

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a **Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported** (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

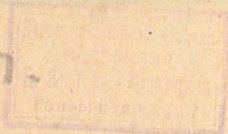
Adapt — remix, transform, and build upon the material

85-185

9-74

2697

Op.

2011

ԱՌԱՔԻՆՈՒԹԻՒՆ

ԲԱՐԷԼՍԻ

ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

ՔԱՐԼՈ ԿՈԼՏՈՆԻ

ԻՑԵԼԱՅԻ ՀՈՉԱԿԱՆՈՒ

ԿԱՏԱԿԵՐԳԱԿ ԲԱՆԱԾՏԵՂԹԵՆ

Թարգմանեալ Դատարանէ

Ի ՊԱՂՏԱՍԱՐԷ Գ. ՊԱՂՏԱԶԱՐԵԱՆ

ԶՄԻՐՈՆԵՆ

ՑԳԱԳՈՒԹԻՒՆ ՏԷՏԵԼԱՆ

1866

2003

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1881-1882

1881-1882

1881-1882

1881-1882

1881-1882

1881-1882

1881-1882

1881-1882

1881-1882

№ 9418

ԱՌԱՔԻՆՈՒԹԻՒՆ

ՔԱՐԼ ԼԱՅՆ

85

94

ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

ՔԱՐԼՈ ԿՈՆՏՈՆԻ

ԻՏԱԼԱՅԻ ՀՈՉԱԿԱՌՈՐ

ԿԱՏԱԿԵՐԳԱԿ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԻՆ

Թարգմանեալ յխաւսականէ

Ի ՊԱՂՏԱՍԱՐԷ Գ. ՊԱԼԴԱԶԱՐԵԱՆ

1071
563

ԶՄԻՐՈՒՆԷ

ՏՊԱԿՐՈՒԹԻՒՆ ՏԷՏԷԼԱՆ

1866

ՀԱՅԿԱՆ ԵՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
1922

822

Յ Ե Ռ Ե Ղ Ե Բ Ե Ն

Չմեռուան երկայն գիշերները ժամանակս զուարճութեամբ անցընել ուղերով ու սիրելի ազգիս երիտասարդութեաց անարթնութեան ու ողջախոհութեան օրինակ մը տալ բաղձալով, ԱՌԵՔԻՆՈՒԹԻՒՆ ԲԱՄԻԼԱՅԻ անուանեալ այս փոքրիկ կատակերգութիւնը աշխարհաբառ և գիւրիմաց ոճով թարգմանելու ձեռնամուխ եղայ :

Կարելի է որ օգտակար դաս մը լինի դարուս երիտասարդութիւններուն , որոնք թէև Եւրոպական սովորութիւններուն և կամ ինչպէս կ'ըսուի Ալաֆրանկայի կը հետեւին , բայց կը ցաւիմ ըսելու որ երբեմն ոմանք մինակ այն մասերուն կը համաձայնին , որոնցմէ աւելի զգուշանալ պէտք է լին քան թէ հետեւիլ :

Եւրոպացիք թէև ունին ընտիր ընտիր սովորութիւններ , բայց այնպիսի սովորութիւններ ալ ունին , որոնք 'ի կործանումն կ'առաջնորդեն . այս նիւթիս վրայ երկարօրէն խօսիլը զանց կ'ընեմ քաջ գիտնալով որ մեր Հայկազնեան օրիորդաց ընական եղած համեստութիւնն և ազնուութիւնը արդէն զգացած են անբարոյականութեան վտանգները և անմեղութեան ու անարթնութեան գերազանցութիւնը :

Այս փոքրիկ աշխատութիւնս իմ պիտատուն չորեանին դաստեղծաց կը նուիրեմ : ՄԵՐԻ — ԱՆՆԱ , ՎԵՐՈՆԻԲԱ , ԳԼՍՊԱՐՈՒՀԻ — ԵՒՓԻՄԻԱ , և ԼԷՈՆՈՐԱ . և այս քանի մը տող հայրական խրատներս որքան որ անոնց օգտին ու զգուշութեանը համար կը գրեմ , փափագելի էր ինձ որ արդի օրիորդներն ևս օգուտ քաղէին անկէ :

ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԵԱՆՍ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

Ատենի մը Անգղիոյ մէջ աղքատ աղջիկ մը կար Բա մէյա անուն , որ թէպէտ եւ ցուրկ էր ամեն կերպ արտաքին հարատու թիւններէ , բայց անոնց փոխարէն՝ չնաչխարհիկ համեստութեամբ ու առաքինութեամբ զարդարուած էր. իր կրթութիւնը ընդունէր էր երեւելի տիկնոջ մը քով , որ դժբաղդաբար քիչ ատենէն ետքը մեռաւ :

Այս տիկնոջ աղանձ Մայշորտ Պօմփիլի Բամէյայի հազուագիւտ գեղեցկութիւնն ու համեստութիւնը տեսնելով՝ չափազանց սիրահարեցաւ անոր , բայց պարկեշտ աղջիկը ընդդիմացաւ անոր իմացքնելով թէ որքան անպառտւած է պայագատի մը , որ աղքատ աղախինի մը վրայ սէր ձգէ . եւ թէ մեծ անպատուութիւն պիտի ըլլար իւր ազգատոհմին եթէ ամուսնանալու ըլլար անոր հետ . յաւելցուց նաեւ որ , եթէ ուրիշ սպօրինաւոր կերպիւ գինքը բռնադատել ուզէր , չաւ եւս կը համարէր ինքզինքը իւր մեռքովը սպաննել , քան իւր պատիւը ոտքի տակ ձգել :

Վերջապէս Պօմփիլի յուսահատելով , միտքը դրաւ թէ եւ տրտմալի արտիւ որ թող տայ Բամէյան որ ծնողացը քովը երթայ , որոնք գեղջ կը բնակէին . բայց մեկնելու պատրաստութիւններ տեսնելու ատենը՝ դիպուածով մը աղջկան հայրը կու գայ որ զան տանի :

Մայշորտին հետ խօսելու ատենը կը յայտնուի որ Սկովտիայի երեւելի ազնուականներէն մէկն է եղեր ան , որ ապստամբութեան մը պատճառաւ պարտաւորներ է գեղջ երթալ ու հոն երկրագործութեամբ զաղունի ապրիլ տէրութեան բարկութենէն ազատ ըլլալու համար . այս շնորհով՝ անպատմելի Էուրախութեամբ չցուեցաւ սիրահար Մայշորտին սիրտը , վասն զի Բամէյային ազնուական ցեղէ ըլլալը յայտնի ըլլալով , անոր հետ պատկուեցաւ , որով իւր յուսահատութիւնը անհամեմատ ուրախութեան փոխուեցաւ քիչ ատենուան մէջ :

Ո Ւ Զ Թ Ն Ք

ՄԱՅԼՈՐՏ ՊՕՆՓԻԼ . Հարուստ : Անդղիացի .
ՄԱՅԼԷՏԻ ՏԱՌԻԲԷ . Մ . Պօնֆիլի բոլոր .
ԱՍՊԵՏ ԷՐՆՕԼՏ Աղգական Մ . Տաւրէին .
ՄԱՅԼՈՐՏ ԱՐԹՈՒՐ . Բարեկամ Պօնֆիլի .
ՄԱՅԼՈՐՏ ՔՈՒՄՊԷՔ . Նոյնպէս բարեկամ վերնոյն .
ԲԱՄԷԼԱ . Սենեկապետուհի Մ . Պօնֆիլի հանդուցեալ մօրը .
ԱՆՏՐԵՎ . Բաժէլային ձերունի հայրը .
ՏԻԿԻՆ ԵՎՐԷ . Վերակացուհի Մ . Պօնֆիլին տանը .
ԼՕՆԿՄԱՆ . Վերակացու վերոյիշեալ տանը .
ՈՒԻԼԵՄ . Քարտուղար Մ . Պօնֆիլի .
ԻՍԱՀԱԿ . Սպասաւոր Մ . Պօնֆիլի .

Տեսարանը կը ներկայացընէ Լոնտրայի մէջ Մ . Պօնֆիլի
ռանց մէկ սրահը , որ քանի մը դռներ ունի :

Բ Ա Մ Է Լ Ա

ԱՐԱՐՈՒԱԾ ԱՌԱՋԻՆ

ՏԵՍԱՐԱՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԲԱՄԵԼԱ շատած շապիկ մը կը կարէ , և ՏԵՊԻՆ ԵՎՐԷ բամբակ կը մանէ :

ԵՎՐԷ . Բամէլա , աղջիկս , ինչ ունիս ու կու լաս :

ԲԱՄԵԼԱ . Քանի անգամ որ կը յիշեմ իմ խեղճ տիրուհիս՝ չեմ կրնար լացս բռնել :

ԵՎՐԷ . Իրաւունք ունիս . բայց պէտք չէ որ այնքան շատ լաս , ինչու որ արգէն երեք ամիս է անոր մօտնիլը :

ԲԱՄԵԼԱ . Բնաւ մոռնալու չեմ իմ Տիրուհիս , վասն զի ես աղքատ զիւղացիի աղջիկ մ'եմ , ու հայրս իւր օրական ապրուստը ճարելու համար՝ երկիրը մշակելու պարտաւորած է . իմ տիրուհիս պատճառ եղաւ , որ ես այս հանգիստ վիճակիս մէջ կը դտնուիմ : Արտի կամ պարտեղի մէջ գործելու տեղ՝ պատիւ ունեցայ անոր սենեկապետուհին ըլլալու . ա՛մեն կերպ բարեկրթութիւններով վարժեց զիս , իւր աղջկան պէս կը սիրէր ու կ'ուզէր որ միշտ քովը ըլլամ . այս պատճառներուն համար չեմ կրնար մոռնալ իմ բարեպաշտուհի տիրուհիս , ապա թէ ոչ՝ ապերախտ աղջիկ մը ըլլալու էի ու անարժան աս բարեբաղդ վիճակին , որ վերին նախախնամութիւնը պարզեց ինծի անոր ձեռքովը :

ԵՎՐԷ . Աս ըսածներդ ճշմարիտ են , մեր տիրուհին շատ կը սիրէր զքեզ , բայց դուն ևս յիշաւի սիրոյ արժանի աղջիկ մ'ես քու խոհեմութեամբդ ու համեստութեամբդ , վերջապէս մէկ խօսքով խիստ շնորհալի ու չքնաղ օրիորդ մ'ես :

ԲԱՄԵԼԱ . Տիկին Եվրէ , աս խօսքերովդ կ'ամօքունես զիս :

ԵՎՐԻ. Յիրաւի, Բաժնէլա, անկեղծութեամբ կ'ըսեմ՝ քեզի աս խօսքերս, ինչու որ քսան տարիի չափ է որ պատիւ ունիմ այս տունը ծառայելու, ու անկեղծութեամբ կը խոստովանիմ թէ որքան սենեկապետուհիներ որ պատահեցան այս տունը, քեզմէ աւելի խելացիին չտեսայ:

ԲԱՄԻԼԱ. Աս ամեն գովութիւնները քու բարեբարութենէդ առաջ կու դան, որով ներողամիտ կ'ուզես ըլլալ իմ պակասութեանցս:

ԵՎՐԻ. Գուն ամեն կերպ ուրիշ շնորհքներէն 'ի զատ, անանկ դիւրիմաց ընդունակութիւն մը ունիս, որ իսկոյն ամեն բան յաջողութեամբ կը սորվիս:

ԲԱՄԻԼԱ. Ինչ որ գիտեմ, բոլորն ալ իմ տիրուհիս խնամքով սորվեր եմ:

ԵՎՐԻ. Ասոնցմէ զատ, Բաժնէլա, վերջապէս խիստ ազնոր ու չքնաղադէմ աղջիկ մ'ես, որուն համար ուրախակից եմ քեզի:

ԲԱՄԻԼԱ. Ասանկ խօսքերով կը պատկառեցընես զիս:

ԵՎՐԻ. Ճշմարիտ աղջիկիս պէս կը սիրեմ զքեզ:

ԲԱՄԻԼԱ. Եւ ես իմ մօրս պէս կը պատուեմ զքեզ:

ԵՎՐԻ. Հատ գոհ եմ որ մեր տիրուհիին մեռնելէն ետեւ դուն մեր հետը մնացիր:

ԲԱՄԻԼԱ. Խեղճ տիրուհիս, ինչպէս մայրագութ սիրով յանձնարարութիւններ ըրաւ ինծի համար իւր որդւոյն, կ'երեւար թէ ինչուան մեռնելու վերջին վայրկեանը ուրիշ բան չէր խօսեր իւր որդւոյն բայց միայն ինծի համար, այս պատճառաւ երբ կը յիշեմ անոր մայրական գութը, չեմ կրնար արտասուքս զսպել:

ԵՎՐԻ. Ինչպէս որ տիրուհիդ կը սիրէր զքեզ, նոյն սէրը ունի քու վրադ Մայլորան ալ:

ԲԱՄԻԼԱ. Աստուած երկար կեանք տայ անոր, ու սրտին փափաքը կատարէ:

ԵՎՐԻ. Երբ Մայլորտը ամուսնանայ, դուն անոր տիկնոջը սենեկապետուհին պիտի ըլլաս:

ԲԱՄԻԼԱ. Ո՛հ :

ԵՎՐԷ. Ինչո՞ւ ախ ըրիր , ի՞նչ է պատճառը :

ԲԱՄԻԼԱ. Կը բարեմաղթեմ վերին Նախախնամութեան որ անոր բաղձանքը կատարէ :

ԵՎՐԷ. Այդ բարեմաղթութիւնները սրտանց կ'ընես ա-
նոր համար :

ԲԱՄԻԼԱ. Ի՛նչպէս չընեմ իմ բարերարիս համար , որ միշտ
իմ լաւութեանս խնամք կը տանի :

ԵՎՐԷ. Յիրաւի , անունդ տուած ատենը կարծես թէ ջը-
թութեանքները կը խընդան :

ԲԱՄԻԼԱ. Շխտակը խիստ բարեսիրտ է :

ԵՎՐԷ. Այսու ամենայնիւ ծանրաբարոյութիւն մը ունի ,
ու շատ քիչ կը խօսի , ինչպէս որ հասարակ է մեր Անդղլիա-
յի ազգին :

ԲԱՄԻԼԱ. Աղնուական շնորհք մ'է մարդուս քիչ բայց
բարւոք խօսիլը :

ԵՎՐԷ. Բամէլա , դուն քիչ մը հոս կեցիր , ու ես հիմա
շուտով կը դառնամ : (« Կ'եւլէ ») :

ԲԱՄԻԼԱ. Տիկին , կ'աղաչեմ երկար ատեն մինակ մի թո-
ղուր զիս :

ԵՎՐԷ. Կը տեսնես որ կարծա լեցուեցաւ , կ'երթամ որ ու-
րիշ դատարկ մը առնեմ , ու իսկոյն կու գամ :

ԲԱՄԻԼԱ. Ձէի ուզեր որ Մայլորաը զիս մինակ գտնէ :

ԵՎՐԷ. Ան պատուաւոր ասպետ մ'է , ու չվայելը որ դուն
անորմէ վախնաս :

ԲԱՄԻԼԱ. Մայլորտն ալ մարդ է , ինչպէս ուրիշ մարդիկ :

ԵՎՐԷ. Հոգ չէ , հոգ չէ , միամիտ եղիր , ու միաքիչ գէշի
մի տանիր , ես իսկոյն կը դառնամ :

ԲԱՄԻԼԱ. Թէոր Մայլորաը դալու ըլլայ , լուր տուր ինձի :

ԵՎՐԷ. Այո՛ , անհոգ եղիր : (Պիտեմ) Կասկած մտաւ սրը-
տիս մէջ , Բամէլան անպարար Մայլորտին վրայօք կը խօսի , աս
բանիս ետեէն իյնամ , նայինք վերջը ո՛ւր պիտի կայանայ :

(Էլեբլայ) :

ԲԱՄԵԼԱ. Հիմա որ տիկին Եվրէն հոս չէ, կրնամ համարձակ լալ, բայց աս թափած արտասուքս խեղճ տիրուհիիս համար են արդեօք, ես այո կ'ուզեմ ըսել, բայց վշտալի սիրտս ինծի ո՛չ կ'ըսէ: Ես կը տեսնեմ որ պարոնը մեծ հաճութիւն ունի ինծի հետ խօսելու, իմ անուան խնդալից շրթունքներով կ'արտասանէ, անոր աչքերը երբ ինծի կը հանդիպին՝ չի քաշեր շուտով իմ վրայէս. մէկ քանի խօսքեր ըսաւ, որոնք ամենքն ալ ինծի համար ունեցած մարդասիրութիւնն ու խնամքը կը յայտնեն: Ա՛հ, ինչ կրնամ յուսալ աս խօսքերէն, կը մտածեմ թէ աս ամեն մարդասիրութիւնը իր հանդուցեալ մօրը յանձնարարութեանը համար կընէ, որ մեռնելու ատենը պատուիրեց անոր որ զիս աղէկ նայի, այո՛, միայն աս պատճառիս համար կ'ընէ. իսկ եթէ ուրիշ պատճառ մը կը շարժէ զինքը, պէտք է որ շուտով ու անպատճառ հեռանամ աս տունէն, ու երթամ իմ պարկեշտ ծնողացս ծոցը պահպանուիմ՝ համետութեան զոհ ընելով իմ բարեբաղդութիւնս. բայց հիմա որ մինակ կը գտնուիմ, պէտք է վերջացնեմ իմ նամակս, որ միտքս դրի հօրս զրկելու, ծանուցանելով անոր հիմակուան իմ հանդիստ վիճակս, որպէս զի ուրախանայ իմ մօրս հետ, թէ միշտ բարեբաղդութեան մէջ եմ, ու կը մնամ այս տանը մէջ տիրուհիիս մեռնելէն ետքը, ու իմ սիրելի տէրս մեծ սիրով կը յարդէ զիս, ինչպէս կընէր իր մայրը. ասոնք ամենը առ այժմ զրուած են, ուրիշ բան չեմ ուզեր աւելցընելու, միայն պէտք է ծանուցանեմ որ իմ տիրուհիիս ձգած կենեաներէն քանի մը հատ իրեն կը զրկեմ իւր պիտոյիցը գործածելու համար. (կը հանէ կենեաները և Խոյի մը կտանէ որ գրէ). որքան կը ցանկայի տեսնելու իմ սիրելի ծնողքս, եթէ հնար է թող զայ հայրս զիս տեսնէ. ամիս մ'է որ կը խոստանայ զալու, ու զեռ չեմ տեսներ զինքը, գրելու եմ առանց երկար խօսք խօսելու որ զայ: (կը գրէ և գրած խոստանելը Մայրերը կ'ու գայ):

ՊՕՆՖԻԼ ԵՒ ԲԱՄԵԼԱ

ՊՕՆՖԻԼ. (Ասանձին հեռուէն). Ահա իմ աչացս լոյսը Բա-
մէլան որ կը գրէ:

ԲԱՄԵԼԱ. (Գրելով). Եւ դաս շուտով:

ՊՕՆՖԻԼ. Բամէլա:

ԲԱՄԵԼԱ. Հրամայեցէք: (որտէլէն):

ՊՕՆՖԻԼ. Որո՞ւ կը գրես:

ԲԱՄԵԼԱ. Հօրս կը գրեմ:

ՊՕՆՖԻԼ. Տուր ինծի տեսնեմ՝ ինչ կը գրես:

ԲԱՄԵԼԱ. Ներեցէք. . . աղէկ գրեւ չեմ գիտեր:

ՊՕՆՖԻԼ. Մի պահեր, նամակը տեսնել կ'ուզեմ:

ԲԱՄԵԼԱ. Տէր էք. (հոս արայ թիւը):

ՊՕՆՖԻԼ. Յա՞ջ յայնով էլ կարդայ:

ԲԱՄԵԼԱ. (Ինչիւրէն). Վա՛յ ինծի, հիմա տեսնելու է իրեն
համար գրածս:

ՊՕՆՖԻԼ. Կարդացած ժամանակը Բաթելային էլ նայի ու էլ շէջողէ:

ԲԱՄԵԼԱ. (Ինչիւրէն). Կը ծնծաղի կամ ինծի կամ նամա-
կիս համար:

ՊՕՆՖԻԼ. Նորէն Բաթելային էլ նայի ու էլ շէջողէ:

ԲԱՄԵԼԱ. (Ինչիւրէն). Վերջապէս ինչ որ ճշմարիտ էր այն
գրած եմ:

ՊՕՆՖԻԼ. (Նամակը տնոր հոս արայ). Ա՛ռ:

ԲԱՄԵԼԱ. Ներեցէք, տէր իմ:

ՊՕՆՖԻԼ. Բամէլա, շատ աղուոր կը գրես:

ԲԱՄԵԼԱ. Կրցածիս չափ:

ՊՕՆՖԻԼ. Ես քու սիրելի տէրդ եմ, այնպէս չէ՞:

ԲԱՄԵԼԱ. Ներուռն կը խնդրեմ թէ որ արժանաւոր ակնա-
ծու թեամբ գրած չեմ ձեր ազնուութեանը համար:

ՊՕՆՖԻԼ. Քու սիրելի տէրդ ներողամիտ կըլլայ քեզ ու կը
դուլէ գրեղ:

ԲԱՄԻԼԱ. Դուք նոյն ինքն բարեբարութիւն էք :

ՊՕՆՖԻԼ. Դուք ալ նոյն ինքն գեղեցիկութիւն ես :

ԲԱՄԻԼԱ. Տէր իմ, ձեր հրամանաւը : (Երբեք է՛րապէս) :

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛ւր կ'երթաս :

ԲԱՄԻԼԱ. Տիկին Եղիշին ինձ կ'ըստասէ :

ՊՕՆՖԻԼ. Ես քու տէրդ եմ, ու կը հրամայեմ որ կենաս :

ԲԱՄԻԼԱ. Կը հնազանդեմ :

ՊՕՆՖԻԼ. (Մտաբոն յը կոտորայ). Ա՛ն այս մատներն :

ԲԱՄԻԼԱ. Աս ինչ է ինձ առաւանդիդ :

ՊՕՆՖԻԼ. Չեմ ճանչնար, մօրս մատներն է :

ԲԱՄԻԼԱ. Իբրեւ կ'ըսէք. ո՛հ, այո, ճանչցայ, ինչ կ'ուզէք որ բնեմ զայս :

ՊՕՆՖԻԼ. Մտադ դիր 'ի յիշատակ հանդուցեալ մօրս :

ԲԱՄԻԼԱ. Ո՛հ, տէր իմ, մատներս արժանի չեն այսպիսի աղամանդեայ մատնի մը կրելու :

ՊՕՆՖԻԼ. Մայրս քեզի համար թողուց որ դրուիս, ու ինձ ալ պատուիրեց որ քեզի տամ :

ԲԱՄԻԼԱ. Խիտա կ'երկրայիմ, տէր իմ, կ'երկրայիմ ըսած նուր վրայ :

ՊՕՆՖԻԼ. Ես չեմ երկրայիր. ես կ'ըսեմ որ այս մատներն առնես ու դեմ չկենաս :

ԲԱՄԻԼԱ. Ու ետքը... :

ՊՕՆՖԻԼ. (Բարկոտեալ). Ա՛ն կ'ըսեմ քեզի :

ԲԱՄԻԼԱ. Կը հնազանդեմ. (Կտրուած ձայնով). Եւ ինչպէս կ'ըսէք :

ՊՕՆՖԻԼ. Մտադ դիր :

ԲԱՄԻԼԱ. Բնաւ չվայելիր ինձի :

ՊՕՆՖԻԼ. Տուր ուրեմն ինձի :

ԲԱՄԻԼԱ. Հրամայեցէք. (Մտաբոն Մայրսին կոտորայ) :

ՊՕՆՖԻԼ. Չեմքդ ալ տուր :

ԲԱՄԻԼԱ. Աս ըլլալու բան չէ :

ՊՕՆՖԻԼ. Չեմքդ կ'ըսեմ, ձեռքդ. (Կտրուած ձայնով) :

ԲԱՄԻԼԱ. Վայ ինձի :

ՊՕՆՓԻԼ. Մի բարկացըներ զիս :

ԲԱՄԻԼԱ. Այլ գողամ. (կը նայի զարա դէն ու Եսթը Յէսթը կ'ուրայ անոր) :

ՊՕՆՓԻԼ. (Մարմնին մարդը կը դնէ, ու Յէսթը սեղմելով կըսէ) .
Ահա կը տեսնես ինչպէս աղուոր է, գուն չիս ուզեր որպէս
թէ չի վայելեր քեզի :

ԲԱՄԻԼԱ. Այլնայ երեսը Բոգնոյովը Բոցելով :

ՊՕՆՓԻԼ. Ամօթ թածու թիւնը շատ դովելի է, բայց երբեմն
բոլորովին անօգուտ. Ե՛վրէ :

ՏԵՍԱՐԱՆ Գ.

ՏԻՎԻՆ ԵՎՐԷ ԵՒ ՊՕՆՓԻԼ

ԵՎՐԷ. Ահա առաիկ եմ տէր իմ, Ի՞նչ կը հրամայէք :

ՊՕՆՓԻԼ. Բամէլան տեսա՞ր :

ԵՎՐԷ. Ի՞նչ ըրիք որ կու լայ :

ՊՕՆՓԻԼ. Մեծ չարիք մը ըրի. մատնի մը բաշխեցի իրեն :

ԵՎՐԷ. Ուրեմն իր ուրախութենէն է որ կու լայ :

ՊՕՆՓԻԼ. Չեմ հաւատար, կարելի է թէ ամէնալէն կու լայ :

ԵՎՐԷ. Այս օրուան օրս աղջիկները ասանկ քանի համար
չեն լար :

ՊՕՆՓԻԼ. Եվրէ, յայտնի ըսեմ քեզի, Բամէլան կը սիրեմ :

ԵՎՐԷ. Փոքր 'ի շատէ իմացայ քանի մը օր կայ :

ՊՕՆՓԻԼ. Ի՞նչ կարծես. Բամէլան գիտէ արդեօք :

ԵՎՐԷ. Չեմ գիտեր, ինչ ըսեմ. բայց կասկած ունիմ :

ՊՕՆՓԻԼ. Ի՞նչպէս կը խօսի ինծի համար :

ԵՎՐԷ. Այնպիսի ակնածութեամբ մը որ իր սէրը կը յայտնէ :

ՊՕՆՓԻԼ. Սիրելի Բամէլա :

ԵՎՐԷ. Այնքան սկարկեշտ է Բամէլան, ու իր պատուոյն վրայ
այնքան հաստատ, որ ալ ուեղի չի կրնար ըլլալ :

ՊՕՆՓԻԼ. Բամէլան :

ԵՎՐԷ. Այո՛ :

ՊՕՆՖԻԼ. Կերպով մը իմացուր անոր որ կը սիրեմ զինքը :
ԵՎՐԷ. Տան վերակացուհիի մը կարծեմ թէ չվայելեր ա-
ռանկ բանի համար միջնորդ ըլլալ :

ՊՕՆՖԻԼ. Առանց Բամէլային չեմ կրնար ժամ մը ապրելու :
ԵՎՐԷ. Ի՞նչպէս , պատկուելո՞ւ էք հետը :

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛չ :

ԵՎՐԷ. Ուրեմն ի՞նչ կ'ուզէք անորմէ :

ՊՕՆՖԻԼ. Այսինքն ինքն ալ զիս սիրէ , ինչպէս որ ես
զինքը կը սիրեմ :

ԵՎՐԷ. Ի՞նչպէս կը սիրէք դուք զինքը :

ՊՕՆՖԻԼ. Հերիք է այսքան , շուտ պտիւր Բամէլան և խօսէ
անոր ինչ որ ես քեզի խօսեցայ թէ՛ կը սիրեմ զինքը
և թէ կուզեմ որ ինքն ալ զիս սիրէ , և մինչև մէկ ժամ
քէզմէ պատասխան կ'ըստասեմ հոս : (կը զէննէ) :

ԵՎՐԷ. Մինչև մէկ ժամ , այո՛ , կը կարծեն թէ այսպիսի
բաները ասանկ շուտ կը լինան , բայց ես ինչ ընելու եմ
հիմա այս բանիս վրայօք , բան մ' ըսեմ Բամէլային , թէ՛
ո՛չ , թէ Պարոնին ուղածին պէս խօսիմ և անոր կամքը կա-
տարեմ . շատ անպատիւ բան մ' ըրած պիտի ըլլամ . հոս
պէտք է աղէկ մտածեմ , ու կարելի է ճամբայ մը գտնամ
ու պահպանեմ որքան որ կարելի է խեղճ աղջկան պատիւը ,
առանց բորբոքելու Մայլորտին կիրքը : (կը զէննէ) :

ՏԵՍԵՐԱՆ Ե.

ԲԱՄԵԼԱՆ աստուծոյն .

Ո՛հ , սիրուն մատնի , որքան աւելի սիրելի պիտի ըլլայիր ,
թէ որ Մայլորտը տուած չըլլար . . . : Մակայն եթէ Մայլորտը
տուած չըլլար , այսքան սիրելի երևնալու չէր ինձ . վասն
զի բուն անոր ձեռքէն ինծի դալուն համար՝ ազամանդին ար-
ժողութենէն աւելի թանկագին է՝ բայց ինչ օգուտ . այս
մատնին ինձ տուողը ասպետ մ'է , ու ես աղքատ աղախին

մայրեմ : Ուրախ եմ որ Տէրս այս մատենին ինձ տուաւ . բայց չէի ուզեր որ ան իմ Տէրս ըլլար , երանի թէ ան ալ ծառայ մը ըլլար ինծի պէս , կամ թէ ես ալ տիկին մ' ըլլայի , ինչպէս որ ինքը ասպետ մ'է : Ո՞ր վիճակին կը վայելէ ինձ որ փափաքիմ , անոց նուաճատ ըլլալը թէ իմ մեծ ըլլալս . եւ թէ անոր նուաստութեանը ցանկամ , անիրաւութիւն ըրած պիտի ըլլամ անոր արժանաւորութեանը , ու թէոր ինձ մեծութիւն ցանկամ' ամբարտաւանութիւն ըրած կ'ըլլամ . . . : Ո՛չ , աստիճանիս մեծութեանը չեմ ցանկար , ո՛հ , դիտեմ ինչ է այս ցանկութեանս պատճառը . . . : Սակայն ես ինչ խնդրանք կը մտածեմ , որոնք երազական երեակայութիւններէն ալ աւելի տարօրինակ են : Անանկ խորհրդածութիւններ կ'ընեմ որ եթէ ուրիշները իմանալու ըլլան' անշուշտ շատ ամաչելու եմ . . . : Մարդու ձայն կը լսեմ . տիկին Եվրէն ըլլալու է :

ՏԵՍԱԼԱՆ Զ .

ՊՕՆՖԻԼ ԵՒ ԲԼՄԷԼԱ .

ԲԼՄԷԼԱ . Ո՛հ , վայ ինձ , ահա Տէրս է որ կու գայ :

ՊՕՆՖԻԼ . (Վերադառնալով) Բողոքողին անհանգիստ եմ . (Բարձր ձայնով) Բամէլա , տիկին Եվրէն տեսա՞ր :

ԲԼՄԷԼԱ . Տէր իմ , ձեր քովէն մեկնելէս ետեւ չտեսայ :

ՊՕՆՖԻԼ . Քեզի հարկաւոր խօսք մը ունէր խօսելու :

ԲԼՄԷԼԱ . Շատ ժամանակ չէ ձեր աղնուութեան քովէն բաժնուիլս :

ՊՕՆՖԻԼ . Բամէլա , հարկաւոր բան մը մոռցայ քեզի խօսելու :

ԲԼՄԷԼԱ . Տէր իմ , ձեր հրամանաւը երթամ տիկին Եվրէն կանչեմ :

ՊՕՆՖԻԼ . Կեցի՛ր , պէտք չունիմ անոր :

ԲԼՄԷԼԱ . Ի՞նչ պիտի ըսեն մեզի համար , տէր իմ , երբ երկուքնիս միասեղ առանձին տեսնեն :

ՊՕՆՓԻԼ. Տան տէրը չի՞ կրնար ուրեմն իր աղախնոյն հետ
տոանձին խօսիլ:

ԲԱՄԵԼԱ. Ձեր տանը մէջ ես ապահով չեմ:

ՊՕՆՓԻԼ. Ինչո՞ւ համար:

ԲԱՄԵԼԱ. Վասն զի կին չունիք որ անոր ծառայեմ:

ՊՕՆՓԻԼ. Մտիկ ըրէ ինձ, Բամէլա, տիկին Տաուրէ քոյրս
կ'ուզէ որ իւր քովը ծառայելու երթաս, կերթաս սրտովդ:

ԲԱՄԵԼԱ. Ինչպէս որ կը հրամայէք, այնպէս կ'ընեմ:

ՊՕՆՓԻԼ. Կ'ուզեմ որ կամքդ դիտնամ:

ԲԱՄԵԼԱ. Կրնայ տիկին Տաուրէն իմ անարժանութե-
նէս դո՛հ ըլլալ. տիկինը քիչ մը ձանձրացուցիչ բնու-
թիւն ունի, ու ես սովորած եմ ներողամիտ տիկնոջ մը ծա-
ռայելու, ինչպէս էր ձեր հանգուցեալ մայրը:

ՊՕՆՓԻԼ. Հասկցածս սրտովդ չեմ ուզեր երթալ:

ԲԱՄԵԼԱ. (Պէտէւ). Հարկաւ պէտք է որ ընդունիմ. այո՛,
տէր իմ, սրտովս կ'երթամ:

ՊՕՆՓԻԼ. Բայց ես չեմ ուզեր որ դուն իմ տունէս մեկնիս:

ԲԱՄԵԼԱ. Ի՞նչ պատճառաւ:

ՊՕՆՓԻԼ. Վասն զի մայրս զքեզ իմ հովանաւորութեանս
յանձնեց:

ԲԱՄԵԼԱ. Անշուշտ, երբ ես ձեր քրոջը քովը երթամ, ձեր
հովանաւորութիւնը չեմ կորսնցընէր:

ՊՕՆՓԻԼ. Իմ քոյրս խեղադար կին մ'է:

ԲԱՄԵԼԱ. Ինչո՞ւ ուրեմն առաջարկեցիք ինձ որ անոր քովը
երթամ:

ՊՕՆՓԻԼ. Ինչ պատառխան տալդ իմանալու համար:

ԲԱՄԵԼԱ. Պէտք չէիք կասկածիլ իմ այո՛ ըսելուս:

ՊՕՆՓԻԼ. Ես կը յուսայի որ ո՛չ ըսելու ես:

ԲԱՄԵԼԱ. Ի՞նչ պատճառաւ, տէր իմ:

ՊՕՆՓԻԼ. Վասն զի գիտես որ զքեզ կը սիրեմ, (սիրուն
հոգիս):

ԲԱՄԻԼԱ. Եթէ ըսածնիդ ճշմարիտ է, տէր իմ, շուտով
պիտի երթամ ձեր քրոջը քովը ծառայելու:

ՊՕՆՖԻԼ. Շատ անգութ սիրտ պիտի ունենայիր, եթէ զիս
թողուիր ու երթայիր:

ԲԱՄԻԼԱ. Անանկ մէկ կերպով կը խօսիք, որ կը դողամ
ու կը սարսափիմ:

ՊՕՆՖԻԼ. Բամէլա, տուր ինծի քու պատուական ձեռքը
քիչ մը:

ԲԱՄԻԼԱ. Անշուշտ պիտի չտամ:

ՊՕՆՖԻԼ. Կը յանդգնիս ինծի դէմ կենալու:

ԲԱՄԻԼԱ. Այո՛, կը յանդգնիմ իմ պատիւս պահպանելու
համար:

ՊՕՆՖԻԼ. Ես քու տէրդ եմ:

ԲԱՄԻԼԱ. Այո՛, դուք իմ տէրս էք, բայց ո՛չ իմ պատւոյս:

ՊՕՆՖԻԼ. Անդդայ սիրտ մը ունիս դուն:

ԲԱՄԻԼԱ. Համեատ աղջիկ մ' եմ ես:

ՊՕՆՖԻԼ. Շատ և համարձակ կը խօսիս, բաւական է ձեռքդ
ինծի տուր:

ԲԱՄԻԼԱ. (էը կանչէ). Տիկին Եվրէ՛:

ՊՕՆՖԻԼ. Լո՛ւռ կեցիր, Բամէլա:

ԲԱՄԻԼԱ. Այո, լուռ կը կենամ, եթէ դուք ալ ասկից
երթաք:

ՊՕՆՖԻԼ. Անգղամ, (դէպ 'ի ակնհայտի դուրսը կ'երթայ):

ԲԱՄԻԼԱ. (Երկինք, օդնէ ինձ):

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՞վ եմ ես, թշուառական, սաղայե՛լ մ' եմ որ
քեզի կը վախցընեմ:

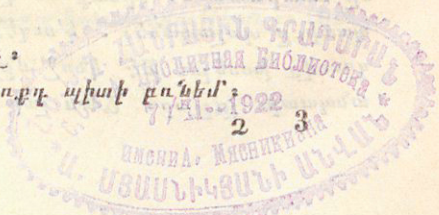
ԲԱՄԻԼԱ. Սաղայելէն չարադոյն էք, եթէ զիս բռնա-
բարէք:

ՊՕՆՖԻԼ. Ե՛կ, սիրուն հոգիս Բամէլա, տուր ձեռքդ ինծի
և մի վախնար:

ԲԱՄԻԼԱ. Ո՛չ, անշուշտ ո՛չ:

ՊՕՆՖԻԼ. Ուզես չուզես ձեռքդ պիտի բռնեմ:

1001
325

ԲԱՄԻԼԱ. Տան մէջ բոլոր եղողները ոտք պիտի հանեմ ձայներովս :

ՊՕՆՖԻԼ. Ա՛ռ, Բամէլա, ա՛ռ, ահա յիսուն սսկի . քեզի բլլան ասոնք, ինչ որ կ'ուզես ըրէ :

ԲԱՄԻԼԱ. Իմ պատիւն աշխարհիս բոլոր սսկիէն ալ աւելի կ'արժէ :

ՊՕՆՖԻԼ. Ա՛ռ սա սսկիները, թշուառական, ա՛ռ կ'ըսեմ քեզի, երգում կ'ընեմ որ հայհոյել տալու չափ սիրտս կը նեղացընես :

ԲԱՄԻԼԱ. Կ'առնեմ սսկիները, բայց այն պայմանաւ որ թողուտ ինծի քանի մը խօսք խօսե՛լու առանց ընդմիջելու :

ՊՕՆՖԻԼ. Այո՛, խօսէ :

ԲԱՄԻԼԱ. Երգում ըրէք :

ՊՕՆՖԻԼ. Իբր ասպեա կը խոստանամ որ խօսքդ չեմ կարեր :

ԲԱՄԻԼԱ. Կը հաւատամ ձեզ, կ'առնում սսկիները և մը տիկ ըրէք ինչ բանի համար ստիպուած եմ խօսելու :

Տէր իմ, ես աղքատ ծառայ մ' եմ. և դուք իմ տէրս էք և մեծ ասպեա մը, ու ես աղքատ ծնած եմ : Բայց երկու բան հաւասար ունինք մենք. բանականութիւն և պատիւ . ձեր ազնուութիւնը չի կրնար ինծի կերպով մը ըսել թէ իմ պատւոյս վրայ տիրապետութիւն կամ իշխանութիւն մը կրնաք ունենալ, վասն զի բանականութիւնը ինձ կը սորվեցընէ թէ մարդուս պատիւը այնպէս մէկ զանձ մ' է, որ ամենեւին մէկէ մը կ'ստուծ չունի . ազնուականութեան արիւն ունենալը պատահական բան մ' է, իսկ ազնուական ու բարի դորժերը մարդուս մեծանձնութիւնը, ինչ ըլլալը և ինչ պատուոյ տէր ըլլալը կը յայտնեն . կ'ուզէք, տէր իմ, որ հասարակութիւնը ըսէ ձեր ազնուութեանը համար թէ կը խոնարհիք ազախնոյ մը աստիճանին . կրնաք աս վարմունքով ձեր ազնուութեան պատիւը պաշտպանել . կ'ուզէք անկիրթ ու չար մարդոց լեզուով խօսելու թէ՛ կնոջ մը պատիւը բռնաբարելով մարդ անպատիւ չըլլար : Ամեն չար դորժերը անպատուութիւն կը

րէրեն ասպետի մը, ու անկէ չտր ու անիրաւ դործ մը չկրնար
 ըլլալ, երբ օրինորդի մը պատիւը կը բռնարարէ, անոր պատ-
 լոյն փոխարէն ինչ կրնաք տալ. դրամ, ինչ սարսափելի
 վարձատրութիւն անդին դանձու մը համար, ինչ չար մը-
 տածութիւններ ձեր աղնուութեանը համար, և ինչ անար-
 ժան հետեւանքներ ինծի համար. առէք ձեր ոսկիները. (Ինչ
 ալ քեզի համար էլ չի հաշուիր). անարժան ստակ, վատ ստակ, որ պատ-
 ճառ պիտի ըլլաւ իմ պատիւս դաւաճանելու: Տէր իմ, խո-
 սակցութիւննիս երկար եղաւ. իմ խոստմունքս մէկ քանի խօսք
 ըսելու համար էր, բայց զիտնաք որ իրաւունքս յայտնելու
 ու պատիւս պաշտպանելու համար որքան որ խօսիմ՝ քիչ է,
 որուն համար, ո՞վ տէր, պատրաստ եմ առջևնիդ մեռնիլ,
 քան թէ՝ ամենաթեթեւ կերպով անպատուութեան յանձնառու
 ըլլալ: Բայց, ո՞վ Աստուած, կ'երևի թէ իմ խօսքերս ազ-
 դուութիւն ըրին ձեր պատուական սրտին մէջ. կարճ ըսեմ,
 դուք բարեծնունդ և աղնուական ասպետ մ'էք, բայց դժ-
 քաղդաբար ձեր կրից կուրութենէն կը խաբուիք: Անշուշտ
 ետքը պիտի իմանաք որ խաբուած էք ու ձեզմէ աւելի լաւ
 մտածած եմ ես և պիտի ամօթով մնաք ինծի համար այսպէս
 չար խորհչելուդ. համար և ուրախանալու էք որ ես ձեր ազ-
 նուութեանը հետ այսպէս համարձակ խօսեցայ: Տէր իմ, շը-
 նորհակալ եմ, որ այսքան խստութեամբ ձեր խօսքը պահե-
 ցիք, ու կը յուսամ որ այս իմ ձեզի տուած իրաւանցս հա-
 մոզուիք ու խորհուրդնիդ փոխէք, որուն համար բոլորով
 սրտիւ կազաչեմ զԱստուած: Այս բոլոր մտածմունքներս
 ու խորհրդածութիւններս ձեր հանդուցեալ բարեպաշտ մօրը
 ինծի տուած բարի խրատներուն ու բարեկրթութեանց քաղցր
 պատուէնքն են, որոնցմով միշտ կը կառավարուիմ ու կապ-
 րիմ, երանի թէ անոր բարի օրհնութիւնը ներդործու-
 թիւն ընէ ձեր սրտին զղջմանը, ձեր առաքինութեան ազա-
 տութեանը, ու իմ անդին սխառոյս ջատագովութեանը: (Սէն-
 քսէն Գոթար Էլէէ Կ'աւել):

ՊՕՆՖԻԼ. Անշարժ էլ մեայ ասանց խոտ մը խոտելու :

ԲԱՄԷԼԱ. Ե՛րկինք, օգնէ ինձ. թէ որ կարենամ ազատել զիս, խիստ բարեբաղդ եմ : (Դուրսը էլ բնայ ու էլ փախչի) :

ՊՕՆՖԻԼ. Տակաւն անշարժ ու լայն էլ մեայ, աս կանի վեր ՚ի Հայր ճեմելու, ու ետք էլ նորի էլ մոմարայ :

ՏԵՍԱՐԱՆ Է.

ՏԻԿԻՆ ԵՎՐԷ ԵՒ ՊՕՆՖԻԼ

ԵՎՐԷ. Տէ՛ր իմ :

ՊՕՆՖԻԼ. (Բարկեալեամբ). Գնա՛ ասկից :

ԵՎՐԷ. Հոս է, տէ՛ր... :

ՊՕՆՖԻԼ. (Դարձեալ Բարկեալեամբ). Փախիր աչքիս առջնէն :

ԵՎՐԷ. Կ՛երթամ. (Դեկուսէ). Լուսնին վերջի օրերն են :

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛հ :

ԵՎՐԷ. Տէ՛ր իմ :

ՊՕՆՖԻԼ. Հոս եկու :

ԵՎՐԷ. Ահաւասիկ հոս եմ, ի՞նչ կը հրամայէք :

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛ւր գնաց Բամէլան :

ԵՎՐԷ. Կարծեմ թէ մինչև հիմա հոս էր :

ՊՕՆՖԻԼ. Այո՛, հոս էր, բայց ի՞նչ օգուտ :

ԵՎՐԷ. Ես ի՞նչ կրնամ ընել հրամանոցդ :

ՊՕՆՖԻԼ. Փնտռէ գտիր Բամէլան, սէր ըլլալը կ'ուզեմ գիտնալ :

ԵՎՐԷ. Կը փնտռեմ, բայց տիկին քոյրերնիդ եկած է :

ՊՕՆՖԻԼ. Թող կորսուի երթայ :

ԵՎՐԷ. Չէք ուզեր ընդունիլ զան :

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛հ :

ԵՎՐԷ. Ի՞նչ ըսեմ անոր :

ՊՕՆՖԻԼ. Թող կորսուի ըսէ :

ԵՎՐԷ. Այո՛, այո՛ :

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛հ, Ե՛վրէ, Ե՛վրէ. Բամէլան գտիր ինձի :

ԵՎՐԷ. Բամէլան շատ տուքինի աղջիկ մ'է :

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛հ, Բամէլան ամենադեղեցիկ ստեղծուած մի է, որուն նմանը չկայ:

ԵՎՐԵ. Թողուցէք, թողուցէք ողորմելի աղջիկը:

ՊՕՆՖԻԼ. Բամէլաս գաիր ինծի:

ԵՎՐԵ. Ես ձեզի ըսի որ Բամէլան շատ պարկեշտ ու համեստ աղջիկ մ'է. կը մեռնի քան թէ.....:

ՊՕՆՖԻԼ. Ես անոր ամենեւին դէշութիւն ընել չեմ ուզեր:

ԵՎՐԵ. Բայց պատկուելո՞ւ էք անոր հետ:

ՊՕՆՖԻԼ. Անիծեալ ըլլաս, կ'ուզեմ տեսնել զինքը:

ԵՎՐԵ. Կ'երբայ արանց խօսք մը խօսելու:

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛ր կ'երթաս, ո՛ւր կ'երթաս:

ԵՎՐԵ. Գիշ մը ժամանակէ 'ի վեր սատանայ մը դարձեր էք:

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛հ, Ե՛վրէ, Բամէլան հոս բեր:

ԵՎՐԵ. Ճամարիտը կ'ըսեմ, կը մեղքընամ ձեզի:

ՊՕՆՖԻԼ. Այո՛, մեղքընալու վիճակի մէջ եմ:

ԵՎՐԵ. Ես ձեր աղէկութեանը համար խրատ կու տամ:

ՊՕՆՖԻԼ. Այո՛, սիրելիդ իմ, ըսէ, ի՞նչ բարի խրատ տալու ես ինծի:

ԵՎՐԵ. Թող աուէք Բամէլան որ ձեր քրոջը քով ծառայութեան երթայ:

ՊՕՆՖԻԼ. Կորսուէ դնա, դու ալ, ան ալ. հիմա կ'ըսպաննեմ զքեզ:

ԵՎՐԵ. (Չուան, չուան կապելու համար). (շոգով ինչ փախէ:

ՊՕՆՖԻԼ. Նշուից արմատ, քսան տարի ծառայութեանդ համար ասանկ կը համարձակիս, թշուառական: (Գիշ մը ինչ փախէ, ետք ինչ հանդարտ): Բայց Եվրէն դէշ չի խօսիր, աս սիրահարու թիւնը ինծի չվայելեր. պատկուելմ անոր հետ, ոչ բռնաբարեմ զան, ոչ. վասն զի անիրաւութիւն պիտի ընեմ, ուրեմն ի՞նչ ընելու է. (Գլուխը աւելանին վրայ դնելով ինչ հրաշ):

ՏԵՍԱԼԱՆ Ը.

ՏԻՊՆ ՏԱՌԻԷ ԵՒ ՊՕՆՖԻԼ

ՏԱՌԻԷ. Պարոն, ի՞նչու չէք ուզեր զիս ընդունելու:

ՊՕՆՖԻԼ. Թէ որ զիտէք որ ես զձեզ ընդունելու չէի, ի՞նչու եկաք:

ՏԱՌԻԷ. Կարծեմ թէ քոյր մը կրնայ աս համարձակուի թիւնը ունենալու:

ՊՕՆՖԻԼ. Բարի, նստեցէք եթէ կը հաճիր:

ՏԱՌԻԷ. Ձեզի խօսելիք ունիմ:

ՊՕՆՖԻԼ. Թողուցէք հիմա զիս, ես մտածելիք ունիմ, ետքը կը խօսիք:

ՏԱՌԻԷ. (կը նայի մէկուսի). Եղբայրս շատ սրդողած է. անշուշտ Բամէլային սիրահարեալ է, զիտեմ՝ անոր բնուածիւնը, բուն Անդղիացի մ'է. երբ բան մը կուզէ՝ անոր ճար չըլլար. չէի յուսար որ Բամէլան մեր տանը մէջ այսպիսի անկարգութեան պատճառ ըլլար. թէ որ ստուգիւ ան է պատճառը՝ իմ ձեռքովս զան պիտի խեղդեմ. այս դործը անշուշտ պէտք է որ կարգի մը գրուի: — Տէր իմ:

ՊՕՆՖԻԼ. Սիրա չունիմ խօսելու:

ՏԱՌԻԷ. (մէկուսի). Պէտք է որ աղէկուծիւնով բռնեմ:

ՊՕՆՖԻԼ. Կը հրաշէ:

ՏԱՌԻԷ. Կու գա՞ք զիշերը մէկ տեղ հացկերոյթ ընենք:

ՊՕՆՖԻԼ. Արդէն ըսի ձեզ թէ՝ սիրա չունիմ խօսելու ձեր հետը:

ՏԱՌԻԷ. Խիստ բարի, ալ բան չեմ խօսիր ձեզի. (ի՞նչ պէս մեկամաղձուծիւն ունի):

ՏԵՍԱԼԱՆ Թ.

ՆՈՅՆՔ ԵՒ ՈՒՒԼԵՄ

ՈՒՒԼԵՄ. (Ներս կը հարկէ առանց խօսելու, Պարոնին կը հարկէ նայ ու երբեք չի կոչու, որոնք կարգաւոր են ետքը կ'ըստարարէր

«... անոր հետ պայ, երբեք չաճանալը պիկնը կը կանգնէ զան» :

ՈՒՒԼԵՄ. Ի՞նչ կ'ուզէք, տիկին :

ՏԱՌԻԲ. Ի՞նչ են այդ դիրքերը :

ՈՒՒԼԵՄ. Ներեցէք, քարտուղարները չեն խօսիր :

(Կը Ֆէնէ) :

ՏԱՌԻԲ. (Ֆէնէին). Շատ բարի է մեկնիլս, կէսօրուան հացին կը խօսիմ անոր հետ) : — Պարոն, մնաք բարով :

ՊՕՆՖԻԼ. Ի՞նչ պիտի խօսէիք ինծի :

ՏԱՌԻԲ. Էրնօլտ ասպետ ազգականս Լօնտրայէն հասաւ :

ՊՕՆՖԻԼ. Այո՛, ուրախ եմ :

ՏԱՌԻԲ. Ետքը ձեզի այցելութիւն ընելու պիտի դայ :

ՊՕՆՖԻԼ. Ուրախութեամբ պիտի ընդունիմ զինքը :

ՏԱՌԻԲ. (Ֆէնէին). Հսնգարտ կերելի առ այժմ, ուստի փորձեմ նայիմ Բամէլային համար ինչ պիտի ըսէ : (Բարձր ձայնով). Զրուցեցէք ինծի, սիրական եղբայրս, որոշեցի՞ք Բամէլան ինծի սենեկապետուհի տալու, ինչ կըսէք, դժուարութիւն մը ունի՞ք : Բամէլան համեստ աղջիկ մ'է, մայրերնիս կը սիրէր զան, ես ալ պիտի սիրեմ, դուք հիմա հարկաւորութիւն չունիք անորմէ, անանկ մէկ երիտասարդուհի մը չըլայելեր ձեր տանը մէջ : Եղբայր իմ, դուք կին չունիք, երբ ամուսնանաք՝ սիրով ձեզի ետ կը խրկեմ որ ան ատենը Բամէլան ձեզի կը հարկաւորի, ինչ կըսէք, կը հաճի՞ք ինչպէս որ ըսի, առնեմ Բամէլան իմ հետս ամուսնիմ :

ՊՕՆՖԻԼ. Այո՛, Բամէլան ձեր հետը պիտի դայ :

ՏԱՌԻԲ. Երթամ ուրեմն անոր խօսելու :

ՊՕՆՖԻԼ. Այո՛, դացէք :

ՏԱՌԻԲ. (Ֆէնէին). Շուտով երթամ, չըլլայ որ զղջայ :

(Կ'երթայ) :

ՊՕՆՖԻԼ. Այս բռնութիւնը հարկաւոր է իմ արիւնիս ազնուութեանը, ո՛հ, աւաղ ինծի, աւելի մեռնիլս կ'ուզեմ հիմա, սիրուն հողիս Բամէլա, իրաւ է որ ասիկե ետքը իմ

քովս ըլլալու չես, քեզի չպիտի տեսնեմ, ու քեզի հետ խօսելու չեմ: (կը ծորածի տէղս ու երբեք չի կանգնէ): Ո՛ւր ես:

ՏԵՍԱՐԱՆ Փ.

ԻՍԱՀԱԿ ԵՒ ՊՕՆՓԻԼ.

ԻՍԱՀԱԿ. (Ներս կը ծորածի կը խոնարհի անոր դիմացը առանց խօսելու):

ՊՕՆՓԻԼ. Ո՛ւր է վերակացուն:

ԻՍԱՀԱԿ. (Խոնարհելով կը ժեխի):

ՊՕՆՓԻԼ. Ուրիշ ճար չկայ Բամէլան մտքէս հանելու, պէտք է որ դիւղը երթամ:

ՏԵՍԱՐԱՆ ՓԱ.

ԼՕՆԿՄԱՆ ԵՒ ՊՕՆՓԻԼ.

ԼՕՆԿՄԱՆ. Տէր իմ:

ՊՕՆՓԻԼ. Լինքօնի կոմսութեան դիւղը երթալ կ'ուզեմ:

ԼՕՆԿՄԱՆ. Հարկաւոր եղածները կը պատրաստեմ:

ՊՕՆՓԻԼ. Հետս պիտի գաս:

ԼՕՆԿՄԱՆ. Ինչպէս որ կը հրամայէք:

ՊՕՆՓԻԼ. Իսահակն ալ դառն է:

ԼՕՆԿՄԱՆ. Հրամարէք, տէր իմ:

ՊՕՆՓԻԼ. Ըսեք տիկին Եվրէին, ան ալ թող զայ:

ԼՕՆԿՄԱՆ. Բամէլան ալ պիտի գայ:

ՊՕՆՓԻԼ. Ո՛չ:

ԼՕՆԿՄԱՆ. Խեղճը մինակ մնալու է:

ՊՕՆՓԻԼ. Ո՛հ, բարի ծեր, իմացայ որ Բամէլան քեզի անհաճոյ չէ:

ԼՕՆԿՄԱՆ. (Ինչպէս): Ո՛հ, եթէ ծերացած չըլլայի:

ՊՕՆՓԻԼ. Բամէլան պիտի մեկնի:

ԼՕՆԿՄԱՆ Ո՛ւր:

ՊՕՆՖԻԼ. Քրոջս քովը :

ԼՕՆՎՄԱՆ. Ողորմելի, դժբաղդ աղջիկ :

ՊՕՆՖԻԼ. Ինչո՞ւ դժբաղդ կը կոչես զան :

ԼՕՆՎՄԱՆ. Տիկին Տաուրէն, ո՛հ, դիտէք ինչ տեսակ կին է :

ՊՕՆՖԻԼ. Ի՞նչ կ'ըսես, Բամէլան աղնիւ աղջիկ մը չէ :

ԼՕՆՎՄԱՆ. Աղնիւ, այո՛, աղնիւ աղջիկ մ'է :

ՊՕՆՖԻԼ. Բամէլան մասնաւոր դեղեցիկութիւն մ'է :

ԼՕՆՎՄԱՆ. Ո՛հ, երանի թէ այսքան ծերացած չըլլայի :

ՊՕՆՖԻԼ. Գնա :

ԼՕՆՎՄԱՆ. Կ'երթամ :

ՊՕՆՖԻԼ. Ամեն բան պատրաստել տուր :

ԼՕՆՎՄԱՆ. Շատ աղէկ, տէր իմ :

ՏԵՍԱՐԱՆ ԺԲ.

ՊՕՆՖԻԼ ԵՒ ԻՍԱՀԱԿ.

ՊՕՆՖԻԼ. Ամենքն ալ Բամէլան կը սիրեն, ու ես ինչո՞ւ սիրելու չեմ : Աղնուկան արիւնէ ծնելը ի՞նչ օղուտ ունի երբ զիս դժբաղդ կ'ընէ : Բամէլան թագաւորութենէ մը աւելի կ'արժէ, թէ և թագաւոր ըլլայի, իմ թագէս աւելի պիտի սիրէի զան : Այսքան գինքը սիրելէս ետքը՝ ի՞նչպէս սիրաս պիտի գիմանայ որ թողում երթայ : Ուրեմն պիտի զրկուիմ ես աշխարհիս ամենէն պատուական ու երկրիս վրայ գտնուած ամենէն անգին ստեղծուածէ մը : Ի՞նչ, քրոջս տամ Բամէլան, ու ես բաժնուիմ անորմէ մէկ մ'ալ զան չտեսնելու համար . . . : Ո՛չ, ո՛չ, այս ըլլալու բան չէ :

ԻՍԱՀԱԿ. Տէ՛ր, Մայլորտ Արգուրը եկած է :

ՊՕՆՖԻԼ. (Բէլ Տը ասին անշարժ կը մնայ ու Եպոբ կըսէ). Թող զայ : (Իսահակ դուրս կ'ելլէ) : Ո՛չ, ո՛չ, աս ըլլալու բան չէ :

ՏԵՍԱՐԱՆ ԺԳ.

ԱՐԴՈՒՐ ԵՒ ՊՕՆՖԻԼ.

ԱՐԴՈՒՐ. Մայլորտ :

ՊՕՆՖԻԼ. (Ոտի կ'ելլէ ին բաբէ շահ և կ'ըսէ). Նստիք :

ԱՐԴՈՒՐ . Ներեցէք եթէ եկայ զձեզ անհանդիստ ըրի՛ :

ՊՕՆՖԻԼ . Պատիւ կ'ընէք ինձ :

ԱՐԴՈՒՐ . Ձէի ուղեր ուր ձեր մտածու թիւնները ընդմիջեմ :

ՊՕՆՖԻԼ . Ո՛չ, բարեկամ, այս վայրկենիս ես ալ զըսողում մը ունենալ կը ցանկայի :

ԱՐԴՈՒՐ . Խօսակցութիւն մը ունիմ ձեր հետը , որ ձեր մը տածմունքներէն անշուշտ հեռու է :

ՊՕՆՖԻԼ . Հաս շնորհակալութեամբ մտիկ ընելու եմ ձեզ , բայց նախ թէյ խմնք : — Ո՛ր կայ հոգ :

ԻՍԼՀԱԿ . Ի՞նչ կը հրամայէք , տէր իմ :

ՊՕՆՖԻԼ . Թէյ բեր . (Իսահակ կ'ընէ Թէյէն) . Հոս մտիկ ըրէ . շաքարօղի ալ բեր : (Իսահակ կ'ընէ Թէյ) : Մայլորա , թէյը շաքարօղիով խմնք :

ԱՐԴՈՒՐ . Շաքարօղին սխտա լաւ ըմպելիք մ'է ստամոքսի համար :

ՊՕՆՖԻԼ . Ի՞նչ խօսելիք ունիք ինծի :

ԱՐԴՈՒՐ . Զձեզ սիրող բարեկամները ձեր ամուսնութեանը կը ցանկան :

ՊՕՆՖԻԼ . Ուրեմն բարեկամներս դո՛հ ընելու համար կ'ըն մը առնել պէտք եմ :

ԱՐԴՈՒՐ . Այո՛ , Մայլորա , ձեր գերդաստանը միշտ Լօնտրայի պայծառութիւնը և խորհրդարանի վայելութիւնն եղած է : Տարիները շուտով կանցնին , ձեր ծերութեան օրերը պիտի պահէք ամուսնութեան համար . ո՛ր որ ուշկարողի , դիւրութեամբ շտեմներ իր զաւակներուն յառաջադիմութիւնը :

ՊՕՆՖԻԼ . Մինչև հիմա թշնամի էի ամուսնութեան :

ԱՐԴՈՒՐ . Հիմա ինչ կը մտածէք :

ՊՕՆՖԻԼ . Կերպ կերպ մտածմունքներով շփոթուած եմ :

ԱՐԴՈՒՐ . Երկու գերդաստան կան , որոնց հետ ամուսնութեան դաշնադրութիւն ընելը յարմար է ձեզի համար , ու ձեզի կը վայելէ կամ Մայլորա Բարուսի սղջիկը և կամ Մայլորա Քէնուրին եղբոր աղջիկը առնել :

ՊՕՆՖԻԼ. Ի՞նչ պատճառաւ յարմար կը սեպուին ինծի հա-
մար այդ ձեր ըսած զերդաստանները :

ԱՐԴՈՒՐ. Վասն զի երկուքն ալ խիստ հարուստ են :

ՊՕՆՖԻԼ. Հարտութիւնը իմ Աստուածս չէ :

ԱՐԴՈՒՐ. Արիւնքին խիստ մաքուր աւ անարատ են :

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛հ, աս ի՞նչ մեծ առանձնաշնորհ մի է, սիրելի
բարեկամ, և որովհետեւ իմ հոգս տանելու բարեբարութիւն
ունիք, չէ՞ք հոգնիր ուրեմն ինծի հետ խօսելու :

ԱՐԴՈՒՐ. Առանկ զործերու համար ձանձրանալու չէ խօ-
սելէն :

ՊՕՆՖԻԼ. Անկեղծութեամբ խօսեցէք ինձ, կարծէք թէ ազ-
նուական արիւնէ ծնած մարդ մը ամուսնանալու ժամանակ
պարտաւոր է արդեօք ազնուական զերդաստանէ աղջիկ առ-
նելու :

ԱՐԴՈՒՐ. Անպատճառ ամեն ազնուական այնպէս ընել
պէտք է չեմ ըսեր. բայց առ հասարակ բարեկարգութիւնը
մեզի այնպէս ընել կը սորվեցընէ :

ՊՕՆՖԻԼ. Բայց այս բարեկարգութեան մէջ բնաւ բացա-
ռութիւն չը՞լար :

ԱՐԴՈՒՐ. Այո՛, չկայ կարգադրութիւն մի, որ բացառու-
թիւն չունենայ :

ՊՕՆՖԻԼ. Ուրեմն կը խնդրեմ՝ յայտնեցէք ինծի թէ ի՞նչ
պարագայի մէջ թոյլտուութիւն կրնայ ըլլալ ազնուական
մարդու մը ազնուական զարմէ չեղող աղջկան մը հետ ա-
մուսնանալու համար :

ԱՐԴՈՒՐ. Երբ ազնուական ասպետ մը հարուստ չէ, ու ազ-
նուական արիւնէ չեղող աղջիկը խիստ հարուստ է :

ՊՕՆՖԻԼ. Ազնուականութիւնը դրամով փոխանակելը փա-
տութեա՛հր վաճառաշահ ըլլալ է :

ԱՐԴՈՒՐ. Երբ պատուաւոր ասպետ մը պարտաւորեալ կըլլայ
ազնուական չեղող համեստ օրիորդի մը հետ ամուսնանալ :

ՊՕՆՖԻԼ. Ով որ պարտաւորութեան համար կ'ամուսնանայ,
անշուշտ ետքը պիտի զղջայ :

ԱՐԴՈՒՐ, Երբ մասնաւոր ասպետ մը կը յուսայ մեծ պաշտօնեայի մը աղջկան հետ ամուսնանալով՝ իր հարստութիւնը աւելցընելու :

ՊՕՆՖԻԼ, Պէտք չէ զոհել ազնուականութիւնը անհաւաստի հարստութեան մը համար :

ԱՐԴՈՒՐ, Երբ ասպետ մը սիրահարեալ է համեստ աղջկան մը գեղեցկութեան :

ՊՕՆՖԻԼ, Ո՛հ, Մայլերա, ուրեմն ազնուական մը կրնայ սիրոյ համար ամուսնանալ ազնուական չեղող աղջկան մը հետ :

ԱՐԴՈՒՐ, Այո՛, կրնայ ընել, ու շատ օրինակներ ունինք, բայց խոհեմութիւն չէ ընելը :

ՊՕՆՖԻԼ, Խոհեմութիւն չէ՛ ըսիք ընելը, ըսէք ինծի ինչ բանի վրայ կը կայանայ մարդու խոհեմութիւնը :

ԱՐԴՈՒՐ, Համեստութեամբ կենցաղավարուելու, օրէնքները պահելու, և իր անձնական պատիւը պաշտպանելու :

ՊՕՆՖԻԼ, Համեստութեամբ կենցաղավարուելու, օրէնքները պահելու, և իր անձնական պատիւը պաշտպանելու, շատ աղէկ. բայց թէ որ ասպետ մը նուաստ դերդաստանէ բայց խելացի և համեստ վարքով աղջկան մը հետ ամուսնանայ, կը փասէ՞ արդեօք իր համեստութեանը :

ԱՐԴՈՒՐ, Ո՛չ, արդարեւ, համեստութիւնը ամեն աստիճանի մէջ կը պաշտպանուի :

ՊՕՆՖԻԼ, Ըսէք կ'աղաչեմ, ասանկ ամուսնութեամբ մը ասպետը օրինաց գէ՛մ կը մեղանչէ :

ԱՐԴՈՒՐ, Ո՛չ, ստուգիւ ո՛չ, վասն զի բնութիւնը հասարակաց մայր է և անորոշակի իր զաւակները կը սիրէ, և իրենց միաւորութեանը անորոշ զոհ է :

ՊՕՆՖԻԼ, Կենցաղավարութեան օրինաց գէ՛մ կը մեղանչէ :

ԱՐԴՈՒՐ, Ո՛չ, վասն զի ամուսնութիւնը աղատ պէտք է որ ըլլայ, ու արդէք չկրնար ըլլալ երկու հոգիի մէջ, որոնք զիրար կը սիրեն :

ՊՕՆՖԻԼ. Խղճի մտաց օրինաց դէմ կը մեղանչէ՞ :

ԱՐԴՈՒՐ. Զկայ զրուած օրէնքը մը , որ ասանկ ամուսնու թեան մը դէմ ըլլայ :

ՊՕՆՖԻԼ. Ուրեմն ինչ չիման վրայ պէտք է հաստատել , որ ազատ ըլլայ օրինաց դէմ մեղանչելէ :

ԱՐԴՈՒՐ. Հասարակաց կարծեաց համակերպելու է :

ՊՕՆՖԻԼ. Ի՞նչ կիմանաք դուք հասարակաց կարծիք ըսելով :

ԱՐԴՈՒՐ. Մարդոց մտածմանց հաճութիւնը :

ՊՕՆՖԻԼ. Մարդիկ շատ անգամ կերպ կերպ կը խորհին , ու անոնց կարծեաց համաձայն ըլլալու համար պէտք է մարդ խօսակցութեան ամեն մէկ պարագային իր կարծիքները փոխել , որոնցմէ կը յառաջանան փոփոխամտութիւն , անհաստատութիւն , և անհաւատարմութիւն , որոնք իր կարծիքին վրայ հաստատ մնալէն աւելի գէշ են :

ԱՐԴՈՒՐ. Բարեկամ , աղէկ կը խօսիք , սակայն շատ բաներ պէտք է որ զոհէ մարդ իր անձնական պատիւը պահելու համար :

ՊՕՆՖԻԼ. Իր անձնական պատիւը պահել պէտք է . սակայն կ'ազդեմ , ըսէք ինձ , ասպետ մը աղքատ համեստ աղջկան մը հետ ամուսնանալով , իր անձնական պատուոյն կը փլասէ արդեօք :

ԱՐԴՈՒՐ. Իր ազնուական արիւնին կը փլասէ :

ՊՕՆՖԻԼ. Մեկնեցէք ինձ , ի՞նչպէս կրնայ ամուսնութիւնը ասպետին երակներէն արիւնը փոխել :

ԱՐԴՈՒՐ. Աս բանս չեմ կրնար հաստատել :

ՊՕՆՖԻԼ. Հապա զորն է այն արիւնը , որուն կը փլասէ :

ԱՐԴՈՒՐ. Այն արիւնը որ զաւակաց կ'անցնի :

ՊՕԼՖԻԼ. Ո՛հ , մահու չափ վերաւորեցիք զիս :

ԱՐԴՈՒՐ. Մայրոք , խօսեցէք ինձ ճշմարիտ բարեկամութեամբ , ստուգիւ դուք աս պարագայիս մէջ կը գտնուիք :

ՊՕՆՖԻԼ. Սիրելի բարեկամ , ասանկ մէկ ամուսնութենէ մը ծնած զաւակները ազնուական չե՞ն :

ԱՐԴՈՒՐ . Հօր կողմանէ աղնուական նշն :

ՊՕՆՖԻԼ . Բայց միթէ հայրը չէ՞ որ աղնուականութիւնը
կու տայ :

ԱՐԴՈՒՐ . Բարեկամ , անանկ սաստիկ կը բարկանաք , որ կը
կասկածիմ թէ այս վէճը մի միայն ձեզի համար է :

ՊՕՆՖԻԼ . (Լուռ կը կենայ) :

ԱՐԴՈՒՐ . Սրտերնիդ րացէք ինձ , յայտնեցէք ճշմարտու
թիւնը , ու ես պիտի աշխատիմ անանկ խրատներ տալ ձեզի ,
որով ձեր սիրտը կարենայ հանդարտիլ :

ՊՕՆՖԻԼ . (Էնչեմբէն) . Թող երթայ Բամելան Տաուրէին հետ :

ԱՐԴՈՒՐ . Շատ իրաւունքներ կու տան դուրսէն հասարա
կաց կարծիքներուն , որոնք ետքը փոփոխելով ժամանակին
պարագաներուն կը յարմարցրեն . աղնուականութիւնը շատ
աստիճաններ ու շատ կարգեր ունի , որոնք արհամարհել
պէտք չէ . ձեր մտածմունքները անշուշտ նուաստ հարսան
եաց վրայ չկայանար :

ՊՕՆՖԻԼ . (Էնչեմբէն) . Լինքօնի կոմսութեան գիւղը երթա
լու եմ :

ԱՐԴՈՒՐ . Թէ որ պատրուական գեղեցկութիւն մը իւր ան
մաքուր բոցերովը պատճառ կ'ըլլայ վատութեամբ ձեր ար
եան մաքրութիւնը սեյրներ . . . :

ՊՕՆՖԻԼ . Ես պատրուական գեղեցկութիւն մը սիրած չեմ :

ԱՐԴՈՒՐ . Մոյլորտ , մնաք բարեալ :

ՊՕՆՖԻԼ . Սպասեցէք թէյը խմեցէ : — Տղմ , հո՛ս եկու :

ՏԵՍԱՐԱՆ ԺԳ .

ՆՈՅՆՔ ԵՒ ԻՍԼԱՎԱԿ

ԻՍԼԱՎԱԿ . Ի՞նչ կը հրամայէք :

ՊՕՆՖԻԼ . Ես քեզի թէյ չպատուիրեցի :

ԻՍԼԱՎԱԿ . Վերակացուն չպատրաստեց դեռ :

ՊՕՆՖԻԼ . Ընթան , շուտ թէյ և օղի բեր :

POULZU, Ferry, St. p. [17:]

ՊՕՆՖԻԼ. Մի պատասխաները, հիմա գլուխդ կը ջախջախեմ:
(Լաւաւի ի՛նչքէն):

ԱՐԴՈՒՐ. $(\frac{1}{2} + \frac{1}{2}i)^n$. Մայլերը բարկացած է:

ՊՕՆՖԻԼ, Նստիկը :

ԱՐԴՈՒՐ. ԷՐԷՆԼԱ աստիճանը տեսանք դուք:

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛չ, բայց կարեւոր է այս առարկա ինծի տեսնու
թեան դալ:

ԱՐԴՈՒՐ. Հինգ տարի է որ Ճամբորդուծիւն կ'ընէ, բոլոր
Եւրոպան պարտեցաւ :

ՊՕՆՖԻԼ. Ազնուականի մը ամենէն ղեղեցիկ ուսումը աշխարհ տեսնել ու պարտիյն է :

ԱՐԴԱՌԻ. Այո՛, ուլ որ իր քաղաքէն գուրս չելլի՝ շատ նախապաշարեալ կ'ապրի :

ՊՕՆՖԻԼ. Կան անանկ մարդիկ, որոնք այնպէս կարծեն թէ
երեսնդ հայրենիքէն դատ ուրիշ աշխարհք չկայ ։

ԱՐԴՈՒՐ. Ամբարտաւան մարդիկ ճամբորդութիւն ընելով
խոնարհութիւն կը սորվին:

«ԳՆՖԻՆ»-ԵՐԲԵՐՈՒ ՄԷ՝ ԵՐԵՎԱՆԻ ԴԱՐՈՒՄԻ ԶԱՄԲՈՐԳՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴԵՐՈՒՄԸ ԼՍ ԱՌԱՄԵԼԻ ԽԵՂԵՐՆԻՆ ԿՐ խանդարեն :

ԱՌԳՈՒՄ. Յիրաւի աշխարհս ազաւոր գլխի մը կը նմանի, որմէ
կարգալ չգիտցողը օդուս չկրնար քաղել:

[illegible]

トヨウチウチ . *Stp fuf* :

[illegible]

ԻՍԸՀԱԿ. Մայլորտ Գումակէք և Էրհօլտ ասպետը կ'ուզէին
 իրենց յարգանքը մատուցանել ձեռք:

ՊՕՆՖԻԼ, . Թող ներս հրամայե՛ն : (Իրանահալ էր վազել) :

ԱՐԴՈՒՐ. Տեսնենք ինչ օղակաւ քաղած է մեր ճամբորդը:

ՊՅՆՅՈՒՆ. Եթէ խոհանարարին չստացեր է, թիչ քան շահած է:

ՏԵՍԱՐԱՆ ԺԵ՛ :

ՄԱՅԼՈՐՏ ԳՈՒՄՊԷՔ ԵՒ ՆՈՅՆՔ

$$(F_{\infty} \otimes G_{\infty})^{\frac{1}{2}} = \int_0^\infty e^{-st} F_{\infty}(t) G_{\infty}(t) dt = \int_0^\infty e^{-st} F(t) G(t) dt$$

ዳዊት ሆሳኒቶ . *St. p. 14:*

ԳՕՆՖԻԼ. Բնորի եկաք:

ԱՐԴՈՒՐ. Բարի եկաք, բարեկամ:

ՊՐԵՑԻՆ . Հրամայեցէք փառեղ թէյ խմելք :

ዳበተሆጣኑዱ . ቅፂ 10 ሂሳብ ስለሚጠይቅ :

ԱՐԴՈՒՐ . Թէլր առողջարար բմպէլիք մ' է :

ՊՕՆՖԻԼ. (Քաղաքի և Բն). Օղի ալ կուղէք :

ቆበቱሆግቲቶ . ሲገባ :

(ጥቅምት ፩ ፲፱፻፲፭ ዓ.ም. ሰኞ) ፤

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՞ւր է ասպետը :

ՔՈՒՄՊԷՔ . Իր աղղական տիկնոջ դնալ , Հիմա կու դալ :

ԱՐԴՈՒՐ. Ասպետը ինչպէս է, օղուտ քաղեր է իր ըրած
Ճամբորդութիւններէն :

ՔՈՒՄՊԵՔ . Համ կը խօսի :

ՊՕՆՖԻԼ. Գէշ ըսան է այդ :

ՔՈՒՄՊԵՔ . Հատ քան զիտէ :

ՊՕՆՖԻԼ, Եղէ՞ղ թէ գէշ :

ԳՈՒՄՊԷԳ . Մէկէն ու մէկալէն ալ :

ՊՕՆՖԻԼ. Վտանդաւոր բան է շիտակը :

ԱՐԴՈՒՐ. Ահաւաստիկ կու գայ :

ԳՈՒՄՊԷՔ . Ինչպէս պաղղիացիի մը հովը ունի :

ՊՕՆՖԻԼ. Փարիզի հովիւ միշտ յաջողակ է՝ Լօնտրայի ջիւ
բանիցքը նաւերու համար:

ՏԵՍԱՐԱՆ ժԶ .

ՀԱՅԿԷ ԵՒ ԷՐԿՈՒՆ ԱՍԳԵՏ

$$(1 + \frac{1}{2} \log 2) \int_0^1 \frac{1}{x} dx = \frac{1}{2} \log 2$$

Է՛ՐՆՈՒՏ . Մայլորա Պօնֆիլ, Մայլորա Արդուր , իմ սիրելի
բարեկամներս , ձեր խոնարհ ծառան :

ՊՕՆՖԻԼ. Բարեկամ, բարի եկաք, կը խնդրեմ հրամայեցէք նստեցէք :

ԱՐԻՈՒՐ. Ուրախ եմ տեսնելով ձեր առողջ հայրենիք դառնալնիդ :

ԷՐՆՕԼՏ. Քիչ ժամանակ պիտի մնամ իմ հայրենիքս :

ԱՐԻՈՒՐ. Ինչո՞ւ համար :

ԷՐՆՕԼՏ. Անոր համար որ այսուհետեւ Լօնտրա չեմ կրնար մնալ, ո՛հ, ինչ զեղեցիկ բան է քաղաքներ, ազգեր տեսնելը, այսօր հոս, վաղը հոն, պատուաւոր ընդունելութիւններ, փառաւոր արքունիք, վաճառոց առատութիւն, ժողովրդոց բազմութիւն, դորձատանց շքեղութիւններ եւ եւ, առհասարակ տեսնելովս՝ մտածեցէք անգամ մը ինչպէս կրնամ ես ասիէ ետքը Լօնտրա մնալ, ինչ կ'ուզէք ընեմ :

ԱՐԻՈՒՐ. Լօնտրա արհամարհելու քաղաք չէ. անոր հարստութիւնը, զիրքին զեղեցիկութիւնը, եւ եւ, դիւրութեամբ ուրիշ քաղաքներու հետ չփոխուիր :

ԷՐՆՕԼՏ. Ո՛հ, ներեցէք ինձ, բան չէք գիտեր, որովհետեւ Փարիզ, Մատրիա, Լիսպօն, Վեննա, Հոռմ, Ֆիօրէնցա, Սիլան, Վենետիկ, աս ամեն մայրաքաղաքները տեսած չէք դուք, հաւատացէք ինձ, կրկին կ'ըսեմ ձեզ որ բան չէք գիտեր :

ՊՕՆՖԻԼ. Խոհեմ ճամբորդ մը իր հայրենիքը երբէք չի պախարակեր : Ասպետ, թէյ կ'ուզէք :

ԷՐՆՕԼՏ. Շնորհակալ եմ, չե՛սլաք խմելի, Սպանիոյ մէջ խիտ պատուականը կը շինեն, նոյնպէս Իտալիոյ մէջ, ուր դրիթէ առ հասարակ կը գործածուի, բայց առանց վաճառելու կամ շատ քիչ կը գնեն միջը. և ամէն քաղաքներէն իւրաքանչիւր չե՛սլաք գերազանց է. Վենետիկ բնաիր սուրճ կը խնն, իսկ Աղէքսանդրիա Մօղա ըստած Եմնի սուրճը, որ զարմանալի կերպիւ մը կը պատրաստեն : Նաբօլի քողցր ըմպելիքները և օշարակները խիտ ընտիր են, որոնց նմանը

դրեթէ ուրիշ քաղաք չեն կրնար շինել: Ամն մէկ քաղաք
իր առանձնաշնորհութիւնը ունի. Վեննա մծ ընդունելու
թիւններ կ'ըլլան. Փարիզ, ո՛հ, իմ թանկազին Փարիզը,
իմ սիրական Փարիզս, որուն բնակչաց քաղաքավարութիւնը,
սիրահարութիւնը, իրարու նախանձութիւն չունենալով եւ
առանց կտակածանաց քաղցր կենակցութիւնները շիտակը նա-
խանձելի են. ուր ամեն օր աօն է, ամեն օր սպարաձիւնք կը
յաճախեն, ամեն օր ուրախութիւն, դուստնք, դուարձու-
թիւն, պարք. ո՛հ, ինչ գեղեցիկ աշխարհ, մէկ խօսքով ան-
տեղ ազատօրէն կը վայելեն աշխարհիս ամեն տեսակ զուար-
ճութիւնները:

ՊՕՆՖԻԼ. (Էջ կանգնել). Տղա՛, ո՛ր ես:

ԻՍԸՀԱԿ. Ի՞նչ կը հրամայէք, տէր իմ:

ՊՕՆՖԻԼ. Բաժակ մը ջուր բեր ասպետին:

ԷԻՆՕԼՏ. Ի՞նչ ընելու համար ջուր բերել կու տաք ինձ:

ՊՕՆՖԻԼ. Այսքան խօսելով անշուշտ օրկորնիդ ցամքեցաւ:
ԷԻՆՕԼՏ. Ո՛հ, ո՛հ, անհասկիստ մի՛ ըլլաք. Լօնտրայէն
մեկնելէս ի՛նչ վեր խօսել սորված եմ:

ՊՕՆՖԻԼ. Այո՛, աւելի դիւրութեամբ խօսիլ կը սորվի
մարդ քան թէ չխօսիլ:

ԷԻՆՕԼՏ. Բայց աղէկ խօսիլը այնքան դիւրութեամբ չսոր-
վուի:

ՊՕՆՖԻԼ. Շատ խօսողը չկրնար միշտ աղէկ խօսիլ:

ԷԻՆՕԼՏ. Սիրելի Մայլորտ, դուք ճամբորդութիւն ըրած չէք:

ՊՕՆՖԻԼ. Բայց դուք ճանապարհորդելու բաղձանքս կորսե-
ցընել կու տաք ինձ:

ԷԻՆՕԼՏ. Ինչո՞ւ համար:

ՊՕՆՖԻԼ. Կը վախճամ որ ես ալ օգուտս անսնելու տեղը
չմնասեմ:

ԷԻՆՕԼՏ. Շատ ախոր ըլլալը մարդուս նախապաշարեալ
հպարտութենէն առաջ կու գայ. պէտք է որ մարդս զուար-
թագեմ ու ընկերասէր ըլլայ. քան զի աշխարհս անոնց հա-

Քնար Եղած է, որոնք զինքը կը ճանչնան ու անոր համեմատ ու պարկեշտ զուարճութիւններէն օգուտ քաղելը զիտեն։ Ի՞նչ կը շահիք ձեր սեամաղձութենէն. ընկերութեան մը մէջ դռնուած ատեննիդ՝ տասը խօսք հաղիւ կը խօսիք մէկ ժամու մէջ. թէ որ պարտելու ելլէք, աւելի կ'ուզէք միտակ դռնուելը քան թէ ընկերներով։ Օրիորդի մը հետ սիրահարութիւնը բաժնի ժամանակնիդ՝ կ'ուզէք որ գուք չխօսեցած՝ ան ձեր միտքը հասկընայ. եթէ Օքէրա ներկայացուած թատրոն մը երթաք, լալէն ուրիշ բան չէք ընէր, ու կ'ուզէք միայն ողբերգութիւններ լսել, որոնք ձեր մեամաղձութիւնը կ'ըզբազեցընեն։ Անդ զիական կատակերգութիւնները թէպէտեւ հետաքրքրական, բայց լի են բարոյական խրատներով, բարի օրինակներով, բարեկիրթ գասափարակութիւններով. բայց ինչ օգուտ որ չեն զուարճացընէր մարդս. ասոր հակառակը՝ Խտալիոյ մէջ կը զուարճանաս զեղեցիկ ու ծիծաղական կատակերգութիւններով, որոնք զրեթէ ամեն կերպ ծիծաղաշարժ խօսքերով լի են։

ԱՐԻՌԻՐ. (սոս Էլէլէ). Մայլորաք, վերստին տեսնուինք։

(Էլէլէ)։

ԻՐՆՈՒՏ. Երթաք բարեաւ. — Ախնետիկի բարեկենդանը տեսնելու արժանի է. ամեն կողմ՝ ուրախութեան ձայներ կը շնուին, ամեն կողմ՝ դիմակաւորաց խումբեր, և ամեն կողմ՝ հասարակաց պարահանդէսներ կը լլան, ուր զեշեր ցորեկ թուղթ կը խաղան և ուրկից ոմանք ուրախութեամբ և ոմանք տըրտմութեամբ կը բաժնուին. ալ ո՞ր մէկը պատմմ։

ՔՈՒՄԳԷՔ. (սոս Էլէլէ). Բարեկամ, ներեցեք, չեմ կրնար աւելի նստիլ։

(Էլէլէ)։

ՊՕՆՓԻԼ. Ասպետ, եթէ ասոնք քնն որ ձեզ ուրախութիւն կը պատճառեն, չեմ դիտեր ինչ մտածեմ ձեր կացութեանը համար։ Ուրեմն Խտալիոյ այն իմաստուն և զիտուն անձինքը տօսնի չնչին բաներու համար կը խնդան։ Ազնուականը պէտք է գայելու է տեղ և յարմար ժամանակ խնդայ. իսկ չառապել,

անկարգ և մութ խօսքերուն և խօսակցութիւններուն վրայ
ծիծաղելը ռամիկ մարդոց կը վերաբերի. ներեցէք խօսիմ ձեզ
այն ազատութեամբ որ ազգական մը կամ բարեկամ մը կրնայ
խօսիլ, դուք ժամանակէն առաջ ճամբորդութիւն ըրեր էք։
Այս ճամբորդութիւնը ընելէդ առաջ, պէտք էիք պատմութեան,
բանագիտութիւն, մաթէմատիքա և փիլիսոփայութիւն
սորվիլ, որոնք խիստ հարկաւոր են ճամբորդութիւն ընող
ասպետի մը. եթէ ասոնք սորված ըլլայիք, ձեր խելքը չէիք
տար փարիղի, վէննայի տեսակ տեսակ զուարճութիւններուն
ու Իտալիոյ կատակերգութեանց. (կը Ռէնէ)։

ԻՐՆՈՒՏ. Մայլորարը չզիտեր ինչ կ'ըսէ, ինչու որ ճամբ
բորդութիւն ըրած չէ։ (կը Ռէնէ)։

ՏԵՍԱՐԱՆ ԺԷ.

ԲԱՄԷԼԱ առաջին.

ԲԱՄԷԼԱ. Այս տանը մէջ մնացած ամեն վայրկեաններս
ինծի համար մեղանչական են, ու իմ համեստութեանս նա
խատինք կը բերին. քանզի տէրս իր կիւրքերուն սանձը թող
ղուցեր է, ու զիս կը հալածէ. ես ալ պէտք է որ փախչիմ
անորմէ. ասիղ ինծի. Մայլորարը իմ կործանումս պատճառել
կ'ուզէ. արդեօք երթամ առ տունէն ու բնառնեացս ծոցը
վերադառնամ, ուր որ սկսայ երջանկութեանս առջի պար
գեները վայելել։ Թողմամ ակիին Լովրէն, որ զիս աղջկանը
պէս կը սիրէ։ Մէկ մ'ալ տեսնելու չեմ պարոն Լօնկմանը,
այն սիրուն ծերունին, զոր հօր նման կը պատուեմ։ Ախր
բաժնուիմ աս տանը բոլոր ծառաներէն, որոնք զիս իրենց
քրոջը պէս կը սիրեն։ Ա՛հ, պիտի զատուիմ ես ասանկ մէկ
աղնուական և առաքինի տէրէ մը. բայց ո՛չ, իմ տէրս ասկէ
ետքը առաքինի չէ. ան իր սիրտը փոխեց ու դադան մը ե
ղաւ մարդու կերպարանքով։ Ուրեմն պէտք է որ փախչիմ աս
տունէն, զժգոհութեամբ պիտի մեկնիմ, բայց անշուշտ պէտք

է որ մեկնիմ : եթէ Մայլէտին դարձեալ զիս ուզէ , պիտի երթամ անոր քովը կենամ որչափ ժամանակ որ կարենամ աս ամեն բաները հօրս կ'իմացընեմ , և եթէ ուրիշ անակնկալ գիտուած մը պատահելու ըլլայ , ան ժամանակը կ'երթամ հօրս հետ ապրիլու՝ իմ ծնած աղքատութեանս մէջ . դժբաղդ Բաւլա : (կոչւոյ) :

ՏԵՍԵՐԱՆ ԺԸ .

ԼՕՆԿԱՐԱՆ ԵՒ ԲԱՄԻԼԱ .

ԼՕՆԿԱՐԱՆ . Բամէլա :

ԲԱՄԻԼԱ . Տէր իմ :

ԼՕՆԿԱՐԱՆ . Կու լա՛ս :

ԲԱՄԻԼԱ . Ո՛հ , այո :

ԼՕՆԿԱՐԱՆ . Երաստութեանդ սիրտս կը մերաւորեն :

ԲԱՄԻԼԱ . Սրտիդ ազնուութիւնն է որով զիս կը մեղքորնաս :

ԼՕՆԿԱՐԱՆ . Սիրուն հոգիս , շատ սիրելի աղջիկ մ' ես :

ԲԱՄԻԼԱ . Ո՛հ , պարոն Լօնկման , ասկէ ետքը մէկըմէկ տեսնելու չենք :

ԼՕՆԿԱՐԱՆ . Ի՞նչպէս , միթէ կարելի՞ է :

ԲԱՄԻԼԱ . Մայլորաը իւր քրոջը քովը ծառայելու կը ղրկէ զիս :

ԼՕՆԿԱՐԱՆ . Մայլէտին հետ պիտի չկրնաս անցնիլ , սիրելիդ իմ Բամէլա :

ԲԱՄԻԼԱ . Հօրս տունը կ'երթամ :

ԼՕՆԿԱՐԱՆ . Գիւղը :

ԲԱՄԻԼԱ . Այո՛ , գիւղը , երկիրը գործելու :

ԼՕՆԿԱՐԱՆ . Այս աղուորիկ ձեռքերովդ :

ԲԱՄԻԼԱ . Պէտք է հնազանդ իմ ճակատագրոյս :

ԼՕՆԿԱՐԱՆ . (Կը մեղքորնամ զինքը) : (կոչւոյ) :

ԲԱՄԻԼԱ . Ինչո՞ւ կու լաս :

ԼՕՆԿԱՐԱՆ . Ո՛հ , Բամէլա , քեզի հա՛ւար կու լամ :

ԲԱՄԻԼԱ . Աստուած օրհնէ քու բարի սիրտդ , ո՛հ , շնորհք

ժը քրէ ինձ, ան նամակը դիւղը ծնողացս ղըկէ :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Գլխուս վրայ, անհոգ եղիւ որ անվտանգ տեղը
կը հասցընեմ : Բայց ով Աստուած, ինչպէս ղմեղ պիտի
թողուս :

ԲԱՄԻԼԱ. Հաւատա ինձ, մեռնիլս կու գայ :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Ո՛հ, աղջիկս :

ԲԱՄԻԼԱ. Ի՞նչ բռել կուզես :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Ես խիստ ծեր եմ :

ԲԱՄԻԼԱ. Այնչափ աւելի պատուոյ արժանի ես :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Ըսէ ինձ, սիրուն հոգիս, պիտի կարգուիս :

ԲԱՄԻԼԱ. Գժուարութեամբ :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Ինչո՞ւ գժուարութեամբ :

ԲԱՄԻԼԱ. Անոր համար որ կամբս վիճակիս հետ չհամա-

ձայնիր :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Կարդուելու ըլլաս, որո՞ւ հետ պիտի կարգուիս :

ԲԱՄԻԼԱ. Մարդու ձայն կը լսեմ, տիկին Եւթէն պիտի
ըլլայ :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Աս ըսածնուս վրայ ուրիշ անգամ կը խօսինք :

ԲԱՄԻԼԱ. Կարելի է որ ասկէ ետքը ժամանակ չունենանք :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Ինչո՞ւ համար :

ԲԱՄԻԼԱ. Գուցէ այս իրիկուն երթամ :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Սի որոշեր այսպէս շուտով մեկնելու :

ԲԱՄԻԼԱ. Ահա, տիկին Եւթէին հետ Մայլէտին :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Բամբլա, ինծի հետ չխօսեցած չերթաս :

ԲԱՄԻԼԱ. Կը ջանամ զքեզ տեսնելու :

ԼՕՆԿՄԱՆ. (Ո՛հ թէ քսան տարի պակաս ըլլար տարիքս).

— Մնաս բարեաւ, աղջիկս :

ԲԱՄԻԼԱ. Աստուած առողջ պահէ զքեզ :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Աստուած օրհնէ զքեզ : (Էլ Բիւնի) :

ԲԱՄԻԼԱ. Ողորմելի ծեր, անկեղծ սիրով կը սիրէ ղիս,
իրաւ է որ Մայլորտն ալ կը սիրէ ղիս. բայց, ո՛հ, ինչ
շահազանութիւն սիրելու, պարոն Լօնկմանի սէրը անմեղ է :

խօնք Մայլերաք զիս կտրծանելու համար կը սիրէ . վայ ինձ ,
Երբ մեկնելու եմ այս աղետալի տունէն :

ՏԵՍԵԼԸՆ ՃԹ .

ՏԵՍԵՆ ՏԵՌԻԷ , ՏԵՍԵՆ ԵՎԻԷ ԵՒ ԲԵՄԷԼԸ .

ՏԵՌԻԷ . Բամէլա :

ԲԵՄԷԼԸ . Մայլեաի , հրամայեցէք :

ՏԵՌԻԷ . Վերջագէս եղբայրս Մայլերաք համազուեցաւ որ
զուս հետս դաս . հիմա կտրքովս պիտի տանիմ զքեզ . շու-
տով պատրաստուէ :

ԲԵՄԷԼԸ . (վայ ինձ) : — Շուտով կը պատրաստուիմ :

ՏԵՌԻԷ . Սիրտովդ պիտի դաս :

ԲԵՄԷԼԸ . Չեզի ծառայելու համար ունենալու պատիւս իմ
բաղդաւորութեանս պիտի տամ :

ՏԵՌԻԷ . Հաւատարմութեանս որ քեզի ամեն բարեք պիտի ընեմ :

ԵՎԻԷ . (Ողորմելի Բամէլա) : (Կուլա) :

ԲԵՄԷԼԸ . (Ի վրէժ) . Ինչո՞ւ կուլաս :

ԵՎԻԷ . Սիրե լիկ իմ Քամէլա . չեմ կրնար զքեզ տեսնել
որ ինձի բաժնուիս :

ԲԵՄԷԼԸ . Կը յուսամ որ Մայլեաիս կը ներէ որ դաս եր-
բեմն զիս տեսնելու :

ԵՎԻԷ . Դուս գալու չեմ զիս տեսնելու :

ԲԵՄԷԼԸ . Ո՛չ , աիկին , գալու չեմ :

ԵՎԻԷ . Բայց ինչո՞ւ , սիրելիս , ինչո՞ւ :

ԲԵՄԷԼԸ . Մայլեաիս չեմ ուղեր մինակ թողուլ :

ՏԵՌԻԷ . Եթէ ինձի հետ սիրով ըլլաս , ես ալ զքեզ
պիտի սիրեմ :

ԲԵՄԷԼԸ . Բոլոր սրտովս ու հաւատարմութեամբ պիտի ծա-
ռայեմ ձեզ :

ՏԵՌԻԷ . Շուտ ըրէ ուրեմն , Բամէլա , երթանք , ու ետքը
աիկին Եվրէն քու հաղուսաներդ կը ղրկէ :

ԲԱՄԵԼԱ. Պատրաստ եմ ձեզի հնազանդելու. (աւաղ ինձ).
(Էն- Լայ):

ՏԱՌԻՐԷ. Ի՞նչ ունիս, ինչո՞ւ կու լաս:

ԲԱՄԵԼԱ. Տիկին եմք, շնորհակալ եմ քու ամեն տղէ-
կութիւններէդ որ մինչեւ ցայսօր ունեցար ինձի համար.
Աստուած անոնց փոխարէնը քեզի հազարապատիկ հասուցանէ.
ներէ ինձ, կ'ազաչեմ, եթէ երբեմն զքեզ նեղացուցեր եմ.
միշտ սիրէ զիս, կ'ազաչեմ, ու աղօթք ըրէ ինձի համար:

ԵԱՐԷ. Ո՛վ Աստուած, սիրտս կը կսկծայ, չեմ կրնար
զիմանալ:

ՏԱՌԻՐԷ. Բամէլա, որքան աւելի մնաս հոս, այնքան աւելի
պիտի նեղանաս, երթանք իմ տունս, ուր ուրախանալու
շատ առիթներ պիտի ունենաս. ազգական մը ունիմ, որ հինգ
տարի ճամբորդութիւն ընելէն ետքը եկաւ. ամենուն հետ
գիւրութեամբ ընկերութիւն կ'ընէ, զուարթագէմ ու քաղ-
ցրակեցաղ մէկն է. զանազան աղղերէ ծառաներ բերեր է
հետը, և իր հոս գալէն 'ի վեր տունս փարիզ մը դարձաւ:

ԲԱՄԵԼԱ. Կը յուսամ որ ձեր ասպետ ազգականը ինձի հետ
չընտանեհար:

ՏԱՌԻՐԷ. Եկու երթանք, ոչինչ տեղը ժամանակ չանցընենք:

ԵԱՐԷ. Ձեր եղբորը հետ ճաշել չէ՞ք ուզեր:

ՏԱՌԻՐԷ. Ո՛չ, Բամէլան տունս պիտի տանիմ:

ԲԱՄԵԼԱ. Մայրէտի, ինչ պիտի ըսէ Մայլոյժը եթէ ասանկ
ղեղճութեն ձեռքը համբուրած երթամ:

ՏԱՌԻՐԷ. Եթէ կ'ուզես, եկու հետս, իր սենեակէն կ'անց-
նինք ու կը համբուրես ձեռքը:

ԵԱՐԷ. Ահա ինքը կու գայ:

ԲԱՄԵԼԱ. (Վայ ինձ, կը դողամ, արիւնս կը սառի երակ-
ներուս մէջ):

ՏԵՍԱՐԱՆ Ի՛

ՊՕՆՖԻԼ ԵՒ ՆՈՅՆԷՔ :

ՊՕՆՖԻԼ . Մայլէտի , առ սենեկին մէջ ի՞նչ կ'ընէք :

ՏԱՌԻՐԷ . Բամէլան տունելու եկայ :

ՊՕՆՖԻԼ . Ի՞նչ կ'ուզէք Բամէլան :

ՏԱՌԻՐԷ . Հետոս պիտի տանիմ :

ՊՕՆՖԻԼ . Ո՞ւր :

ՏԱՌԻՐԷ . Իմ տունս , Բամէլան ինծի սենեկապետուհի չի տուի՞ք :

ՊՕՆՖԻԼ . Բամէլան իմ տունէս դուրս չելէր :

ՏԱՌԻՐԷ . Ի՞նչպէս , խօսքերնէդ կը դառնա՞ք :

ՊՕՆՖԻԼ . Քրոջս հետ խօսքս պահեցու պարտաւորութիւն չունիմ :

ՏԱՌԻՐԷ . Ասպետի մը ամուսնացեալ քրոջը ամեն կերպ յարդ ընծայել պէտք է :

ՊՕՆՖԻԼ . Ի՞նչպէս կ'ուզէք և կը հաճիք , խօսեցէք . Բամէլան ասկէ չերթար :

ՏԱՌԻՐԷ . Բամէլան հետոս պիտի գայ :

ՊՕՆՖԻԼ . (Բաժէլայէն) . Քու սենեակդ դնա դուն :

ԲԱՄԵԼԱ . Տէ՛ր իմ :

ՊՕՆՖԻԼ . Սենեակդ դնա կ'ըսեմ . երդում կ'ընեմ որ քու նութեամբ տանել կու տամ հիմա :

ՏԱՌԻՐԷ . Ո՛հ , Մայլորո , շնորհք ըրէք :

ՊՕՆՖԻԼ . Եթէ խոհեմութեամբ չվարուիք՝ զղջալու էք : (Բաժէլայէն) . սենեակդ դնա :

ԲԱՄԵԼԱ . Տիկին եվրէ , օղնէ ինձ :

ԵՎՐԷ . Տէ՛ր , արեւուդ համար :

ՊՕՆՖԻԼ . Գնա դուն ալ անոր հետ :

ԵՎՐԷ . Բամէլայի՛ն հետ :

ՊՕՆՖԻԼ . Այո՛ , շուտով իր սենեակը գացէք :

ԵՎՐԷ. Բամէլա, երթանք, բաւական է, ալ աւելի խօսի՛ր չտանք :

ԲԱՄԷԼԱ. (ԵՎՐԷԷՆ). Եթէ հետս դաս, սիրով կ'երթամ :
ԵՎՐԷ. Տէր իմ, հրամաննիդ կը կատարեմք :

ԲԱՄԷԼԱ. Կը հնազանդ իմ ձեր հրամանին : (Տը խոնարհ
ԵՎՐԷԷՆ հետ ահեհալը կը հրնէ) :

ՊՕՆՖԻԼ. (Ո՛հ, Բամէլա, խիստ զեղեցիկ ես դու) :

ՏԱՌԻԲԷ. Եղբայր, յիշեցէք անդամ մը ձեր զերդաստանին
սպառիւը :

ՊՕՆՖԻԼ. (Բամէլային ահեհալին կը հօդենայ) :

ՏԱՌԻԲԷ. Ի՛նչ, Բամէլային սենեակը կ'երթաք. կ'ուզէք որ
աչքովս տեսնեմ ձեր աղաքութիւնը. երկինք, կ'երգնում
որ . . . :

ՊՕՆՖԻԼ. (Բամէլային ահեհալին դռանը դռան կը փակէ քանակով
առ քանակին էր ծրցը կը դնէ) :

ՏԱՌԻԲԷ. Ապահովութեան մէջ դրէք ձեր զեղեցիկ սիրու-
հին, որպէս զի չըլլայ թէ գողնան. Մայքորտ, խեղճերնիդ
գլուխնիդ բերէք, եթէ ո՛չ, ձեր սպառիւը ու պարկեշտու-
թիւնը վտանգի մէջ պիտի դնէք :

ՊՕՆՖԻԼ. (Բոլորը խօսակցութեան զոտարարութեան չընելով կ'երթայ) :

ՏԱՌԻԲԷ. Այսպէս կը թողուք զիս, այսպէս կը նախատէք
զիս, զիտեմ ես վրէժխնդիր ըլլալու միջոցը : Եթէ բարկու-
թիւնը զինքը կը զրգոէ, միթէ զիս ալ չգրգռեր ալ աւելի :
Որչափ և անարդու թեամբ վարուի հետս, եղբայրս ըլլալը չի
կրնար ուրանալ, ու երկուքնիս մէկ արիւնէ ծնած ենք : Բա-
մէլան հետս պիտի դայ, եթէ ոչ . . . պիտի սպաննեմ զան :

ՎԵՐԶ ԱՌԱՋԻՆ ԱՐԱՐՈՒՆԻՍԻՆ

ԱՐԱՐՈՒԱԾ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՏԵՍԱԲԱՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՄԱՅԼՈՐՏ ՊՕՆՖԻԼ՝ Եւրոպական Բնակչության, Եւրոպական

ՊՕՆՖԻԼ՝ Ողորմելի Բամբուլ, խեղճ Եւրոպական, տաղաւիտ բանտն
ն. Երթում աղատեմ զանոնք. բայց ով Աստուած, ինչ
պիտի ընեմ Բամբուլան. Բամբուլն իմ հոգիս է, քաղցրիկ Բա-
մբուլս. Երբեմն կ'ըստիպեմ ինքզինքս որպէս զի անոր գեղե-
ցիկ գէմքը երեւոյալ թնեմ հեռացընեմ, ու ինծի կը թուի
թէ անորմէ զատուիլ հնարաւոր քան մ' է, բայց երբ վերս-
տին կը անսնեմ զան, իսկոյն արեւնիս սառիլը կ'ըզգամ ե-
րակներուս մէջ, ու այնպէս կը թուի ինձ թէ միայն անորմէ
կախեալ է իմ կեանքս. բայց ինչ պէտք է որ ընեմ, պը-
սակուիմ. Բամբուլ, այո՛, արժանաւոր ես դուռն, սակայն շատ
քաներ պէտք է մտածեմ. եկու գոնէ ան դուռը բանամ,
անոնց սրտի ահաւորէն աղատեմ. (Եւրոպական Բնակչության):

ԻՍԼԱՄ. Տէր իմ:

ՊՕՆՖԻԼ. Ինչ կ'ուզես:

ԻՍԼԱՄ. Մայլոքս Արդուրը:

ՊՕՆՖԻԼ. Թող գայ, ժամանակին կը հասնի, իր հաւա-
տարիմ բարեկամութեամբը ինձ անկեղծ խրատներ կ'ընայ
տալ. փոքր ժամանակ մ' ալ թող համբերեն Բամբուլն ու
Եւրոպական իրենց երկիւղալի մտածմունքներուն մէջ. 'ի հարկէ
քան մը որոշելու եմ:

ՏԵՍԱԲԱՆ Բ.

ԱՐԴՈՒՐ ԵՒ ՊՕՆՖԻԼ՝

ԱՐԴՈՒՐ. Բարեկամ, շուտով վերադարձայ, ու իմ կրկին
ձերկայութեամբս գուցէ ձեզ ձանձրութիւն տամ:

ՊՕՆՖԻԼ. Ես միշտ կը սիրեմ զձեզ, ու ձեր ընկերութեանը հիմա ալ աւելի կը ցանկամ, քան թէ՛ ուրիշ ժամանակ:

ԱՐԴՈՒՐ. Ուրեմն պիտի ներէ՞ք որ ձեր հետը ազատօրէն խօսիմ:

ՊՕՆՖԻԼ. Այո՛, կ'ուզեմ որ անկեղծութեամբ ինծի հետ խօսիք:

ԱՐԴՈՒՐ. Այո՛ առտու ինծի հետ ունեցած ջերմ վիճաբանութեանդ բուն պատճառը իմացայ:

ՊՕՆՖԻԼ. Սիրելի բարեկամ, ցաւակից չէ՞ք ինձ:

ԱՐԴՈՒՐ. Այո՛, ցաւակից եմ, ու կը մեղքընամ ձեզ:

ՊՕՆՖԻԼ. Այնպէս չէ՞, իմ կացութիւնս մեղքընալու արժանի չէ՞:

ԱՐԴՈՒՐ. Յիրաւի շատ մեղքընալու արժանի է. քան զի փոքր բան չէ որ արժանաւոր ու առաքինի մարդ մը իւր սիրտն ու կամքը զոհէ:

ՊՕՆՖԻԼ. Սիրտս չիտակը կըսեմ որ կորսնցուցեր եմ. բայց դուք կը զրպարտէք զիս թէ՛ առանց բանաւոր պատճառի մը ըրած եմ. Մայլորտ, հաւատացէ՞ք ինձ որ կը սխալեք:

ԱՐԴՈՒՐ. Ձեր սիրոյն բանաւոր ըլլալը ջատագովելու համար ինչ ասպցոյցներ ունիք:

ՊՕՆՖԻԼ. Բարեկամ, Բամէլան տեսե՞ր էք դուք:

ԱՐԴՈՒՐ. Այո՛, տեսեր եմ, բայց ո՛չ ձեր աչքերովը:

ՊՕՆՖԻԼ. Անոր գեղեցիկ ու քաղցր դէմքը կրնա՞ք ուրանալ:

ԱՐԴՈՒՐ. Բամէլան գեղեցիկ, քաղցր ու անոյշ դէմք ունի, ես ալ քու հետդ եմ, բայց ասոնք ձեր կորսնցընելու հանգստութեանը ու խաղաղութեանը հետ բաղդաւտելով, աննշան բաներ են:

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛հ, Մայլորտ, Բամէլան այնպիսի արժանիք մը ունի, որ ո՛չ ձեր աչքերը կը տեսնեն և ոչ իմ աչքերս:

ԱՐԴՈՒՐ. Ո՞րն է անոր չտեսնուած արժանիքը:

ՊՕՆՖԻԼ. Անոր անսովոր առաքինութիւնը, անսովոր հա-

մնատու թիւներ ու զարմանալի պարկեշտութիւնը :

ԱՐԴՈՒՐ. Այդ ձիրքերը մեծամեծ յարգանաց ու մեծարանաց արժանի են . սակայն թէ որ Բամէլան պատմածնուդ չափ պարկեշտ է , չի վայելեր որ դուք ալ աւելի պարկեշտ և համեստ ըլլաք :

ՊՕՆՖԻԼ. Բայց աս առտու ազնուական մարդու մը անաղնուական ամուսնութեամբ իր պարկեշտութեանը և օրէնքին չմնասելուն վրայ բանակուելով յաղթեցի ձեզի :

ԱՐԴՈՒՐ. Սախայն ես ալ աւելցուցի թէ այնպիսի ամուսնութեամբ իր զաւակները կը դաւաճանէ մարդ :

ՊՕՆՖԻԼ. Զաւակ ըլլալիքը յայտնի չէ :

ԱՐԴՈՒՐ. Կը ցանկայի՞ք առանց զաւակ ունենալու մեռնիլ :

ՊՕՆՖԻԼ. (Կը մտաշէ խաճախի մը) . Ո՛չ , յայտնի է որ չի մեռնիր այն մարդը , որուն պատկերը իր զաւակաց կ'անցնի :

ԱՐԴՈՒՐ. Ուրեմն իրաւամբ փափաքածնիդ կը յուսաք 'ի դործ դնել :

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛հ , ինչ դեղեցիկ և ինչ սիրուն զաւակներ պիտի ծնին առաքինի Բամէլայէն :

ԱՐԴՈՒՐ. Անազնուական մօր մը արիւնը զաւակները նուաստութեան կը հակամբանն :

ՊՕՆՖԻԼ. Ոչ արիւնը , այլ մօրը խմաստութիւնը ու առաքինութիւնը զարմանալի կերպով կը ներդրածեն զաւակաց :

ԱՐԴՈՒՐ. Շիտակը ըսէք , միտք ունի՞ք Բամէլային հետ պսակուելու :

ՊՕՆՖԻԼ. Փափաք ունիմ , Բամէլան ալ արժանաւորութիւն ունի , բայց որոշած չեմ կատարելու :

ԱՐԴՈՒՐ. Ո՛հ , դոցեցէք վայրկեան մը ձեր ականջները ձեր սրտին փափաքանաց դէմ , որոնք զձեզ կը շողորորոթեն , ու բացէք զանոնք ճշմարիտ բարեկամի մը , որ զձեզ կը խրատէ , հանդարտ հոգւով վայրկեան մը մտածեցէք ձեր արժանաւորութեանը վրայ : Պատուաւոր մարդու մը պարտքն է նախ իր անձնական արժանաւորութիւնը պատուել , ու ետքը սէրն ու

անոր կիրքերը և զղայութիւնը իր բանասիրութեանը հնազանդ
 գեղընէլ . ձեր առջի ըսածներուն բոլորովին հաւանութիւն
 պիտի տամ ձեր կրից ողորմանքը նուազելու համար . համա-
 րեցէք թէ այսպիսի ամուսնութիւն մը ձեր համեստութեանը
 և օրինաց դէմ չըլլայ , ու զաւերները անաղնուական չընէ .
 բայց մտիկ ըրէք անոր հետեանքները , որոնցմէ փախչիլը ան-
 հնար է . եթէ միտքերնիդ դնէք յիշեալ ամուսնութիւնը կա-
 տարելու , պէտք է որ ձեր ազգականներուն պահպտանաց
 համբերէք , որոնք ձեր արիւնին եղած անիրաւութեանը մաս-
 նակից պիտի համարեն զիրենք , և իրենց անձնական անպա-
 տուութեանը մշտնջենական պատճառ պիտի սեպեն զձեզ : Աօն-
 տրայի մէջ ծաղր և ծանակ պիտի ըլլաք , երեւելի ընկերու-
 թեանց մէջ ձեր անունը նախատանօք ու անարդու թեամբ
 պիտի յիշուի . այս ամենուն կը համբերէ այն մարդը որ աշ-
 խարհա իր փափուկ սիրոյն համար կը զոհէ : Իսկ մտիկ ըրէք ,
 Մայրըտ , մտիկ ըրէք այն պարագաներն ալ , որոնք ձեր ազ-
 նիւ սիրտը պիտի չկրնայ տանիլ , ասոնք են ձեր ամուսնոյն
 ըլլալու նախատինքները և արհամարհանքները , որով պիտի
 պարտաւորի իբրեւ ծառայ մէկ կողմ քաշուիլ : Ազնուական
 տիկիւնները անոր հետ ընկերութիւն ընելու պիտի չհաճին ,
 ու անաղնուականներու հետ ալ տեսութիւն ընելը դուք ար-
 ժան դատելու չէք . ուրեմն ինչ թշուառ կեանք անցընելու
 է ան դժբաղդ կիներ . ծառաները զինքը իբրեւ իրենց տիրու-
 հին պիտի չյարգեն . վասն զի ժամանակ մը իրենց ընկերակից
 և ծառայակից էր ան : Բրտացեալ ձեռքերով անոր հայրն ու
 զիւղացի ազգականները միշտ ձեր քովը պիտի տեսնէք , որոնց
 ներկայութիւնը զձեզ պիտի ամաչեցընէ : Այն սէրը , այն
 սաստիկ սէրը , որ մարդը կը կուրացընէ և ամեն բան իրեն
 դեղեցիկ ու սիրուն կ'երեցընէ , շատ քիչ ժամանակ կը տեւէ .
 վասն զի վառած յարգին բոցին նման ձեր սիրոյ բոցերն ալ
 շուտ պիտի մարին : Այն ատենը պիտի սկսիք մտածել ու
 ակոստալ . բայց ինչ օգուտ , ժամանակը անցած պիտի ըլլայ ,

է որքիչ օգուտ պիտի չտեսնէք, բայց եթէ ալ աւելի ցտեբրնիք պիտի շատցնէք: Իբրեւ ճշմարիտ և հաւատարիմ բարեկամ, ձեզի հետ կը խօսիմ, նկատեցէք և տեսէք մէկ կողմէ ձեր սիրոյն ձեզի խոստացած ժախնակաւոր ու կեղծեալ քաղցրութիւնները, նկատեցէք և տեսէք միւս կողմէն ալ ձեր պարտաւորութիւնները, ձեր խոստամուկները, ձեր վտանգները և որոգայթները, որոնց մէջ պիտի իյնաք: Եթէ ձեր բանականութիւնը ու գառողութիւնը կորուսած չէք, ձեր նմաններէն մէկը ընտրեցէք և ձեզի արժանի անձ մը նախապատիւ համարեցէք:

ՊՕՆՖԻԼ. (Արդոսի մէջը կը պլլաւ): Սիրելի բարեկամ:

ԱՐԴՈՒՐ. Մայլաթ, ձեզի արժանի վսեմ գործ մը կատարելու համար շուտով որոշում մը ըրէք. հեռացէք այս մոզութենէն ու արձեկուեցէք այս անարդ շղթաներէն:

ՊՕՆՖԻԼ. Բայց ինչպէս, բարեկամ, ինչպէս ընեմ. թողում բամէլան որ երթայ:

ԱՐԴՈՒՐ. Ձեր քրոջը յանձնեցէք զան:

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛չ, այդ չքար. անկարելի է թողում որ Բամէլան Մայլէտիին հետ երթայ:

ԱՐԴՈՒՐ. Բայց ինչ պատճառաւ:

ՊՕՆՖԻԼ. Այն պատճառաւ որ Մայլէտիին քիչ մը խելագար է, ու գաղանական բարեկութիւն մը ունի. ամենալավ կ'ըսեմ իր պակասութիւններովը ինձ շատ կը նմանի. ողորմելի Բամէլա, մօրս հետ աղէկ կը կենցաղավարէր, բան զի մայրս իր աղջկան պէս կը սիրէր զան. Մայլէտիին քովը իր առողջութիւնը և կեանքը թշուառութեամբ պիտի կորսնցընէ:

ԱՐԴՈՒՐ. Ուրեմն բարեգործութիւն մը ըրէք, ամուսնացուցէք զան:

ՊՕՆՖԻԼ. (Քիչ մը հրաշքէն ետէ կ'ըսէ): Այո, դէժ չքար:

ԱՐԴՈՒՐ. Կ'ուզէք հոգամ անոր այր մը գտնելու:

ՊՕՆՖԻԼ. Այո, հոգացէք, շուտով գտէք:

ԱՐԴՈՒՐ. Մեծ սիրով պիտի ջանամ:

ՊՕՆՖԻԼ. Մայրս շատ պատուիրեց ինձ որ անոր հոգ տանիմ:
ԱՐԴՈՒՐ. Արժանաւոր օժիտ մը տուէք անոր, որով ձեր
մօրը պատուէրը կառարած կ'ըլլաք:

ՊՕՆՖԻԼ. Այո՛, երկու հազար կէնէ՛ օժիտ կու տամ:

ԱՐԴՈՒՐ. Այդ խիտ շատ է. ո՛վ կ'ուզէք որ Բամէլային
հետ պսակուի:

ՊՕՆՖԻԼ. Բամէլան ռամիկ էրկան մը հետ չկրնար ջամուս
նանալ:

ԱՐԴՈՒՐ. Ազնուական մը օժտի համար չամուսնանար:

ՊՕՆՖԻԼ. Չըլլայ որ օտարական մէկը գտնէք:

ԱՐԴՈՒՐ. Գժուարե՞րդ պիտի գայ եթէ Բամէլան ձեզմէ հե-
ռու երթայ:

ՊՕՆՖԻԼ. Ղէրքերս անդթութեամբ ալ աւելի մի ծան-
րացնէք:

ԱՐԴՈՒՐ. Գոնէ տիկին Եվրէին ըսենք, որ խոհեմ կին
մ'է, ու Բամէլային այր մը գտնելու հոգ տանի:

ՊՕՆՖԻԼ. Այո՛, Եվրէն զԲամէլան շատ կը սիրէ, ու անորմէ
զատ ուրիշ մէկը զան գոհ ընել չգիտեր:

ԱՐԴՈՒՐ. Ահա դորժը կարդի գրուեցաւ, և գրեթէ ա-
պահովեցաւ այս աղուորիկ աղջկան վիճակը, դուք ալ ձեր
յաւիտենական կործանման վտանգներէն ազատ էք:

ՊՕԼՖԻԼ. Սիրելի բարեկամ, ձեր բարի խրատները մեծ
ազդեցութեամբ սրտիս կը ներգործեն. բայց ես միայն կը
մաշիմ, ու ես միայն կ'ըզդամ անձիս թշնամի եղող կիրքե-
րուս անցութ ցաւերը:

ԱՐԴՈՒՐ. Արովհետեւ սէր ու համարում ունիք իմ վրաս,
կ'աղաչեմ շնորհք մ'ալ ընէք ինձ:

ՊՕՆՖԻԼ. Կենացս միջնորդն ու դատաւորը դուք էք:

ԱՐԴՈՒՐ. Կը փափաքէի որ բարեհաճէիք դալ հետս գիւղը
ուրթ օր մնալ:

ՊՕՆՖԻԼ. Ներեցէք, չեմ՝ կրնար ձեր այս խնդիրը կատարելու :

ԱՐԴՈՒՐ. Ինչու համար արգեօք :

ՊՕՆՖԻԼ. Վասն զի դորձերս չեն ներեր ինձ որ Լօնտրայէն հեռանամ :

ԱՐԴՈՒՐ. Արգեօք այս դորձերուն Բամէլան ալ մասնակցութիւն ունի :

ՊՕՆՖԻԼ. Այո, բայց միայն զինքը ամուսնացընելու համար :

ԱՐԴՈՒՐ. Ասանց ձեզի ալ կրնայ ըլլալ այդ :

ՊՕՆՖԻԼ. Բայց առանց ինծի անոր վիճակը ինչպէս կրնայ որոշուիլ :

ԱՐԴՈՒՐ. Ութը օրուան մէջ անանկ գիւրութեամբ հարստանիք չըլլար դաշնագրութեան միջոցաւ :

ՊՕՆՖԻԼ. Թողուցէք զիս, կ'ազաչեմ :

ԱՐԴՈՒՐ. Մայրոք, դուք կը խաբէք զիս, տակաւին համողում չէք իմ խրատներուս, ես ասկէ երթալուս պէս՝ դուք նորէն պիտի սկսիք Բամէլան ստիպելու :

ՊՕՆՖԻԼ. Ասանկ չարաչար մի դատէք զիս, վասն զի ձեր խրատները կը պատուեմ, կը յարդեմ և կ'ընդունիմ :

ԱՐԴՈՒՐ. Եթէ այդպէս ըլլար, հետս գիւղը չգալու ամենին պատճառ չէիք դառնոր :

ՊՕՆՖԻԼ. Ութը օր չեմ՝ կրնար տունս մինակ թողուլ :

ԱՐԴՈՒՐ. Միայն երեք օր մնաք, դո՛ւ հ'ըլլամ :

ՊՕՆՖԻԼ. Երեք օր, ո՞ւր :

ԱՐԴՈՒՐ. Արդուրին զիւղի տունը :

ՊՕՆՖԻԼ. Բայց, ո՞վ Աստուած, ինչո՞ւ կ'ուզէք զիս գիւղը տանիլ :

ԱՐԴՈՒՐ. Բորթուկալէն իր հայրենիքը վերադարձող ազգականուհիս ընդունելութիւն պիտի տամ, անոր համար կ'ուզեմ զձեզ գիւղը տանիլ :

ՊՕՆՖԻԼ. Իմ սեամաղճոտ բնութիւնս ձեր զուարճալի ընկերութեան դժգոհութիւն պիտի պատճառէ :

ԱՐԴՈՒՐ. Բաւական է որ ինձի հաճելի ըլլա՞ք :

ՊՕՆՖԻԼ. Չէ՞ք ուզեր զիս հոս թողուլ :

ԱՐԴՈՒՐ. Ոչ, ստուգիւ կ'ըսեմ, թէ և ձեր անդին բարեկամութիւնը կորսնցընելու ըլլամ :

ՊՕՆՖԻԼ. Աւրեմն չվայելեր որ ձեզ գեղջիօրէն պատասխան տամ, ձեզ հաճելի ըլլալու համար կու գամ :

ԱՐԴՈՒՐ. Հրաման ըրէ՞ք որ ճաշը պատրաստեն. վասն զի կէսօրէն ժամ մը ետքը կառքս հոս պիտի բերեն, անմիջապէս միատեղ կ'երթանք :

ՊՕՆՖԻԼ. Աւաղ ինձի, ասանկ շուտ :

ԱՐԴՈՒՐ. Երկու ժամ ժամանակ ունիք :

ՊՕՆՖԻԼ. Շատ քիչ է :

ԱՐԴՈՒՐ. Ի՞նչ մեծ և կարեւոր գործ ունիք, որ աւելի ժամանակ կը խնդրէք :

ՊՕՆՖԻԼ. Պէտք է որ հարկ եղած պատուէրները տամ տանս կարգադրութեանը համար :

ԱՐԴՈՒՐ. Ձեր տունը խիստ կարգադրեալ է երեք օրուան համար. նոր կարգադրութեանց պատուէրներ տալու կարօտու թիւն չունիք :

ՊՕՆՖԻԼ. Բարեկամ, ինչպէս որ կը տեսնեմ, գուցէ կը վախնաք որ չեմ կրնար Բամբլայէն զաժնուիլ :

ԱՐԴՈՒՐ. Այո, եթէ հետս գալ չուզէք, անշուշտ պիտի կասկածիմ :

ՊՕՆՖԻԼ. Խիստ բարի, ձեր հետը պիտի գամ :

ԱՐԴՈՒՐ. Խօսք կու տա՞ք ինձ :

ՊՕՆՖԻԼ. Այո, իբրեւ ասպետ կը խոստանամ ձեզ :

ԱՐԴՈՒՐ. Ներեցէք ինձ, քիչ մը պիտի երթամ, բայց անշուշտ կը վերադառնամ :

ՊՕՆՖԻԼ. Չէ՞ք ուզեր միատեղ ճաշենք :

ԱՐԴՈՒՐ. Այո, բայց պարտիմ հրաման մը տալու, մինչև ժամ մը սպասեցէք ինձ :

ՊՕՆՖԻԼ. Ինչպէս որ կը կամիք, անանկ ըրէ՞ք :

ԱՐԴՈՒՐ. Բարեկամ, մնաք բարեաւ : (Խեղճ Մայլորտ, իրօք պոսպիտի հանդամանքներով ճշմարիտ ու մտերիմ բարեկամի մը կարօտութիւն ունի իրեն օգնութեան հասնելու համար) :

(Էլ Քէյնի) :

ՊՕՆՖԻԼ. Տղա, հո՛ս եկու :

ՏԵՍԱԲԱՆ Գ.

ԻՍԼԱՆԿ, ՊՕՆՖԻԼ, ու Երգչ ԼՕՆԿՄԱՆ.

ԻՍԼԱՆԿ. Հրամայեցէք, տէր իմ :

ՊՕՆՖԻԼ. Տան վերակացուն կանչէ : (Խառնակ էլ Քէյնի) : Մայլորտ Արդուրը հիւանդութիւնս կը ճանչնայ ու բժշկութեանս գեղը գիտէ . բայց եւ այնպիսի հիւանդ մ' եմ , որ առողջանալու համար ինքզինքը բժշկին իմաստութեանը յանձնել չուզեր : Խօսք տուի Մայլորտ Արդուրին որ հեռը երթամ . բայց Բամէլան , Բամէլան պիտի կարգուի . այո՛ , այո՛ , պիտի կարգուի ու սրտիս կսկիծը պիտի աւելցընէ :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Տէր իմ, ձեր հրամանին կ'ըստասեմ :

ՊՕՆՖԻԼ. Լինքօնի կոմսութեան զիւղը երթալու համար տուած հրամաններս թող ետ մնան :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Շատ աղէկ :

ՊՕՆՖԻԼ. Ճաշէն ետքը ինծի համար ճամբորդութեան հաղուստ մը պատրաստել տուր :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Այսօր պիտի մեկնի՞ք, տէր իմ :

ՊՕՆՖԻԼ. Այո՛ :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Ուրեմն պիտի երթա՞ք :

ՊՕՆՖԻԼ. Այո՛ , այո՛ , ըսի քեզի :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Լինքօնի կոմսութեան զիւղը երթալու համար պէտք եղածները պատրաստելու եմ :

ՊՕՆՖԻԼ. Խո՛ւլ ես գուն , ըսի քեզի թէ՛ երթալու չեմ :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Հապա կ'ըսէք թէ պիտի երթաք :

ՊՕՆՖԻԼ. (Բարկաւեմ) . Պիտի երթամ , այո՛ , պիտի երթամ , բայց Լինքօնի կոմսութեան զիւղը պիտի չերթամ :

ԼՕՆԿՄԱՆ. (Չեմ կրնար հասկընալ) :

ՊՕՆՖԻԼ. Ի՞նչ ըսաւ քոյրս ասկէ մեկնելու ժամանակը :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Անշուշտ Բամէլան կ'ուզէ :

ՊՕՆՖԻԼ. Երկնքի և երկրի վրայ կ'երգնում որ Բամէլան անոր հետ պիտի չերթայ :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Հո՞ս պիտի մնայ Բամէլան :

ՊՕՆՖԻԼ. Այո՛, պիտի կարգեմ զան :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Տէ՛ր իմ, պիտի կարգէ՞ք ըսիք :

ՊՕՆՖԻԼ. Այո՛, անոր վիճակը հաստատել կ'ուզեմ :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Ներեցէք ինձ, բայց ամուսինը գառ՞ք :

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛չ, տակաւին չգտանք :

ԼՕՆԿՄԱՆ. (Երանի թէ ես ըլլայի այն բաղդաւորը) :

ՊՕՆՖԻԼ. Բամէլային արժանաւոր մէկը կը ճանչնան :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Կարելի է ճանչնամ, բայց . . . :

ՊՕՆՖԻԼ. Ի՞նչ ըսել կ'ուզես բայց ըսելով :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Ներումն կը խնդրեմ, ստուգիւ, ստուգիւ պիտի կարգէք Բամէլան :

ՊՕՆՖԻԼ. Ես ոչինչ տեղը բան չեմ խօսիր :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Բամէլան իմ գտած մարդէս զո՛հ կ'ըլլայ :

ՊՕՆՖԻԼ. Բամէլան խելացի աղջիկ մ'է :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Եթէ խելացի է, ուրեմն տարիքը առած մարդը

չարհամարհէր :

ՊՕՆՖԻԼ. Բամէլային հետ կարգուել կ'ուզեմ :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Այո՛, կ'ուզեմ, դուք իմ ձով ըլլալս դիտէք :

ՊՕՆՖԻԼ. (Ո՛հ, չարաճճի, ուրեմն իմ նախանձորդս է աս) :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Ինչ որ ունիմ՝ Բամէլային կը նուիրեմ :

ՊՕՆՖԻԼ. (Այո՛, այո՛, այս ամուսնութեամբ Բամէլան աչ-

քիս աղջկէն չհեռանար) :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Տէ՛ր իմ, այո՛, առանց ամչնալու կը խոստովանեմ որ Բամէլան կը սիրեմ, և հիմա որ կը տեսնեմ թէ անոր վիճակը պիտի հաստատեք, կ'աղաչեմ, Մայլորտ, տէր իմ, միտիմարեցէք զիս :

ՊՕՆՖԻԼ. (Ի՛նչպէս, միթէ պիտի կարենամ համբերել որ իմ ծառաս վայելէ ան դեղեցկութիւնը, որ զիս կը մաշէ. ո՛չ, ո՛չ, այս բլլալու բան չէ) :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Տէր իմ, ի՛նչ կ'ըսէք :

ՊՕՆՖԻԼ. (Բարկոթեամբ). Այն կ'ըսեմ որ զուէն ցնորեր ես, և եթէ մէկ մ'ալ համարձակիս Բամէ լային երեսը նաշելու, կ'ըսպաննեմ զքեզ :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Առանց պարտաւորութեան ինչ քանակ մը կ'ընէ՞ Մայրաքանիւն ու կը մեղնէ :

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛հ, ո՛չ, ո՛չ, անհնար է ինձ տեսնել որ ես չմեռած Բամէ լան ուրիշը առնէ : Բայց բարեկամիս խօսք տուած եմ, ի՛նչ ընեմ արդեօք, խօսքս ես առնեմ, և միթէ ամեն մէկ վայրկեան միտքս պիտի փոխեմ այսպէս. ո՛չ, թող բլլայ, պէտք է որ բանականութեան հնազանդ իմ, թող փառաւորուի զոռոգութիւնը, թող զոհուի սիրտս, և թող արիւն Եվրէն Բամէ լային ամուսինը դառնէ : Այո՛, ես Լօնտրա չդարձած Բամէ լան պէտք է կարգուած բլլայ. ան տեսնը արդեօք պիտի կարենամ ապրիլ, ո՛չ, ո՛չ, անշուշտ պիտի մեռնիմ, ու իմ կեանքս անպուծ մտառանջութեան և ճշմարիտ պատուասիրութեան զոհ պիտի բլլայ : Թող անդամ մ'ալ Բամէ լան տեսնեմ, որ վերջին տեսնելը պիտի բլլայ : (Կ'էբայ քոյրաւոր կը բանայ բանակով ու Եվրէն դարձու կ'ընէ) :

ՏԵՍԱՐԱՆ Դ.

ՆԱԲԻ ՆԻ ՊՕՆՖԻԼ.

ՆԱԲԻ. Տէր իմ, կ'երևի թէ զիս աղատելու ժամանակը հասած է :

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՞ւր է Բամէ լան :

ՆԱԲԻ. Գիմաղի սենեակին է, ուր կու լայ, կ'ողբայ, որ կը դողայ :

ՊՕՆՖԻԼ. Կը դողայ, բայց ի՛նչ բանէ կը վախնայ :

ԵՎՐԷ. Չեղմէ կը վախնայ , որ սադայեւէն ալ չարադոյն
քղեր էք :

ՊՕՆՖԻԼ. Ես ի՞նչ գէշութիւն ըրի իրեն :

ԵՎՐԷ. Գուք ինքզինքնիդ մոոցեր էք :

ՊՕՆՖԻԼ. Ի՞նչ ըսել կ'ուզես :

ԵՎՐԷ. Բարկացած ժամանակնիդ աշխարհքը կը վախցընէք :

ՊՕՆՖԻԼ. Բարկութիւնս սիրոյս զաւակն է :

ԵՎՐԷ. Անիծեալ սէր :

ՊՕՆՖԻԼ. Ըսէ Բամէլային որ հոս գայ :

ԵՎՐԷ. Ի՞նչ կ'ուզէք այն սղորմեղի աղջիկէն :

ՊՕՆՖԻԼ. Պիտի խօսիմ հետը :

ԵՎՐԷ. Ուրիշ բան չէք ուզեր անորմէ :

ՊՕՆՖԻԼ. Ոչ , ուրիշ բան չեմ ուզեր :

ԵՎՐԷ. Կրնամ հաւատալու :

ՊՕՆՖԻԼ. Բամէլային համեստութիւնը ամեն յարգութեան
արժանի է :

ԵՎՐԷ. Օրհնեալ ըլլաք ուրեմն . հիմա կը բերեմ Բամէ-
լան : (Բիւջէն կը հեռանայ , ու նորէն կը վերադառնայ) . Բայց
չըլլայ թէ Բամէլային գեղեցկութիւնը ձեզ մոոցունէ անոր
համեստութեան յարգը :

ՊՕՆՖԻԼ. Եվրէ , ոչինչ տեղը մի՛ հոգնեցըներ զիս . կամ
Բամէլան թող հոս գայ , և կամ ես հոն կ'երթամ :

ԵՎՐԷ. Ո՛չ , ժ՛չ , հոս կը բերեմ : (Կ'երևայ Բամէլան բե-
քեւ) :

ՊՕՆՖԻԼ. Ահա սոսկալի վայրկեանս հասաւ , պէտք է այս
կէտիս 'ի դործ դնել այն մեծ առաքինութիւնը , որով մարդ
ինքզինքին կը յաղթէ :

ՏԵՍԱՐԱՆ Ե.

ԵՎՐԷ. Բամէլային յետեւն բռնած կը բերէ , որ բնական խոնարհե-
ցողութեամբ հոս հայ դողալով , եւ ՊՕՆՖԻԼ .

ԵՎՐԷ. (Կամայ չէ Բամէլային) . Մի՛ կասկածիր , խոստացաւ
ինչ որ քեզի տհաճութիւն տալու՝ բան մը ընելու չէ :

ԲԱՄԵԼԱ. (Կաճաց ինքն). Երգում՝ ըրա՛ն :

ՊՕՆՖԻԼ. Կը հրաժէ :

ԵՎԻԷ. (Այո , երգում ըրաւ) :

ԲԱՄԵԼԱ. (Ո՛հ , երբ երգում ընէ , չկարենք) :

ԵՎԻԷ. (Մայլերով). Տէր իմ :

ՊՕՆՖԻԼ. (Կը հրաժէ). Բամէլա :

ԲԱՄԵԼԱ. Այսինքն խոստովանեցա՛մ , որ արտասխան չորայ :

ՊՕՆՖԻԼ. Բամէլա , կ'ատենս զիս :

ԲԱՄԵԼԱ. Ո՛չ , տէր իմ , ես մէկը չեմ՝ ատենք :

ՊՕՆՖԻԼ. Գուն մեծնի՛լս կ'ուզէիր տեսնել :

ԲԱՄԵԼԱ. Բոլոր արիւնս կը թափեմ՝ ձեր կենացը համար :

ՊՕՆՖԻԼ. Բամէլա , կը սիրեսս զիս :

ԲԱՄԵԼԱ. Կը սիրեմ զձեզ ինչպէս աղախին մը սարտաւոր
է սիրել իր տէրը :

ԵՎԻԷ. (Պաշտով). Ողորմելին բարեսիրտ է :

ՊՕՆՖԻԼ. Այո՛ , Բամէլա , գուն ճշմարիտ բարեկրթութիւն ,
ներով զարգացեալ երիտասարդուհի մ' ես , լաւ կը ճանչնամ
քու համեստութիւնդ , և քու աւաքինութիւններդ կը զարմա-
ցնեն զիս . արժանի ես որ քու այդ բարիքներուդ փոխա-
րէնը հատուցանեմ քեզ :

ԲԱՄԵԼԱ. Տէր , ես քնաւ արժանաւորութիւն մը չունիմ :

ՊՕՆՖԻԼ. Գու զեղեցկութիւնդ երկնից մէկ պարզե մ'է ,
որ բարեբաղդ մահկանացու մը երջանիկ ընես : (Կը հրաժէ) :

ԲԱՄԵԼԱ. (Ելլով). Այս խօսքերուն զօրութիւնը ես լաւ
չհասկըցայ :

ԵՎԻԷ. (Կաճաց ինքն Բամէլային). Թշուառական տէրս իր յոյ-
սերովը կը շողոքորթէ :

ՊՕՆՖԻԼ. Բամէլա , բայցը ըսէ , մարդոց ընկերութիւնը չէ՛ս
սիրեր :

ԲԱՄԵԼԱ. Բոլոր իմ ընկերներս կը սիրեմ :

ՊՕՆՖԻԼ. Փափաք ունի՛ս ամուսնանալու :

ԲԱՄԵԼԱ. Մտածեմ անդամ մը :

ՊՕՆՖԻԼ. (Ո՛հ, ինչ բարեթաղի է այն մարդը, որ այսպիսի ղեղեցիկ կին մը կ'ուսնենայ): (Կը հրաշքէ):

ԲԱՄԵԼԱ. (Կամայ մը Եփրէն). Տիկին, որո՞հ համար կը խօսի Մայլորտը:

ԵՎՐԷ. (Կամայ մը Բաժէլայէն). Ո՛վ զիտէ իրեն համար չի խօսիր:

ԲԱՄԵԼԱ. (Ո՛հ, թող չյուսամ):

ՊՕՆՖԻԼ. Կին չունիցող Մայլորտի մը քով սենեկապետուհի մնալով ապահով չես գուն:

ԲԱՄԵԼԱ. Խիստ ճշմարիտ է ըսածնիդ:

ՊՕՆՖԻԼ. Քոյրս բռնութեամբ կ'ուզէ զքեզ հեռը տանիլ, բայց ես չեմ ուզէր բնաւ որ անոր հեռը երթաս:

ԲԱՄԵԼԱ. Պատրաստ եմ միշտ ձեր կամքը կատարելու:

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛հ, քաղցրիկ Բամէլաս, ծառայելու համար ծնած չես գուն, իմ թանկագին Բամէլաս: (Կը հրաշքէ):

ԲԱՄԵԼԱ. (Եփրէն). Կը լսե՞ս, տիկին Եվրէ:

ԵՎՐԷ. (Բաժէլայէն). Ես շատ յոյս ունիմ քեզի համար:

ԲԱՄԵԼԱ. (Ո՛հ, արժանի չեմ ասանկ մեծ բարերարութեան մը):

ՊՕՆՖԻԼ. Միաբն դրի որ զքեզ կարդեմ:

ԲԱՄԵԼԱ. Ես ազգաս աղջիկ մ'եմ, ու արժանի չեմ կարդուելու:

ՊՕՆՖԻԼ. Մայրս քեզի համար շատ պատուէրներ տուաւ ինձ:

ԲԱՄԵԼԱ. Աստուած ողորմի իմ ամենասիրելի բարեպաշտ տիրուհւոյս հողւոյն:

ՊՕՆՖԻԼ. Այո՛, Բամէլա, շատ կ'ուզեմ որ զքեզ կարդեմ ու տուն տեղ ընեմ:

ԲԱՄԵԼԱ. Ո՛վ երկինք, ի՞նչպէս:

ՊՕՆՖԻԼ. (Ինչ այնպէս կու գայ որ հողիս սրտէս կը բաժնուի): (Կը հրաշքէ):

ԲԱՄԵԼԱ. (Կամայ մը Եփրէն). Տիկին Եվրէ, ինչ պիտի ըլլամ ես արդեօք. ինչ է իմ ճակատադիրս:

ԵՎՐԻ. (կամայ ինչ Բաժնեկցի). Ես կը յուսամ որ իմ տի-
րուհիս պիտի ըլլաս :

ԲԱՄԵԼԱ. (Ո՛հ, մի տանջեր զիս այդպիսի խօսքերով) :

ՊՕՆՖԻԼ. Ըսէ ինձ, Բամէլա, կ'ուզե՞ս կարգուիլ :

ԲԱՄԵԼԱ. Տէ՛ր :

ՊՕՆՖԻԼ. Պատասխան տուր համարձակութեամբ :

ԲԱՄԵԼԱ. Ես ձեր աղախինն եմ, ինչպէս կ'ուզէք այն-
պէս ըրէք :

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛հ, անդուծ, կ'երեւի որ ինձմէ բաժնուիլը
իր դժուարը զալու չէ : (կը ծրարէ) :

ԲԱՄԵԼԱ. (կամայ ինչ Երեւելի). Կը առնես ինչպէս բար-
կացած է :

ԵՎՐԻ. (կամայ ինչ Բաժնեկցի). Իրաւունք ունի, մեծ համ-
ք բերութիւն կ'ընէ :

ՊՕՆՖԻԼ. (Բարկութեամբ) Կարգ ուէ, անպարտաւ. հեռացիր
աչքիս առջևէն :

ԲԱՄԵԼԱ. (Ո՛հ, վա՛յ ինձ, ինչ ըսիր որ այսպէս բար-
կացաւ) :

ԵՎՐԻ. (Ձեմ կրնար հասկընալ) :

ՊՕՆՖԻԼ. Ըսէ ինձ, ամուսինդ պատրաստ է :

ԲԱՄԵԼԱ. Եթէ այսպիսի բան իմ միտքէս անցաւ՝ երկնից
կայծակը զլուխս իջնէ :

ԵՎՐԻ. Բամէլան միշտ քովս էր, սուտ չխօսիր :

ՊՕՆՖԻԼ. Այսպէս զիւրութեամբ կ'ընդունիս կարգուելու
համար քեզի ըրած առաջարկութիւնս :

ԲԱՄԵԼԱ. Դուք իմ տէրս էք և դուք զիտէք ըսի :

ՊՕՆՖԻԼ. Զքեզ ուրիշի տալու համար քու տէրդ եմ, ու
դքեզ ինծի առնելու համար քու տէրդ չեմ կրնար ըլլալ :

ԲԱՄԵԼԱ. Տէրս էք ինծի հրամայելու, բայց պատուոյս ալ
տէրը չէք :

ՊՕՆՖԻԼ. (Ո՛հ, այս խօսքերովը ալ աւելի կը սիրեմ զինքը) :
(կը ծրարէ) :

ԲԱՄԵԼԱ. (Կամայ ինչ Եվրեյին). Ի՞նչ կըսես, տիկին Եվրեյ, ի՞նչ գեղեցիկ յոյսեր:

ԵՎՐԵ. (Կամայ ինչ Բամելային). Խելքս դուրսս չէ:

ՊՕՆՖԻԼ. Թող այնպէս ըլլայ. քու պատիւդ ապահովուածեան մէջ դնելու համար կը պարտաւորիմ զքեզ կարգել-Եվրեյ, դուն որ Բամելային կը սիրես, անոր ամուսին մը դառնալ:

ԵՎՐԵ. Բամելային օժիտը պիտի տամք:

ՊՕՆՖԻԼ. Այո, երկու հազար կիլո պիտի տամ:

ԵՎՐԵ. (Կամայ ինչ Բամելային). Հոգ մի՛ ընե՛ր, այոքան օժիտով երջանիկ պիտի ըլլաս:

ԲԱՄԵԼԱ. Տէր իմ, արեւոել համար ըլլայ, կ'աղաչեմ, զձեզ մի՛ զոհէք ինծի համար:

ՊՕՆՖԻԼ. Ի՞նչ, սրտիդ մէջը պատրաստած մը ունիս:

ԲԱՄԵԼԱ. Թէ որ համարձակութիւն կու տաք ինձ ուղածս ընելու, անտեսն սրտիս բաղձանքները ձեզի կ'ըսեմ:

ՊՕՆՖԻԼ. Խօսէ, ես բռնաւոր չեմ:

ԲԱՄԵԼԱ. Շատ կը փափաքիմ որ աղատութեան մէջ ապրիմ:

ՊՕՆՖԻԼ. (Քաղցրօրէն). Սիրելի Բամելա, կ'ուզեմ ինծի հետ մնալ:

ԲԱՄԵԼԱ. Այդ ոչ ձեր ազնուութեանը և ոչ ինծի կը վայելէ:

ՊՕՆՖԻԼ. Բայց ըսէ ինծի միթէ ինձմէ բաժնուիլդ դժուար չդարձիր:

ԵՎՐԵ. (Բարեկամին սիրտը քանի կ'երթայ կը վառուի):

ԲԱՄԵԼԱ. Երբեք դժուարս չգար պարտաւորութիւնս կատարելու:

ՊՕՆՖԻԼ. (Հրաշք մ'է որ ես չեմ մեռնիր):

ԲԱՄԵԼԱ. Տէր իմ, կ'ուզեք զիս բարերարդ ընել, իմ պատիւս ապահովցուցէք և այնպէս տնօրինեցէք որ միշտ զձեզ օրհնող ըլլամ:

ՊՕՆՖԻԼ. Ի՞նչ կ'ուզես ընեմք քեզ, որ ըստ ամենայնի դո՛ւ ըլլաս:

ԲԱՄԻԼԱ. Զիս ծնողացս քովը դրկեցէք :

ՊՕՆՖԻԼ. Անտառներուն մէջ պիտի ապրիս :

ԲԱՄԻԼԱ. Հոն հանդիստ պիտի ապրիմ, և պատուովս պիտի մեռնիմ :

ՊՕՆՖԻԼ. Կը հրաշքէ :

ԵԱՐԷ. (Կամաց հը Բամէլային). Կ'աղաչեմ, մի ըներ այդ ուրոշումը ու մինակ մի թողուր զիս, Աստուծոյ սիրոյն :

ԲԱՄԻԼԱ. Թող որ երթամ, տիկին. վասն զի կը տեսնեմ որ քիչ ժամանակ ունիմ ապրելու :

ՊՕՆՖԻԼ. Բամէլա :

ԲԱՄԻԼԱ. Տէր իմ :

ՊՕՆՖԻԼ. Որովհետեւ այդպէս գոհ պիտի ըլլաս, գնա ու ընեմ ծնողացդ հետը շնորհակալութեամբ ապրելու :

ԲԱՄԻԼԱ. (Ուրախութեամբ). Ո՛հ, ձեր ինծի ըրած այդ բարերարութեան փոխարէնը Աստուած հատուցանէ ձեզ :

ԵԱՐԷ. Կ'աղաչեմ, տէր իմ, մի զոհէք այս ողորմելի աղջիկը, վասն զի չգիտեմ ինչ ուզելը, ու դուք ալ պէտք չէք իր կամքը կատարել :

ՊՕՆՖԻԼ. Լուէ, չես գիտեր ի՞նչ կ'ըսես. կանայք շատ անգամ զիրար սիրելով աւելի չարութիւն կ'ընեն քան թէ բարութիւն : Բամէլան իր սրտիւր պահելու, ու իւր հանդստութեանը համար բարձր որոշում մը կ'ընէ :

ԵԱՐԷ. Ապերջանիկ Բամէլա :

ՊՕՆՖԻԼ. Ամուսնութեանդ օժտին համար սահմանած երկու հազար ոսկիս հօրդ պիտի տամ :

ԲԱՄԻԼԱ. Ո՛հ, որչափ պիտի ուրախանամ հայրս տեսնելով :

ՊՕՆՖԻԼ. (Յաւելով). Վաղը, այո՛, վաղը պիտի մեկնիս ասկէ :

ԵԱՐԷ. Այսպէս շուտով :

ՊՕՆՖԻԼ. Այո, վաղը, վաղը երթալու է, դուն չես խառնուիր :

ԵԱՐԷ. Բայց ի՞նչպէս պիտի երթայ, և որո՞ւ հետ :

ՊՕՆՖԻԼ. Դուն ալ ընկերացիր հետը:

ԵՎՐԷ. Ե՛ս:

ՊՕՆՖԻԼ. Այո՛, դուն ալ փոքրիկ կառքով:

ԵՎՐԷ. Ա՛յսպէս շուտով:

ՊՕՆՖԻԼ. Մի՛ պատասխաներ ինձ. զլուստ կը դառնայ:

ԵՎՐԷ. (Տէ՛րասէ՛). Ո՛հ, ինչպէս շուտով զլուստ կը դառնայ:

ԲԱՄԷԼԱ. (Տէ՛րասէ՛). Ողորմելի ծնողքս իրենց ուրախութենէն պիտի թռչին:

ՊՕՆՖԻԼ. (Ե՛լբէ՛ն). Ես այսօր պիտի մեկնիմ, ինծի երեք օրուան համար զգեստներ պատրաստէ:

ԵՎՐԷ. Ա՛յսօր պիտի մեկնիք:

ՊՕՆՖԻԼ. Այո՛, ըսի քեզի:

ԵՎՐԷ. Խիստ բարի:

ԲԱՄԷԼԱ. Այսօր դուք պիտի մեկնիք, ու ես վաղը պատիւ պիտի չուենեմ զձեզ նորէն տեսնելու:

ՊՕՆՖԻԼ. Ապերախտ, կ'ուրախանամ ասոր համար:

ԲԱՄԷԼԱ. Ներեցէք որ ձեռքերնիդ համբուրեմ:

ՊՕՆՖԻԼ. Ահա վերջին անգամին համար:

ԲԱՄԷԼԱ. Ինծի ըրած ամեն բարիքներնուդ փոխարէնը Աստուած հատուցանէ ձեզ, ներումն կը խնդրեմ ձեզմէ եթէ երբէք ձեզի ծանրութիւն տուի ու տհաճութիւն պատճառեցի. կաղաչեմ որ միտքերնիդ բերէք երբեմն ձեր հաւատարիմ աղախինը: (Կը համբուրէ Մայլորին յետէն լալով ու կը լեզէ իր արցունքներովը):

ՊՕՆՖԻԼ. (Բարկացած կը յեանայ, ետէն կ'ըջօյ որ յետէն լեզնուած է). Ո՛հ, Բամէլա, արցունքներովդ ձեռքս թրջեցիր:

ԲԱՄԷԼԱ. Ներումն կը խնդրեմ ձեզմէ, չուղեւովս արցունքներս կաթեր են ձեռացդ վրայ:

ՊՕՆՖԻԼ. Սրբէ՛ ձեռքս. (յետէն կու գայ):

ԲԱՄԷԼԱ. Տէ՛ր իմ...:

ՊՕՆՖԻԼ. Շուտով սրբէ՛ ձեռքս:

ԲԱՄԷԼԱ. Գոգնոյովը Մայլորին յետէն կը սրբէ:

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛հ, ապերախտ:

ԲԱՄԻԼԱ. Ինչո՞ւ այս անունը կու տաք ինձի, տէր իմ:

ՊՕՆՖԻԼ. Գու՛ն խոստովանեցար որ ես քեզի աղէկութիւն
ըրի:

ԲԱՄԻԼԱ. Ձեր տանը մէջ շատ բարիքներ ստացայ:

ՊՕՆՖԻԼ. Ի՞նչպէս սիրտ ունիս ինձմէ բաժնուելու:

ԲԱՄԻԼԱ. Ձեր աղնուութիւնը կը հրամայէ և կը զրկէ զիս:

ՊՕՆՖԻԼ. Կ'ուզես հոս մնաս:

ԲԱՄԻԼԱ. Ո՛հ, ո՛չ, հրաման տուէք ինձի որ երթամ:

ՊՕՆՖԻԼ. Կը տեսնե՞ս, ինչպէս անդութ և անողորմ եւ
գուն. գուն ես որ երթալ կ'ուզես, աւ ես չեմ գքեզ զրկող
ու ճամբողը:

ԵՎՐԷ. Ո՛հ, ինչ զուարճալի խենդեր են ասոնք:

(Իսահակ էլ մտնէ):

ՏԵՍԱՐԱՆ Զ.

ՆՈՅՆՔ ԵՒ ԻՍԱՀԱԿ.

ԻՍԱՀԱԿ. Տէր իմ:

ՊՕՆՖԻԼ. Անիծեա՛լ, ի՞նչ կ'ուզես:

ԻՍԱՀԱԿ. Մայլորտ Արդուրը եկաւ:

ՊՕՆՖԻԼ. Գնա՛ ասկէ... ո՛չ, կեցիր. (էլ մտնէ ինչ մը),
ըսէ թող դայ: (Իսահակ էլ մտնէ):

ԵՎՐԷ. Մենք կ'երթանք, տէր իմ:

ՊՕՆՖԻԼ. Բարի, դացէք:

ԵՎՐԷ. Բամէլա, երթանք:

ԲԱՄԻԼԱ խոնարհուելով. Ի՞նչ և երթալ կ'ուզէ:

ՊՕԼՖԻԼ. Բան մը չխօսեցա՞մ պիտի երթաս:

ԲԱՄԻԼԱ. Չեմ գիտեր ինչ ըսեմ. օրհնեալ ըլլաք:

ՊՕՆՖԻԼ. Զիս տեսնելու չե՞ս մէկ մ'ալ:

ԲԱՄԻԼԱ. Համբերութիւն:

ՊՕՆՖԻԼ. Չեղքս չե՞ս համբուրեր:

ԲԱՄԵԼԱ. Ձեռքերնիդ արցունքներովս թրջեցի:

ՊՕՆՖԻԼ. Ահա Մայլորա Արգուրը:

ԲԱՄԵԼԱ. Տէր իմ:

ՊՕՆՖԻԼ. Գնա:

ԲԱՄԵԼԱ. Ողորմելի, դժբաղդ Բամէլա: (Հառաչելով կը ժելնի):

ՊՕՆՖԻԼ. Յօժարութեամբ այս վայկենիս մեռնիլս կ'ուզէի:

ՏԵՍԱՐԱՆ Է.

ԱՐԴՈՒՐ ԵՒ ՊՕՆՖԻԼ.

ԱՐԴՈՒՐ. Բարեկամ, ահաւասիկ եկայ:

ՊՕՆՖԻԼ. (Կը կռնէ). Տղա, հո՛ս եկու:

ԱՐԴՈՒՐ. (Ժելնալով). Մայլորաը խռովեալ է, կ'երևի թէ իր որոշումն ընելու կ'երկմտի:

ԻՍԸՀԱԿ. (Կը ժելնէ). Ի՞նչ կը հրամայէք, տէր իմ:

ՊՕՆՖԻԼ. Սեղանը պատրաստեցէք:

(Իսահակ երթալ կ'ուզէ):

ԱՐԴՈՒՐ. (Իսահակին). Կեցիր: — Սիրելի բարեկամ. ձեր խոստացածը կատարեցէք. ազգականուհիս դիւղս երթալով ասորհանգստի մը զրկեր է ըսելով որ առանց ինծի ճաշ ընելու չէ. ուստի խօսք տուած եմ՝ շուտով պիտի երթամ և կը յուսամ որ մինակ չէք թողուր զիս:

ՊՕՆՖԻԼ. Ճաշ ընելու համար այս ժամս Լոնտրայէն ելլելու և դիւղը երթալու յարմար ժամանակ չերևիր ինձ:

(Իսահակ կը ժելնէ):

ԱՐԴՈՒՐ. Երկու մղոն ճամբան շուտով կ'ընենք, սիրելի բարեկամ, չէ մի՛ ըսէք ինձ:

ՊՕՆՖԻԼ. Բայց կը նեղէք զիս:

ԱՐԴՈՒՐ. Ես չեմ կրնար դոնէ բոպէ մը կենալ:

ՊՕՆՖԻԼ. Գացէք ուրեմն:

ԱՐԴՈՒՐ. Հետս դալու խօսք տուիք ինձ:

ՊՕՆՖԻԼ. Բայց ասանկ շուտ երթալու խօսք չտուի:

ԱՐԴՈՒՐ. Ի՞նչ հարկաւոր գործ ունիք, որ չէք ուզեր ա-
սանկ շուտով երթալու:

ՊՕՆՖԻԼ. Թող տուէք որ հազուստս փոխեմ:

ԱՐԴՈՒՐ. (Եթէ անդամ մ'ալ Բամէլան տեսնէ՝ պիտի չկը-
նայ անորմէ բաժնուելու): Մայլորտ, հաւատացէք ինձ, ան-
վայելուչ չէ քաղաքի հազուստներով զեղը երթալը, մանա-
ւանդ երբ տիկնոջ մը պիտի ներկայանայ:

ՊՕՆՖԻԼ. Այո, այդ այդպէս է, չեմ ուրանար, բայց
ես... (առանց անդամ մ'ալ Բամէլան տեսնելու չեմ կըր-
նար մեկնիլ):

ԻՍԷԷԼԿ. (Էլ հոնէ). Տէր իմ, սեղանը պատրաստ է:

ԱՐԴՈՒՐ. Գնա, գնա, Մայլորտը հետս պիտի գայ ճա-
շելու:

ԻՍԷԷԼԿ. (Վեհեմէ). Երանի թէ երթայ ու չվերագառնայ
մինչեւ որ չվըրնտէ այն սատանան, որ այսպէս զինքը կը
յիմարացընէ: (Էլ Վեհեմէ):

ԱՐԴՈՒՐ. Մայլորտ, կառքս մեղ կ'ըսպասէ:

ՊՕՆՖԻԼ. Բարեկամ, կ'աղաչեմ, թողուցէք որ վայրկեան
մը մտածեմ:

ԱՐԴՈՒՐ. Խիստ քարի. մտածեցէք ու որոշեցէք ուզած-
նուդ պէս:

ՊՕՆՖԻԼ. (Ժամանակ էլ էլ հոնէ ու ետք էլ էլ էլ էլ). Եվրէ:

ԱՐԴՈՒՐ. (Մայլորտը մեծ շփոթութեան մէջ կը գտնուի):

ՊՕՆՖԻԼ. (Կը հանէ աւելի բարձր յայնմ) Եվրէ:

ՏԵՍԱՐԱՆ Ը.

ՏԻՎԻՆ ԵՎՐԷ ՈՒ ՆՈՅՆԵՐԸ

ԵՎՐԷ. Ի՞նչ կը հրամայէք, տէր իմ:

ՊՕՆՖԻԼ. (Կը քաշէ Վեհեմէն էլ քանի ու էլ էլ). Մտիկ ըրէ-
ես կերթամ ու երեք օրէն պիտի վերագառնամ. Բամէլան քեզ
կը յանձնեմ:

ԵՎՐԻ. Ի՞ր հօրը քովը երթալու չէ՞ :

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛հ, երթալու չէ մինչև որ ես չվերադառնամ :

ԵՎՐԻ. Բայց Բամէլան վաղը անպատճառ երթալ կ'ուզէ :

ՊՕՆՖԻԼ. Կ'երգնում որ եթէ Բամէլան թողուս երթայ, կ'եանքդ պիտի հատուցանես :

ԵՎՐԻ. Ուրեմն . . .

ՊՕՆՖԻԼ. Ըսածս իմացա՛ր :

ԵՎՐԻ. Բամէլային կ'ըսեմ . . .

ՊՕՆՖԻԼ. (Բարկոտեմիս). Ըսածս զնա ըրէ՞ :

ԵՎՐԻ. (Ֆիլոսոֆ). Ո՛հ, այս ինչ սատանայ մարդ եղեր է :

(Կը Ֆիլիֆ ու Իրիկն անհամբերելով կը դառնայ) :

ԱՐԴՈՒՐ. Մայլորտ, շատ սրբողած կ'երևիք :

ՊՕՆՖԻԼ. Երթանք :

ԱՐԴՈՒՐ. Որոշեցիք ուրեմն հետս դալու :

ՊՕՆՖԻԼ. Այո՛ :

ԱՐԴՈՒՐ. Շատ կը պարտաւորէք զիս : (Ֆիլոսոֆ). Կը յուսամ որ տունէն դուրս ելլելուն պէս զգաստանալու է :

ՊՕՆՖԻԼ. (Կը կանչէ). Եվրէ՛ :

ԵՎՐԻ. (Դառնելով). Ի՞նչ կը հրամայէք, տէր իմ, ահա ես եմ :

ՊՕՆՖԻԼ. Վայ քեզի թէ որ Բամէլան երթայ : (Կը Ֆիլիֆ) :

ԵՎՐԻ. Եկու, Բամէլա, եկու, Մայլորտը գնաց. շիտակը ըսեմ, լսե՛լադարձերէն զգուեցայ :

ՏԵՍԱՐԱՆ Թ.

ԲԱՄԵԼԱ ՈՒ ԵՎՐԻ

ԲԱՄԵԼԱ. Մայլորտը գնաց :

ԵՎՐԻ. Այո՛, գնաց :

ԲԱՄԵԼԱ. Ո՛ւր գնաց, կ'աղաչեմ, տիկին Եվրէ, ըսէ ինձ :

ԵՎՐԻ. Ձեմ դիտեր ուր գնաց, միայն թէ երեք օրէն պիտի վերադառնայ :

ԲԱՄԵԼԱ. (էլ հասաւ չէ) . Ո՛հ, ուրեմն մէկ մ'ալ տեսնելու չեմ գտն :

ԵՎՐԷ. Ո՛հ, պիտի տեսնես, պիտի տեսնես, մի տրտմիր :

ԲԱՄԵԼԱ. Ե՞րբ պիտի տեսնեմ. ես վաղը պիտի երթամ :

ԵՎՐԷ. Վաղը չպիտի երթաս :

ԲԱՄԵԼԱ. Մայլոքոր այսպէս հրամայեց :

ԵՎՐԷ. Այո՛, Մայլոքոր պատուիրեց որ մինչև իր վերադառնալը չմեկնին :

ԲԱՄԵԼԱ. Ի՞նչ, մինչև անոր վերադառնալը պիտի սպասեմ :

ԵՎՐԷ. Այո, ի՞նչ կ'ըսես, ինչպէս փոփոխամիտ է Մայլոքոր :

ԲԱՄԵԼԱ. Ինքը տէր է, կրնայ հրաման ընել :

ԵՎՐԷ. Հոս կը մնաս շնորհակալութեամբ :

ԲԱՄԵԼԱ. Անոր կամքին հնազանդ եմ :

ԵՎՐԷ. Բամէ՛լա, Բամէ՛լա, կը կասկածիմ որ մայլոքորը սիրտդ դրաւած է :

ԲԱՄԵԼԱ. Մի այդպիսի խօսքեր ըսեր ինծի, եթէ ոչ հիմա պիտի լամ :

ՏԵՍԱՐԱՆ Ժ.

ՆՈՅՆՔ ԵՒ ԻՍԱՀԱԿ.

ԻՍԱՀԱԿ. Տիկին եվրէ :

ԵՎՐԷ. Ի՞նչ է :

ԻՍԱՀԱԿ. Տիկին Տաուրէ Մայլոքորին քոյրը եկաւ :

ԵՎՐԷ. Մայլոքորը գնաց :

ԻՍԱՀԱԿ. Այո՛, գնաց. չորս ձիերէ լծուած կառքով մը. կարծեմ թէ մինչև հիմա գիւղը հասան :

ԵՎՐԷ. Ըսէ Տիկնոջ թէ իր եղբայրը հոս չէ :

ԻՍԱՀԱԿ. Խօսեցայ, սակայն ինքը կառքէն իջաւ ու ահա կու գայ :

ԵՎՐԷ. Մինակ է :

ԻՍԱՀԱԿ. Իր ասպետ ազգականին հետն է՝

ԲԱՄԵԼԱ. Երթամ սենեակս գոցուիմ:

ԵՎԲԵ. Ինչէն կը վախնաս:

ԲԱՄԵԼԱ. Տիկինը ինծի համար դէշ նկարագրութիւն քրած է իր ազգականին:

ԻՍԱՀԱԿ. Ահա Տիկինը կու գայ. (Էլ փախէ):

ԲԱՄԵԼԱ. Ես ալ երթամ. (Կ'ելլէ որ երթայ):

ՏԵՍԱՐԱՆ ԺԱ.

ՄԱՅԼԷՏԻ ՏԱՌԻՐԷ ԵՒ ՆՈՅՆԻ.

ՏԱՌԻՐԷ. Բամէլա, ո՛ր կ'երթաս:

ԲԱՄԵԼԱ. Կը դատնայ խոնարհութիւն մը կ'ընէ անոր:

ԵՎԲԵ. Տիկին, եղբայրնիդ հոս չէ, քիչ ժամանակ է որ դնաց:

ՏԱՌԻՐԷ. Գիտեմ, ես անոր տեղը հոս պիտի մնամ ճաշելու ասպետ ազգականիս հետ:

ԵՎԲԵ. Բայց քանի որ եղբայրնիդ հոս չէ.....:

ՏԱՌԻՐԷ. Եղբորս հոս չըլլալուն կը համարձակիս զիս վըռընտել:

ԵՎԲԵ. Ներեցէք ինծի, ինչպէս կ'ուզէք՝ այնպէս ըրէք. բայց ասպետը.....:

ՏԱՌԻՐԷ. Ասպետը ձեզի ծանրութիւն չտար:

ԵՎԲԵ. Հրաման տուէք ուրեմն որ երթամ պատրաստութիւն տեսնել տամ:

ՏԱՌԻՐԷ. Այո, դնա՛:

ԵՎԲԵ. (Ֆէրասի). Աս փորձանքը պակաս էր: (Էլ մէկնէ):

ՏԱՌԻՐԷ. (Ֆէրասի). Մի վախնար, հոս ճաշելու չեկայ:

ԲԱՄԵԼԱ. (Ֆէրասի). Արդեօք ես ալ երթամ ասկէ:

ՏԱՌԻՐԷ. Բամէլա, վերջապէս որոշեցիր հետս դալու:

ԲԱՄԵԼԱ. Ես Մայլորտին հրամանին հնազանդ եմ:

ՏԱՌԻՐԷ. Մայլորտը խելագար մ'է:

ԲԱՄԻԼԱ. Ներեցէք, տիկին, քոյր մը իր եղբօրը համար
այսպէս չխօսիր:

ՏԱՌԻԲ. Թշուառական, ինձ խօսի՞լ պիտի սորվեցընես:

ԲԱՄԻԼԱ. Ներեցէք, տիկին:

ՏԱՌԻԲ. Հոգ չէ, պատրաստուէ՛ հետս գալու:

ԲԱՄԻԼԱ. Շատ շնորհակալութեամբ կու դամ ձեր հետը,
երբ Մայլորաը հրաման ընէ ինձ:

ՏԱՌԻԲ. Եղբայրս խոստացաւ ինձ որ դքեղ հետս տանիմ:

ԲԱՄԻԼԱ. Ձեր եղբայրը հրաման ըրաւ ինձ որ հետերնիդ
չդամ:

ՏԱՌԻԲ. Տակաւին անկարգութիւններդ պիտի շարունակե՞ս:

ԲԱՄԻԼԱ. Պարտաւոր եմ դոց աչքերով ալ անոր հրամանին
հնազանդիլ:

ՏԱՌԻԲ. Ո՛հ, կը տեսնեմ, կը տեսնեմ, անոր հնազան-
դելու պատրաստ ես:

ԲԱՄԻԼԱ. Պարտաւորութիւնս կը կատարեմ, տիկին:

ՏԱՌԻԲ. Բու պարտաւորութիւնդ պարկեշտութեամբ ու հա-
մետութեամբ ապրիլ է:

ԲԱՄԻԼԱ. Ես ալ անով կը պարծենամ:

ՏԱՌԻԲ. Անանկ չէ, դուն անպարկեշտ աղջիկ մ'ես:

ԲԱՄԻԼԱ. Ի՞նչպէս կրնաք այդ խօսքը ինձ ըսել:

ՏԱՌԻԲ. Տիրոջդ քովը մնալ կ'ուզես, այնպէս չէ՞, վասն
դի անոր սիրահարեալ ես:

ԲԱՄԻԼԱ. Տիկին, դուք արդարութեան դէմ կը դատեք:

ՏԱՌԻԲ. Անմե՞ղ ես:

ԲԱՄԻԼԱ. Այո՛, անմեղ եմ Աստուծոյ շնորհօքը:

ՏԱՌԻԲ. Ուրեմն հետս եկու:

ԲԱՄԻԼԱ. Ձեմ կրնար դալ:

ՏԱՌԻԲ. Ինչո՞ւ համար:

ԲԱՄԻԼԱ. Վասն զի Մայլորաը արգիլեց:

ՏԱՌԻԲ. Ադ հոգը իմ վրաս թող, եկու հետս:

ԲԱՄԻԼԱ. Ասանկ անլայելուչ բան մը ընելու մի՛ ըս-
տիպէք զիս :

ՏԱՌԻԲ. Կը յանդգնիս այսպէս խօսելու :

ԲԱՄԻԼԱ. Ներեցէք ինձ արեւնուդ համար , կ'աղաչիմ :

ՏԵՍԱՐԱՆ ԺԲ.

ԱՍԳԵՏ ԻՐՆՕԼՏ ԵՒ ՆՈՅՆԷ.

ԻՐՆՕԼՏ. Ի՞նչ կ'ընէք հոս , Մայլէտի , այս գեղեցիկ աղ-
ջկան հետ :

ՏԱՌԻԲ. Կը հաւնիք զան :

ԻՐՆՕԼՏ. Ինչ ըսել է . Օրիորդը Բամէլան է , որու հա-
մար երեք ժամ առաջ ինձի խօսեցաք :

ՏԱՌԻԲ. Այո , նոյն ինքն է :

ԻՐՆՕԼՏ. Ձեր նկարագրածէն ալ աւելի գեղեցիկ է , իր
երկու աչքերը մարդուս սիրտը կը բոցավառեն :

ԲԱՄԻԼԱ. Տիկին ձեր հրամանաւը . (Երթալ կ'աղէ) :

ՏԱՌԻԲ. Ո՞ւր կ'երթաս : (Բաժէլա կը դառնայ) :

ԻՐՆՕԼՏ. (Բաժէլայէն) . Ոչ , ոչ , իմ հողիս , մի՛ երթար ու
թող որ քիչ մը ժամանակ քու չնաշխարհիկ գեղեցկութիւնդ
վայելեն իմ աչքերս :

ԲԱՄԻԼԱ. Ո՞վ ասպետ , այգալիսի խօսքերը ինձի համար չեն :

ՏԱՌԻԲ. Ասպետ , թողուցէք , ան պահուած որս մ'է Մայլ-
լորտ եղբորս համար :

ԻՐՆՕԼՏ. Հնարը չկայ արգիօք փոքրիկ շնորհք մը խըն-
դրելու անորմէ :

ԲԱՄԻԼԱ. (Դիմաւ) . Այս ինչ անպարկեշտ խօսքեր են :

ՏԱՌԻԲ. Ասպետ , թողուցէք զան , զիս խիստ բարկացուց :

ԻՐՆՕԼՏ. Ի՞նչ ըրաւ ձեզ :

ՏԱՌԻԲ. Եղբայրս խոստացաւ ինձ որ Բամէլան իմ ծա-
ռայութեանս դայ , ու ան հիմա չուզեր հետս գալ . այսպէս
եղբորս իր խօսքին վրայ հաստատ չմնալուն պատճառ կ'ըլլայ :

ԻՐՆՕԼՏ. Աղջիկս, պէտք է որ Մայլորտին խօսքը կա-
տարուի, ու հարկաւ պէտք է որ դուն տիկնոջ քով ծառա-
յութեան դաս:

ԲԱՄԻԼԱ. Բայց ես անկախ չեմ:

ԻՐՆՕԼՏ. Իրաւունք չունիս դէմ կենալու, պէտք է որ դա
տիկնոջ ծառայելու:

ԲԱՄԻԼԱ. Բայց եթէ Մայլորտը.....:

ԻՐՆՕԼՏ. Մայլորտը Մայլէտիին եղբայրն է, անոնք ի-
րենց մէջ կը յարմարին ու զործը կարգի կը դրուի:

ԲԱՄԻԼԱ. Ասպետ.....:

ԻՐՆՕԼՏ. Փութա՛, փութա՛, շատախօսութիւն մի՛ ընել,
ձեռքդ տուր ինծի երթանք:

ԲԱՄԻԼԱ. Ձեմ կրնար համբերել այսպիսի բռնութեան մը:
(Գէտ 'ի դռարը կ'երևայ փախչելու):

ԻՐՆՕԼՏ. (Գրան արջը կը կենայ). Ճշմարիտ կ'ըսեմ, ասկէ
դուրս չես կրնար ելլել:

ԲԱՄԻԼԱ. Ի՞նչ է այս, ասպետ, Մայլորտ Պօնֆիլին տանը
մէջ այսպէս ընէք:

ՏԱՌԻԲԷ. Ո՛վ ես դուն որ Մայլորտին իրաւունքները կ'ուզես
պաշտպանել. միթէ անո՞ր կը վերաբերիս. երկնից վրայ
կ'երդնում որ եթէ կարենայի իմանալ թէ՛ ահրգ. քեզի հետ
ամուսնացեր է կամ թէ ամուսնանալու է, գաշոյնը սիրտդ
պիտի մխէի:

ԻՐՆՕԼՏ. Մայլէտի, խորհեցէք անդամ մը, Մայլորտը
այնքան խելադար է, որ եթէ Բամէլան ամուսնանայ, փոքր
ղբօսանքի մը համար իւր տունը պիտի պահէ:

ԲԱՄԻԼԱ. Կը զարմանամ ձեր վրայ. ես ողջախոհ աղ-
ջիկ մ'եմ:

ԻՐՆՕԼՏ. Ո՛հ, ո՛հ, կեցցես ողջախոհ տիկին, եթէ այսքան
ողջախոհութիւն ունիս, անշուշտ ծախու ալ պիտի ունենաս:

ԲԱՄԻԼԱ. Ի՞նչ ըսել կ'ուզէք:

ԻՐՆՕԼՏ. Ինծի ալ կը ծախես:

ԲԱՄԻԼԱ. Այո, իրաւունք ունիք, քանզի շատ սկէտք ունիք ողջախոհութիւն ծախու առնելու :

ՏԱՌԻԻ. Ասանկ լրբաբար կը պատասխանես ասպետ ազգականիս :

ԲԱՄԻԼԱ. Թող ինծի հետ արժան եղած կերպով վարուի, ես ալ այն ատենը խոնարհութեամբ կը խօսիմ անոր հետ :

ԻՐՆՕԼՏ. Ես չեմ գժուարիլ գեղեցիկ շրթունքներէ արտասանուած նախատանայ վրայ . միշտ այսպիսի գեղեցիկները քարկասիրտ կ'ըլլան : Գիտէք, դուք հոս ըլլալնուդ ձեզմէ կ'ամէնայ . գուրս ելէք անգամ մը, նայեցէք ինչպէս կամքս կը կատարէ :

ՏԱՌԻԻ. Կ'ուզեմ որ դայ իմ տունն բնակի :

ԻՐՆՕԼՏ. Կու դայ, կու դայ, կ'ուզէք ձեզի ցուցնեմ թէ ինչպէս միտքը կ'ընեմ ձեր հետը դալու, տեսէք. (Զօքն Կասկ ինչ Էն Էն). Բամէլա, ասոնք ոսկի են, թէ որ Մայլէտիին հետը երթաս, իբր ասպետ խօսք կու տամ որ վեց ոսկի կու տամ քեզ :

ԲԱՄԻԼԱ. Արոնց որ սովորած էք տալ՝ անոնց առէք այդ ոսկիները :

ԻՐՆՕԼՏ. Ո՛հ, ուրեմն դուն կոմսուհի մ'ես, որ վեց ոսկի չես ընդունիր, քիչ կ'երևին քեզ :

ԲԱՄԻԼԱ. Ո՛վ ասպետ, ողջախոհութեան արժէքը դուք չէք ճանչնար, անոր համար այսպէս կը խօսիք :

ԻՐՆՕԼՏ. Ա՛ռ ամենը, կ'ուզեմ՝ քսակովը առ :

ԲԱՄԻԼԱ. Ո՛վ երկինք, ազատէ զիս ասկէ :

ԻՐՆՕԼՏ. Ա՛հ, շատ խենդ պիտի ըլլայի, թէ որ քսակը քեզի տայի, ո՛վ յիմար :

ԲԱՄԻԼԱ. Բոլոր այս խօսեցածնիդ Մայլորտը պիտի իմանայ :

ԻՐՆՕԼՏ. Հաւասար եմ որ Մայլորտը մեծ հոգ կը տանի քու վրադ :

ԲԱՄԻԼԱ. Թողուցէք զիս որ երթամ :

ԻՐՆՕԼՏ. Եկու ուրեմն հաշտուինք քեզի հետ, եկու խա-

Հաղուծիւն ընենք : (Կ'ապէ 3-րդ Բարեւ) :

ԲԱՄԷԼԱ. Վերջ ըրէք, ասոնք չեն վայելեր ձեզ : (Փախ-
չիւ կ'ապէ) :

ԷՐՆՈԼՏ. Մտիկ ըրէ ինծի, խօսք մը պիտի խօսիմ :

ԲԱՄԷԼԱ. (Կը կ'ապէ) . Տիկին եվրէ :

ԷՐՆՈԼՏ. Մտիկ ըրէ ինծի կ'ըսեմ :

ԲԱՄԷԼԱ. Իսահակ :

ԷՐՆՈԼՏ. Դուք լիբբ աղջիկ մ'ես :

ԲԱՄԷԼԱ. Դուք լիբբ ասպետ մ'էք :

ԷՐՆՈԼՏ. Ո՛հ, անարժան, ինծի լիբբ կ'ըսես :

ՏԱՌԻԷ. Ո՛հ, թշուառական աղջիկ, իմ ազգականիս, աս-
պետին լիբբ կ'ըսես :

ԲԱՄԷԼԱ. Թէ որ ձեր ազգականը ասպետ է, թող դիտնայ
իր աստիճանին արժանաւորութիւնը :

ՏԱՌԻԷ. Հիմա քեզի ասպտակ մը կ'իջեցընեմ :

ԷՐՆՈԼՏ. Ձեռքերէդ կը բռնեմ ու չես կրնար փախչիլ :
(Կ'երթայ Բարեւ) :

ԲԱՄԷԼԱ. Օգնեցէք ինծի, օգնեցէք, հասէք :

ՏԵՍԱԲԱՆ ԺԳ.

ՏԻԿԻՆ ԵՎՐԷ ՈՒ ՆՈՅՆԵՐԸ

ԵՎՐԷ. Վայ ինծի, ի՞նչ է աս. ի՞նչ կ'ընէք Բամէլայիս
որ այսպէս կը կանչուըռտէ :

ԲԱՄԷԼԱ. Ո՛հ, տիկին, օգնէ ինծի և պաշտպանէ զիս սը-
րիկայի մը նախատինքներէն :

ԵՎՐԷ. Ի՞նչ կը նշանակէ այս, պարոն ասպետ, Մայլորտ
Պօնֆիլին տանը մէջ :

ԷՐՆՈԼՏ. Ի՞նչ կը կարծես որ ես անոր ըրած ըլլամ :

ԵՎՐԷ. Անոր ազգակաները զրեթէ կ'ապացուցանեն ինչ նե-
ղութեան մէջ ըլլալը :

ԷՐՆՈԼՏ. Սիրով գգուել ուղեցի զան և ոչ ուրիշ բան :

ԵՎԲԷ. Եւ ո՛չ ուրիշ բան :

ԷՐԵՕԼՏ. Ի՞նչ կ'ըսես յիմար չէ՛, որ այսպէս կը կանչու
ուրուտէ :

ՏԱՌԻԲ. Յանգզնութեամբ ու առանց ակնածութեան կը
խօսի աղղականիս ու ինծի հետ ալ :

ԵՎԲԷ. Հատ կը զարմանամ որ այսպէս համարձակութեամբ
կը վարուի ասպետը Մայլորտին տանը մէջ :

ԷՐԵՕԼՏ. Ի՛նչ զարմանալի բան, ազախնոյ մը հետ նե-
րելի չէ՞ արդեօք կատակ ընելը :

ԵՎԲԷ. Ո՛ւր սորվեցաք այս գեղեցիկ սովորութիւնը :

ԷՐԵՕԼՏ. Ո՛ւր, ամեն տեղ. դուն բան չես գիտեր, ես
ճամբորդութիւն ըրի, շատ տեղ գեղեցիկ և շնորհալի սե-
նեկապետուհիներու հանդիպեցայ, որոնց հետ ասպետները
կատակ կընեն ու շատ անգամ կը սիրեն զանոնք, ու կերպ
կերպ ծիծաղելու խօսքեր կը խօսին իրարու հետ :

ԵՎԲԷ. Ճամարիտ կ'ըսեմ, պարոն ասպետ, ճամբորդու-
թիւն ընելով շատ աղւոր բաներ սորվեր էք :

ՏԱՌԻԲ. Թողուցէք ասանկ վիճաբանութիւնները, Բամէլան
իմ հետս գալու է :

ԲԱՄԵԼԱ. (կամայ ծը Ե՛լբէկն). Տիկին Եվբէ, քեզի կ'ապա-
ւինիմ :

ԵՎԲԷ. Տիկին, սպանեցէք որ Մայլորտը վերադառնայ :

ՏԱՌԻԲ. Հիմա որ Մայլորտը հոս չէ, Բամէլան անշուշտ
պարտաւոր է իմ հետս գալ :

ԵՎԲԷ. Ներեցէք, ամենեին չկրնար գալու :

ՏԱՌԻԲ. Չի՞գար կ'ըսես, քաջքշելով ու բռնի կը տանիմ :

ԷՐԵՕԼՏ. (Ե՛լբէկն). Չեզի պէս անմիտ կ'ընի տեսած չեմ ես :

ԵՎԲԷ. Պարոն ասպետ, պատուոյս դէմ մի խօսիր, Մայ-
լորտ Պօնֆիլին վերակացուհին եմ ես :

ԷՐԵՕԼՏ. Ի՛նչ կ'ըսես, ես կը կարծէի թէ Հնդկաստանու
վերակացուհին ես :

ԵՎԲԷ. Այս նախատինքները, որ դուք Մայլորտ Պօնֆիլին

Երևանը կ'ընէք, զաղտնի պիտի չմնան, ու Մայլորաւ պիտի իմանայ:

ՏԱՌԻՐԷ. Թող իմանայ, ինքն է պատճառը:

ԻՐԵՅԻՍ. Երկու յիմար կանանց համար Մայլորաւ չբարկանար:

ԵՎՐԷ. Կը զարմանամ ձեր վրայ:

ՏԱՌԻՐԷ. Յանդուղն կ'ընի. (Բէտ'ի դռանը կ'ընէ, և կը կանչէ).

Է՛յ, ուր էք, հոս եկէք:

ԵՎՐԷ. Ո՞վ կը կանչէք, տիկին:

ՏԱՌԻՐԷ. Իմ ծառաներս կը կանչեն:

ԵՎՐԷ. Բռնութիւն պիտի բանեցընէք:

ՏԱՌԻՐԷ. (Վերադառնալով դռանը կը բանայ և կը կանչէ). Եկէք շնորհ:

ՏԵՍԱԲԱՆ ԺԳ.

ՏՈՅՆԲ ԵՒ ԻՍԱՀԱԿ.

ԻՍԱՀԱԿ. Ի՞նչ կը հրամայէք, տիկին:

ՏԱՌԻՐԷ. Ո՞ւր են իմ ծառաներս:

ԻՍԱՀԱԿ. Ամենքն ալ վար իջան, վասն զի Մայլորաւ ետ դարձաւ:

ԵՎՐԷ. Մայլորաւ:

ԻՍԱՀԱԿ. Այո, Մայլորաւ ետ դարձաւ:

ԲԱՄԵԼԱ. (Բէտառի). Ո՛հ, օրհնեալ է Աստուած:

ԵՎՐԷ. Գիտես ի՞նչ է պատճառը:

ԻՍԱՀԱԿ. Ճամբան սիրտը մարեր է: (Կը Բէտի):

ԲԱՄԵԼԱ. (Բէտառի). Վայ ինծի:

ԵՎՐԷ. Ողորմի՛լի տէրս, երթամ օգնեմ անոր:

ԲԱՄԵԼԱ. Շուտ, շուտ, տիկին ԵՎՐԷ, դնա, հասեր Մայլորաւին:

ԵՎՐԷ. Ա՛հ, Բամէլա, Մայլորաւ քու օգնութեանդ աւելի պէտք ունի քան թէ իմ: (Կը Բէտի):

ԲԱՄԵԼԱ. (Բէտառի). Ո՛հ, ինծի չվայելեր որ երթամ:

ԵՐԵՄԻԱՍ . Ինչու չես երթար, Բամելա, դուն ալ Մայլորաին
օղնութեան հասիր, արդեօք կեղծաւորութիւն կ'ընես մեր
հոս դանուած ատենը:

ԲԱՄԵԼԱ . Ասպետ, հիմա որ Մայլորաւ վերադարձաւ, ձեզմէ
չեմ վախճար, ու ասկէ ետքը՝ ալ աւելի համարձակութեամբ
պիտի խօսիմ ձեզի հետ. ո՞վ կը կարծէք զիս. իրաւ է որ
աղքատ աղջիկ մ'եմ, բայց համեստ եմ. ուրիշի հացովը կ'ապ-
րիմ, սակայն համեստութեամբ իմ հացս կը հանեմ. ես
այս տունը մօրը ծառայելու եկայ և չէ թէ որդւոյն: Մայրը
իմ տարաբաղդութենէս մեռաւ, ու տղան՝ ի հարկէ զիս փս-
ղոցը վաճառելու չէր: Թէ որ արկիւնը կ'ուզէր զիս իր ծա-
ռայութեանը առնելու, պէտք էր որ ժամանակին իր եղբորը
իմացնէր, և թէ որ տէրս չուզէր հիմա զիս իր քրոջը յան-
ձնել, հարկաւ բանաւոր պատճառ մը պիտի ունենայ. տե-
ղեկացէք տանը մէջ եղող ծառաներէն իմ կենցաղավարու-
թեանս վրայ, հարցովորձ ըրէք ինծի համար աս տանը մէջ
եղողներուն և անոնցմէ կրնաք իմանալ իմ ինչ վարմունք
ունենալս և ինչպէս ըլլալս. դուք զիս թեթեամիտ ու լիտի
աղջիկ մը կարծեցիք. ո՛հ, (ինչպէս կ'ամէնամ քանի որ կը
յիշեմ). դուք աշխարհք պտըտեր էք, ու զէշ վարմունք ու-
նեցող կանանց շատ հանդիպեր էք, բայց ասով չէք կրնար
վճռել թէ՛ առ հասարակ ամեն կիները անոնց նման են.
վասն զի ասկէ կ'իմացուի որ ձեր վարմունքը չար կանանց
անպարկեշտ վարմանց համեմատ ըլլալով՝ աւելի անոնց հետ
կենցաղավարեր էք, քան թէ՛ խոհեմ ու ողջախոհներու
հետ, որոնցմէ շատ կը դանդախտ ամեն տեղ: Աւստի ինչպէս
կ'ուզէք դիտնալ թէ՛ բարեբարոյ կիները շատ են աշխարհիս
մէջ եթէ չարաբարոյ կիները, ինչ ատեն միշտ անպարկեշտ
կանանց հետ կը դանդախտ, ինչպէս կրնայ մարդ մը առաքի-
նութեան ինչ ըլլալը ճանչնալ, երբ միայն իր չար կերքե-
րուն կը հետևի: Լօնորոյէն մեկնելէդ առաջ պատիւ ու-
նեցայ ճանչնալ զձեզ, այն ատենը դուք բարի ասպետ մը,

խոհեմ Անդղիացի, և ամնապատուական երիտասարդ մ'էիք,
բայց ձեր ճամբորդութեան մէջ իրաւ է որ շատ բանեք սոր-
ված էք, սակայն, ներեցէք ինձ, պարոն ասպետ, որ ըսեմ
ձեզ թէ՝ ձեր ճամբորդութեանը մէջ չար ընկերներ ու ա-
ռաջնորդներ ալ ունեցեր էք: Մարդուս սիրտը մոմի պէս կա-
կուղ է, գիւրութեամբ կ'առնու ու կը տպաւորէ չարն ու
բարին. եթէ դուք չար ընկերներէ չար օրինակներ առնելով՝
դժբաղդաբար ձեր սիրտը խանգարեր էք, դեռ ժամանակ ու-
նիք զայն ուղղելու: Առ հասարակ ամեն կանանց վրայ ունե-
ցած չար կարծիքներնէդ զձեզ աղատելու համար, ես իմ
վարմունքովս կրնամ ձեզ օրինակ բլլալ, և չեմ վախնար
զձեզ զայրացընելէն իմ համեստութիւնս ձեր առջևը դնելով.
զարմացէք ուրեմն իմ համարձակութեանս վրայ, որով կը
վստահիմ ձեզ ըսելու որ եթէ համարձակիք աւելի նախատել
զիս, դատաստանաւ ձեզմէ իրաւունք պահանջելու եմ:

(Կը զգայ):

ՏԵՍԱՐԱՆ ԺԵ.

ԸՍՊԵՏ ԻՐՆՈՒՍ ԵՒ ՏԱՌԻԲ.

ԻՐՆՈՒՍ. Բամէլան զմայլեցուց զես:

ՏԱՌԻԲ. Ես կ'ապշիմ ո՛չ թէ Բամէլային այլ ձեր վրայ:

ԻՐՆՈՒՍ. Ինչո՞ւ համար:

ՏԱՌԻԲ. Անոր համար որ համբերեցիք այնքան ժամանակ
ու մօիկ ըրիք և ապտակ մը չտուիք անոր:

ԻՐՆՈՒՍ. Շիտակը ըսեմ, ուրիշ մը տան մէջ այսքան ալ
համարձակիլ մեծ անխոհեմութիւն է:

ՏԱՌԻԲ. Եղբօրս սրտին նուաղիլը Բամէլային վրայ ունե-
ցած սէրէն յառաջ եկած պիտի ըլլայ:

ԻՐՆՈՒՍ. Ես կանանց համար երբէք սրտի նուաղում զգա-
ցած չեմ:

ՏԱՌԻԲ. Մայլոքա՛ն Բամէլան չափազանց կը սիրէ:

ԷՐՆՕԼՏ . Թէ որ կը սիրէ , թող մի թարուի :

ՏԱՌԻՐԷ . Ո՛հ կը վախնամ որ չըլլայ թէ եղբայրս Բամէ լային հետ ամուսնանայ :

ԷՐՆՕԼՏ . Թէ որ ամուսնանայ՝ ի՞նչ կ'ըլլայ ձեզի :

ՏԱՌԻՐԷ . Ի՞նչ կ'ըսես , այս նախատինքը իմ արիւնիս կը դպչի :

ՏԱՌԻՐԷ . Ի՞նչ նախատինք , ի՞նչ արիւն , ի՞նչ տկարամը տու թիւններ են ատոնք . ո՛հ , յիմարու թիւնք , յիմարու թիւնք , ես որ ճամբորդութիւն ըրի , ասոր նման ամուսնութիւններ շատ անգամ տեսայ . բոլոր աշխարհք կը ծիծաղէր , ազգականները կաղաղակեն , այսու ամենայնիւ՝ ինչպէս կ'ըսեն , ամեն զարմանք երեք օր կը գիմանայ ու շատ մեծ զարմանքը հինգ օր : Երթամ տեսնեմ Մայրորդը ինչ կ'ընէ :

ՏԵՍԱՐԱՆ ԺԶ .

ՄԵՅԼԷՏԻ ՏԱՌԻՐԷ արտաքին .

Ինչպէս որ կը լսեմ ու կը տեսնեմ , ասպետ ազգականս ամենեւին հոգը ընե՛լու չէ եթէ ասկէ տարօրինակ բան մ'ալ պատահելու ըլլայ : Եթէ կին մը այս կերպ բան մը մտածելու կամ ընե՛լու ըլլայ , ամենուն բարկութիւնը իւր վրան կը շարժէ , ու ամեն մարդ իրմէ վրէժ առնել կ'ուզէ . ողորմելի կիներ , սակայն թէ որ ուրիշ կիներ այսպիսի նախատանայ կը համբերեն , ես այն երկչոտ կանանց պիտի սորվեցընեմ թէ ինչպէս պէտք է վրէժ առնել մեզի եղած անիրաւութիւնն . ներէն . թէ որ եղբայրս հաստատ մնայ իր սիրոյն վրայ , անչա՛տ սպաննել պիտի տամ Բամէ լան :

ՎԵՐՋ ԵՐԿՐՈՐԳ ԱՐԱՐՈՒԱԾԻՆ .

ԱՐԱՐՈՒՄԾ ԵՐՐՈՐԴ:

ՏԵՍԱՐԱՆ ԱՌԱՋԻՆ

Իսկա՛ն էք տէրոջը սուրը և քառալսնը Բռնած ներս, էլ ճրելու,
և շնորհ տեղանքն իրայ էլ դնել:

ՄԱՅԼՈՐՏ ՊՕՆՖԻԼ, ՏԻԿԵՆ ԵՎՐԷ, ԵՒ ԻՍԱՀԱԿ:

ՊՕՆՖԻԼ. Ի՞նչ կը լսեմ, էրնօլտ ասպետը Բամբլան նե,
դայուցեր է:

ԵՎՐԷ. Այո՛, ձեր յարդութիւնը, ու բոլոր ձեր սպանը
պատիւը նախատեց:

ՊՕՆՖԻԼ. Թշուառական յանդուդն մարդ:

ԵՎՐԷ. Ի՞նչպէս էք, տէր իմ, ցաւ մը կ'ըզդա՞ք դեռ:

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛ր է Բամբլան:

ԵՎՐԷ. Իմ խուցս՝ ըլլալու է:

ՊՕՆՖԻԼ. Գիտէ՛ իմ վերադառնալս:

ԵՎՐԷ. Այո, գիտէ, ու ձեր դառնալը՝ իբրեւ Աստուծոյ,
ողորմութիւնը ու նախախնամութիւնը կ'ընդունի:

ՊՕՆՖԻԼ. Ի՞նչ պատճառաւ:

ԵՎՐԷ. Վասն զի ազատեցաւ ասպետին ու ձեր քրոջը հաւ
լածանքներէն:

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛հ, անարժան ասպետ, մեռնելու է իմ ձեռքէս.
կ'երգնում, սյո՛, մեռնելու է, ու քոյրս ալ պիտի զոջայ իր
բրածին վրայ:

ԻՍԱՀԱԿ. Տէր իմ:

ՊՕՆՖԻԼ. Ի՞նչ կ'ուզես:

ԻՍԱՀԱԿ. Էրնօլտ ասպետը կ'ուզէ հօս դալ իր խոնաղհ:
յարդանքը մատուցանելու:

ՊՕՆՖԻԼ. Աստուծոյն հրէշքն էր զայն, ասորն հարեալսն էր մեզ
հայրենի գայն. և էր զայն դէպ 'ի դատարան. Եւրէն առ Բաղնայ զաւր
նաւով էր գնացին, առ Մայլորդն անհաւանական դատարանէն:

ՏԵՍԱՐԱՆ Բ.

ԱՐԴՈՒՐ ԵՒ ՊՕՆՖԻԼ.

ԱՐԴՈՒՐ. Մայլորդ, սուրը ձեռքերնիդ սուր կ'երթաք:

ՊՕՆՖԻԼ. Թշուառականի մը սիրտը միտելու:

ԱՐԴՈՒՐ. Եւ ո՞վ է այն:

ՊՕՆՖԻԼ. Էրնօլտ ասպետը:

ԱՐԴՈՒՐ. Ի՞նչ ըրաւ ձեզ:

ՊՕՆՖԻԼ. Մի արդիւնք գիտ, որ ժամանակ չանցնի:

ԱՐԴՈՒՐ. Ձեր տանը մէջ պիտի սպաննէք թշնամի մը:

ՊՕՆՖԻԼ. Ան ալ իմ տանս մէջ իմ պատիւս նախատեց:

ԱՐԴՈՒՐ. Գուք չէք կրնար դատել անոր ձեզ ըրած նա-

խատիւնքը:

ՊՕՆՖԻԼ. Ինչո՞ւ:

ԱՐԴՈՒՐ. Անոր համար որ բարկութիւնը ինքզինքնիդ կը
մոռցնէ:

ՊՕՆՖԻԼ. Թողուցէք պատժեմ սա յանդուգն մարդը:

ԱՐԴՈՒՐ. Բայց ես թող տալու չեմ:

ՊՕՆՖԻԼ. Ի՞նչ կ'ընէք, դուք իմ թշնամիս կը պաշտպանէք:

ԱՐԴՈՒՐ. Ո՛չ, այլ ձեր արժանաւորութիւնը կը պաշտպանեմ:

ՊՕՆՖԻԼ. Երգում կ'ընեմ երկնից վրայ որ ան իմ ձեռքէս
պիտի մեռնի:

ԱՐԴՈՒՐ. Կրնամ իմանալ թէ ի՞նչ ըրաւ ձեզ:

ՊՕՆՖԻԼ. Իմ տանս մէջ նախատեց տիկին Եւրէն, լիրբ
ըսաւ Բամէլային, ու ոտքին տակը առաւ իմ պատիւս:

ԱՐԴՈՒՐ. Մայլորդ, վայրկեան մը հանդարտեցէք, զոպե-
ցէք ըսպէ մը միայն ձեր բարկութիւնը. ասպետը զձեզ նա-
խատեց, իրաւունք ունիք անորմէ վրէժ տունելու. ես ինք

կ'ըստիպեմք զձեզ վրէժ լուծելու, և ձեզ միանալով՝ ձեր անուանը համար պիտի մենամարտիմք անոր հետ, բայց՝ նախ և առաջ ըսէք ինձ իբր ասպետ, իբր պատուաւոր մարդ ու իբր ճշմարիտ Անդղիացի, թէ այդ ձեր բարկութեան ու սրտմըտութեան հետ նախանձն ալ մասնակից է արդեօք:

ՊՕՆՖԻԼ. Ժամանակ չունիմ երկար մտածելու թէ կիրքերէս որք կը մղէ զիս. այս միայն կրնամ ըսել ձեզ թէ անիրաւ պէտք է որ մեռնի:

ԱՐԴՈՒՐ. Ձեր բարկութիւնը չհանդարտեցուցած պիտի չլալըդիք:

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՞վ կրնայ դեմ կենալ ինձ:

ԱՐԴՈՒՐ. Ես:

ՊՕՆՖԻԼ. Գո՞ւր:

ԱՐԴՈՒՐ. Այո, ես, որ ձեր բարեկամն եմք, ես, որ սիրտս հանդարտ է, զիտեմ զանազանել վատութիւնը քաջութենէն:

ՊՕՆՖԻԼ. Բայց անոր յանդիմութիւնը պատժոյ արժանի չէ:

ԱՐԴՈՒՐ. Այո, արժանի է:

ՊՕՆՖԻԼ. Որո՞նք պարտքն է վրէժխնդիր ըլլալ ինձ եղած անիրաւութեանը:

ԱՐԴՈՒՐ. Մայլորտ Պօնֆիլին պարտքն է:

ՊՕՆՖԻԼ. Եւ ո՞վ եմ ես:

ԱՐԴՈՒՐ. Այս միջոցիս դուք սիրահար մի էք նախանձութեամբ բորբոքած. Բամէլային վրայ ունեցած սէրերնիդ ձեր տանը պատուոյն եղած նախատանայ հետ շփոթել պէտք չէք:

ՊՕՆՖԻԼ. Պատիւ, սէր, ասոնք ամենը կ'ըստիպեն զիս, և այն անիրաւը պէտք է որ մեռնի:

ԱՐԴՈՒՐ. Վաղը կը մենամարտինք անոր հետ:

ՊՕՆՖԻԼ. Ձեմ կրնար մինչեւ վաղը իմ բարկութիւնս զսպել:

ԱՐԴՈՒՐ. Հապա ի՞նչ կը խորհիք ընել:

ՊՕՆՖԻԼ. Այս վայրկեանիս պիտի մեռցընեմ զան:

ԱՐԴՈՒՐ. Ո՛հ, Մայլորտ, հանդարտեցէք քիչ մը:

ՊՕՆՖԻԼ. Ինքզինքէս դուրս ելած եմ:

ՏԵՍԱՐԱՆ Գ.

ՏԻՎԻՆ ԵՎՐԻՆ ՈՐ ՆՈՐԱՔ.

ԵՎՐԻՆ. Տէր իմ :

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛ր է ասպետը :

ԵՎՐԻՆ. Բարկացած ըլլալնիդ իմացաւ ու անոր համար զնայ :

ՊՕՆՖԻԼ. Ետեէն պիտի հասնիմ : (Ետեւէն երթալ կ'ուզէ) :

ԵՎՐԻՆ. Մտիկ ըրէք, տէր իմ :

ՊՕՆՖԻԼ. Ի՞նչ պիտի մտիկ ընեմ :

ԵՎՐԻՆ. Բամէլային հայրը եկաւ :

ՊՕՆՖԻԼ. Բամէլային հայրը, ի՞նչ կ'ուզէ :

ԵՎՐԻՆ. Կ'ուզէ հետը տանիլ իր աղջիկը :

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛ր :

ԵՎՐԻՆ. Իր քաղաքը :

ՊՕՆՖԻԼ. Ինծի հետ պէտք է որ խօսի :

ԵՎՐԻՆ. Բայց դուք չխոստացաք :

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛ր է հիմա ծերունին :

ԵՎՐԻՆ. Իր աղջկան սենեակն է :

ՊՕՆՖԻԼ. Ուրեմն հիմա իր հետը պիտի խօսիմ :

ԱՐԻՌԻՐ. Ահա, ինչպէս մէկ կիրքը միւսին կը յաղթէ, տէրը
յաղթեց բարիութեան :

ԵՎՐԻՆ. Մայլորտ Արդուր, ի՞նչ ըլլալու է իմ ողորմեմ
տիրոջս վիճակը :

ԱՐԻՌԻՐ. Ստուգիւ կարեկցութեան արժանի է :

ԵՎՐԻՆ. Ինչպէս պատահեցաւ անոր սրտին նուաղիլը, իր
բերանէն բան մը չկրցայ իմանալ :

ԱՐԻՌԻՐ. Մայլորտը ճանապարհին մէջ հառաչեւէն զատ ու
րիշ բան չէր ընեւ, ու հազիւ թէ Լօնտրայէն դուրս ելանք,
որ բազուկներուս վրայ թալկացեալ ինկաւ :

ԵՎՐԻՆ. Շատ աղէկ ըրիք որ ետ դարձաք :

ԱՐԻՈՒՐ. Քանի մը տեսակ ոգիներով օգնութեան հասայ
անոր, սակայն միայն այս տան երևոյթը առողջացուց զինքը:
ԵՎՐԵ. Հոս է հոս անոր հիւանդութեանը առողջացուցիչ
դեղը:

ԱՐԻՈՒՐ. Մայրորտը Բամէլան կը սիրէ՞ արդեօք:

ԵՎՐԵ. Ողորմելին կը պաշտէ զԲամէլան:

ԱՐԻՈՒՐ. Բամէլան խոհեմ աղջիկ մ'է:

ԵՎՐԵ. Խիստ համեստ աղջիկ մ'է:

ԱՐԻՈՒՐ. Պէտք է իրարմէ բաժնել զանոնք:

ԵՎՐԵ. Բայց կարելի չէ՞ արդեօք.....:

ԱՐԻՈՒՐ Ի՞նչ բան:

ԵՎՐԵ. Կարողելու:

ԱՐԻՈՒՐ. Տիկին Եվրէ, թէ որ Մայրորտը կը սիրեմ ու անոր
պատիւը կը ճանչնաս, պէտք չէ ու չվայելեր քեզի որ
ստանկ մտածմունքներ ունենաս:

ԵՎՐԵ. Ուրեմն իր կսկիծէն պիտի մեռնի՞:

ԱՐԻՈՒՐ. Այո, աւելի աղէկ է մեռնիլ քան թէ անձնական
պատիւը զոհել:

(Կը խնայէ):

ԵՎՐԵ. Իրաւ է որ պատիւը պահպանելու համար աւելի
աղէկ է մեռնիլ, բայց ազքատ և խիստ համեստ աղջկան հետ
ամուսնանալով ինչ անպատուութիւն ըլլալը չեմ իմանար:
Ես շատ անդամ լսած եմ թէ աշխարհք ալ աւելի զեղեցիկ
կ'ըլլար թէ որ հպարտութեամբ խանդարած չըլլային, վասն
զի անով բնութեան խիստ ընտիր կարգը խառնակեցին: Բը-
նութիւնը, որ համարակաց մայրն է, զամենքս ալ համա-
հաւասար կը դասէ. բայց մեծերուն ամբարտաւանութիւնն է
որ պղտիկները կարհամարհեն: Սակայն օր պիտի գայ որ մե-
ծերը և պղտիկները վերստին միեւրոպուած ըլլալու են:
որ է մահուան օրը:

(Կը խնայէ):

ԲԱՄԻԼԱ ՈՒ ԱՆՏՐԵՎ Իր հայրը:

ԲԱՄԻԼԱ. Ո՛հ, ամենասիրելի հայր իմ, որչափ երջանիկ եմ՝
դքեզ տեսնելով:

ԱՆՏՐԵՎ. Ո՛հ, Բամիլա, դքեզ ողջ և առողջ վերստին տես-
նելով այնչափ ուրախ եմ, որ կարծեմ թէ երկտասարդական
հասակիս մէջն եմ:

ԲԱՄԻԼԱ. Ամենասիրելի մայրս ինչպէս է:

ԱՆՏՐԵՎ. Զարմանալի համբերութեամբ և սիրով իր պա-
ռաւութեան և աղքատութեան վիշտերը կը տանի:

ԲԱՄԻԼԱ. Շատ պառաւցած է հիմա մայրս:

ԱՆՏՐԵՎ. Տէս ինչպէս ծերացած եմ ես. տարիքնիս մէջ
է, քայց ես մօրմէ դաւելի ուժեղ եմ. ես քսան մղոն ճամ-
բան երկու օրուան մէջ ըրի, քանի որ մայրդ դրեթէ ամ-
սուան մը մէջ պիտի չկրնար ընել:

ԲԱՄԻԼԱ. Ո՛վ երկինք, մինչև հոս ոտքով եկար:

ԱՆՏՐԵՎ. Հապա ինչպէս կրնայի դալ. մեր կողմերը կառք
դործածելու սովորութիւն չկայ, ձի հեծնալն ալ չեմ կրնար.
այսու ամենայնիւ շատ դիւրութեամբ եկայ. անշուշտ դքեզ
նորէն տեսնելու համար ունեցած բաղձանքս ինձ այս ուժը
տուաւ:

ԲԱՄԻԼԱ. Ուրեմն շատ հողնած պիտի ըլլաս, կ'աղաչեմ՝
հանգչէ քիչ մը:

ԱՆՏՐԵՎ. Ոչ, աղջիկս, հողնած չեմ. Լօնտրա մանեկէս
առաջ երկու ժամ հանգչեցայ:

ԲԱՄԻԼԱ. Ինչո՞ւ երկու ժամ ուշադուցիր դքեզ զրկախառ-
նելու ուրախութիւնս:

ԱՆՏՐԵՎ. Զքեզ տեսնելով զգալու սաստիկ ուրախու-
թեանս համբերելու համար:

ԲԱՄԻԼԱ. Գանի աարի է որ ձեզմէ հեռացած կ'ապրիմ:

ԱՆՏՐԵԱՎ. Ա՛յ երախտ, ինձի՞ կը հարցընես, կ'երևի որ քիչ հոգ ունիս մեզմէ հեռու մնալուդ վրայ. մեզմէ բաժնու ելէդ մինչև այս վայրկեանս տասը տարի երկու ամիս տասն օր և երեք ժամ է. թէ՛ որ զիտնայիր թէ այսպիսի երկար ժամանակէ 'ի վեր որչափ վայրկեաններ կը դումարուին, այն ատեն անշուշտ պիտի զիտնայիր թէ քանի՞ կսկիծներ կրեց այս սիրտը քու մեզմէ հեռանալուդ համար:

ԲԱՄԻԼԱ. Պ'աղաչեմ, սիրելի հայր իմ, ներէ՛ ինձի, ճշմարիտ ես չուզեցի ղձեզ թողուլ, ու երբէք անտառը մեծ քաղաքի մը հետ փոխելու չցանկացի. որքան աւելի սիրելի պիտի ըլլար ինձ թէ որ ձեր քովը ապրէի ձեր ծերութեան պիտոյիցը նպատամատոյց ըլլալու քաղցր զբաղմունքներով:

ԱՆՏՐԵԱՎ. Այո, իրաւունք ունիս, ես եմ պատճառը, քան զի չուզեցի որ դուն մեր թշուառութեանը մասնակից ըլլաս. ու զքեզ բարեբաղդ վիճակի մը յանձնեցի:

ԲԱՄԻԼԱ. Թէ որ երկինք սահմաններ էր իմ աղքատ ծնիլս, ես մեծ շնորհակալութեամբ պիտի համբերէի իմ աղքատութեան վիճակիս մէջ:

ԱՆՏՐԵԱՎ. Ո՛հ, աղջիկս, աղջիկս, ամեն բան քեզի ծանօթ չէ. մեզմէ բաժնուած ժամանակդ դեռ կատարեալ հասակ չունէիր որ քեզի գաղտնիք մը յայտնէի:

ԲԱՄԻԼԱ. Ո՛վ երկինք, ես քու աղջիկդ չեմ արգեօք:

ԱՆՏՐԵԱՎ. Այո, աղջիկս ես շնորհօքն Աստուծոյ:

ԲԱՄԻԼԱ. Հիմա որ հասակս կը ներէ, ո՛վ իմ սիրելի հայրս, յայտնէ ուրեմն ինձի այդ գաղտնիքը:

ԱՆՏՐԵԱՎ. Այո, քու հասակդ և խոհեմութիւնդ խիստ կը մխիթարեն զիս, և պէտք է որ քեզի այս գաղտնի խորհուրդը յայտնեմ:

ԲԱՄԻԼԱ. Վ'աղաչեմ, չուտով յայտնէ, ու կասկածի մէջ մի թողուր զիս:

ԱՆՏՐԵԱՎ. Իրաւ է, Բամիլա, որ դուն առաքինի ու խոհեմ աղջիկ մ'ես, բայց հետաքրքրութեան մասին միւս կանանց կը նմանիս:

ԲԱՄԻԼԱ. Ներէ ինծի, եթէ այդպէս է, ասկէ ետքը ա՛նհաւին չեմ հարցըներ քեզի:

ԱՆՏՐԵԱ. Խեղճ՝ աղջիկ, շատ բարեպաշտ աղջիկ մ'ես դու. այո՛, իմ աչացս լոյսը, հիմա պատմեմ քեզի, քանի անգամ իմ խղճմտանքս զիս կը գրգէր որ դամ քեզի յայտնեմ, ու սիրելի մայրդ ալ կ'ըստիպէր զիս, բայց ողորմելի պատուիլը, ծառան, խաշինքը ու անասունները ամեն օր ինձմէ կ'ըսպասեն որ իրենց հոգ տանիմ, անոր համար ասանկ ուշացայ. իսկ հիմա որ քու տիրուհիդ մեռաւ, չլայելեք քեզի սը հոս մնաս Մայլորտի մը հետ որ կին չունի, ուստի զքեզ իմ գեղջ կական բնակարանս տանելէս առաջ պէտք է որ իմ ո՛վ ըլլալս յայտնեմ քեզի. ասանկով քու թշուառ կենացդ մէջ քու պատիւդ ու համեստութիւնդ պահպանելով եւ ապահով ջընելով ալ աւելի վարձք ունենայ քու առաքինութիւնդ:

ԲԱՄԻԼԱ. Ո՛հ, հայր իմ, սիրտս անսովոր բաներու կը պատրաստես:

ԱՆՏՐԵԱ. Այո, անսովոր բաներ պիտի լսես, իմ աչաց, լոյս սիրասուն Բամէլաս:

ՏԵՍԱՐԱՆ Ե.

ՄԱՅԼՈՐՏ ՊՕՆՖԻԼ ՈՒ ՆՈՏՆԵՐԸ.

ԲԱՄԻԼԱ. Ահաւասիկ Մայլորտը:

ԱՆՏՐԵԱ. Տէր իմ....:

ՊՕՆՖԻԼ. Դժուր էք Բամէլային հայրը:

ԱՆՏՐԵԱ. Այո, տէր իմ, ձեր ծառան Անտրեմն եմ:

ՊՕՆՖԻԼ. Աղջիկնիդ տեսնելու համար եկած էք:

ԱՆՏՐԵԱ. Մեռնելէս առաջ անգամ մ'ալ տեսնելու համար:

ՊՕՆՖԻԼ. Զան տեսնելու համար միայն:

ԱՆՏՐԵԱ. Իմ հետս պիտի տանիմ զան, որ իւր մայրը միթարէ:

ՊՕՆՖԻԼ. Այդ պահեց իմ հրամանիս չըլլար:

ԱՆՏՐԵՎ. Ասոր համար ես կը պատրաստուէի ձեր ոտքին դալ:

ՊՕՆՖԻԼ. Ի՞նչ պատճառաւ կ'ուզէք աղջիկնիդ տանիլ:

ԱՆՏՐԵՎ. Շատ ծեր ըլլալովս իր օղնութեանը կարօտս հնք:

ՊՕՆՖԻԼ. Բամէլա, հեռացիր քիչ մը դուն ասկից:

ԲԱՄԵԼԱ. Կը հնազանդիմ: (Բեհեմ). Ես կ'երթամ, երկուքնին առանձին թող մնան. ամեն մէկը սրտիս կէսը ունի:
(Կը Բեհեմ):

ՏԵՍԱՐԱՆ Զ.

ՄԱՅԼՈՐՏ ՊՕՆՖԻԼ, ԱՆՏՐԵՎ, — Երբեք ԻՍԱՀԱԿ.

ՊՕՆՖԻԼ. Իսահակ, աթոռ բեր: (Իսահակ ամբաստանէ կը բերէ — կը Բեհեմ): Շատ ծերացած էք, նստիք, հարկաւ շատ հոգնած պիտի ըլլաք:

ԱՆՏՐԵՎ. Երկինք ձեր բարերարութեան փոխարէնը ապա՞ ձեզ: (Կը նստի):

ՊՕՆՖԻԼ. Դուք բարեպաշտ մարդ մը կ'երևիք:

ԱՆՏՐԵՎ. Ասոր համար աղքատ եմ:

ՊՕՆՖԻԼ. Հայրիկ, ստոյգը խօսեցէք ինծի, ի՞նչ բանաւոր պատճառ ունիք որ Բամէլան կ'ուզէք հետերնիդ տանիլ:

ԱՆՏՐԵՎ. Տէր իմ, համարձակ կ'ըսեմ ձեզ, իր պատիւը ապահովցրնելու համար:

ՊՕՆՖԻԼ. Միթէ իմ քովս ապահով չէ:

ԱՆՏՐԵՎ. Ամեն մարդ ձեր առաքինութեանը վստահութիւն չկրնար ունենալ:

ՊՕՆՖԻԼ. Ի՞նչ կ'ուզէք Բամէլայէն:

ԱՆՏՐԵՎ. Ար իր պառաւիկ մօրը օղնէ, մեր փոքրիկ գերդաստանին կերակուրը պատրաստէ, ոստայնանկութիւն ընէ որ մեր ծերութեան օրերը խաղաղութեամբ ապրինք:

ՊՕՆՖԻԼ. Դժբաղդ Բամէլա, իւր սորված դեղեցիկ առա-

Քինու թիւնները պիտի մոռնայ որ տքսորուած անտառի մը
մէջ պիտի ապրի :

ԱՆՏՐԵՎ. Տէր իմ, առաքինու թիւնը միայն կրնայ զոհ ը-
նել զիները :

ՊՕՆՖԻԼ. Բամէլան ո՛չ ոստայնանկելու համար ծնած է, և
ո՛չ խոհարանի նուաստ ծառայութիւնը ընելու համար :

ԱՆՏՐԵՎ. Այս ծառայութիւնները ամենեւին նախատինք չեն
բերեր պարկեշտ անձանց :

ՊՕՆՖԻԼ. Բամէլայի ձեռքերը ձիւնի նման սպիտակ են :

ԱՆՏՐԵՎ. Տէր իմ, քաղաքին մուտը աւելի կրնայ սեղընել,
քան թէ գիւղին արեւը :

ՊՕՆՖԻԼ. Բամէլան տկար է և քնքուշ :

ԱՆՏՐԵՎ. Պարզ կերակուրները կը սնուցանեն զիները :

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛վ քարի ծեր, եկէք ձեր ամուսինովը քաղաքը
բնակիք :

ԱՆՏՐԵՎ. Իմ եկամուտս հազիւ թէ չորս օրուան բաւական
կ'ըլլայ :

ՊՕՆՖԻԼ. Ձեզի հարկաւոր եղածը կ'ըստանաք :

ԱՆՏՐԵՎ. Որո՞ւ արգիւնքով :

ՊՕՆՖԻԼ. Ձեր դստերը արգիւնքով :

ԱՆՏՐԵՎ. Վա՛յ այն հօրը, որ իր դստեր արգիւնքովը
կ'ապրի :

ՊՕՆՖԻԼ. Իմ մայրս՝ Բամէլան ինձ յանձնեց :

ԱՆՏՐԵՎ. Ձեր մայրը խիստ բարեպաշտ կին մ'էր :

ՊՕՆՖԻԼ. Ես Բամէլան պիտի չթողում :

ԱՆՏՐԵՎ. Դուք վեհանձն ասպետ մ'էք :

ՊՕՆՖԻԼ. Ուրեմն պիտի թողո՞ւք որ Բամէլան քովս մնայ :

ԱՆՏՐԵՎ. Տէր իմ, Բամէլային տալու որոշածնիդ ինձ
կու տա՞ք :

ՊՕՆՖԻԼ. Այո, կու տամ, բայց դուք Բամէլան աչացս առ-
ջեէն հեռացընել կ'ուզէք :

ԱՆՏՐԵՎ. Ինչո՞ւ համար պիտի հեռացընեմ ձեզմէ, իմ

Հետո պիտի տանիմ որ ինձ օգնէ իմ ծնրութեանս մէջ :

ՊՕՆՖԻԼ. Բանի մը օր հոս կեցէք :

ԱՆՏԲԵՎ. Պառաւիկս կ'ըսպասէ ինձ :

ՊՕՆՖԻԼ. Ես երբ ձեզի կ'ըսեմ, անատեն կ'երթաք :

ԱՆՏԲԵՎ. Երկու օր է որ տունէս ելեր եմ, երկու օր ալ երթալու համար ճամբայ պիտի ընեմ, չորս օր կ'ըլլայ, որ խիստ շատ է ինծի համար :

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛հ, Բամէլային արժանաւորութեանը նայելով՝ շատ ապերախտ է իւր բաղդը :

ԱՆՏԲԵՎ. Թէ որ Բամէլան արժանաւորութիւն ունի, Աստուած անխնամ չթողուր զան :

ՊՕԼՖԻԼ. Որքան սիրով կը փոխէի այս պալատը ձեր վրան. ներուն մէկուն հետ :

ԱՆՏԲԵՎ. Ի՞նչ պատճառաւ :

ՊՕՆՖԻԼ. Մի միայն Բամէլային հետ ամուսնանալու համար :

ԱՆՏԲԵՎ. Այդչափ կը սիրէ՞ք Բամէլան :

ՊՕՆՖԻԼ. Այո, առանց Բամէլային չեմ կրնար ապրիլ :

ԱՆՏԲԵՎ. Ուրեմն յարմար ժամանակ Աստուած զրկեց զիս հոս :

ՊՕՆՖԻԼ. Սակայն թէ որ չյաջողիմ Բամէլային հետ ամուսնանալու, կ'երգնում որ ուրիշ կին տունելու չեմ :

ԱՆՏԲԵՎ. Կ'ուզէ՞ք ձեր տանը ու գերդաստանին համբաւն ու անունը ջնջել :

ՊՕՆՖԻԼ. Այո՛, աւելի իմ անխոհեմ ազգականացս ընդդիմութեանը յաղթելու համար :

ԱՆՏԲԵՎ. Թէ որ Բամէլան աղնուական արիւնէ՛ք ըլլար՝ պիտի ամուսնանայի՞ք արդեօք :

ՊՕՆՖԻԼ. Այո՛, անշուշտ գիշեր չեղած :

ԱՆՏԲԵՎ. Ո՛հ, Մայլորտ, ետքը պիտի զոջայիք, մասն զի ողորմելի աղքատիկ աղջիկ մը աղնուական ալ ըլլայ՝ ձեզի արժանաւոր չէ՞ք դատեր :

ՊՕՆՖԻԼ. Ես օժիտի կարօտութիւն չունիմ :

ԱՆՏՐԵՎ. Գիտեմ որ հարուստ էք, բայց շատ ստակ ունեցողը ալ աւելի ունենալու կը ցանկայ:

ՊՕՆՖԻԼ. Դուք զիս չէք ճանչցած:

ԱՆՏՐԵՎ. Ուրեմն բամէ լային աղքատութիւնը քեզի դժգոհ հուծիւն չտար:

ՊՕՆՖԻԼ. Մանաւանդ թէ իր խոնարհութեամբը իր արժանաւորութիւնը կ'աւելցընէ:

ԱՆՏՐԵՎ. (Տէկոսէ). Ո՛վ Աստուած, ի՞նչ կը խրատես զիս:

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛վ բարի ծեր, ի՞նչ կը խօսիք ինքնին:

ԱՆՏՐԵՎ. Արեւնուդ համար, թողուցէք զիս որ վայրկեան մը մտածեմ:

ՊՕՆՖԻԼ. Այո, մտածեցէք:

ԱՆՏՐԵՎ. (Տէկոսէ). Թէ որ Աստուծոյ նախախնամութիւնը բամէ լային մեծ երջանկութիւն մը տնօրինած է՝ ինչո՞ւ համար իմ բարբարոսութեամբս արգելք ըլլամ անոր:

ՊՕՆՖԻԼ. (Տէկոսէ). Իր հայրական գորովը իրեն հետ կը մըցի, ինչպէս իմ հետս կը մըցի սէրը:

ԱՆՏՐԵՎ. (Տէկոսէ). Պէտք եմ յայտնել ձերջապէս, ու ինչ որ բաղդը կամ ճակատադիրը սահմաններ է բամէ լային ու ինծի համար՝ թող կատարուի: — Տէր իմ, ահաւասիկ ձեր ոտքերուն կ'իյնամ: (Եւ ինքն աւելնէ ու քնիւն զիս իր փայլէ):

ՊՕՆՖԻԼ. Ի՞նչ կ'ընէք դուք:

ԱՆՏՐԵՎ. Ոտքերնուդ կը խոնարհիմ օդնութիւն խնդրելու ձեզմէ:

ՊՕՆՖԻԼ. Նստեցէք, կ'աղաչեմ:

ԱՆՏՐԵՎ. Գաղտնիք մը պիտի յայտնեմ ձեզի, սակայն դուցէ՛ կեանքս վտանդի մէջ պիտի գնեմ: (Որք է՛ւելէ ու ինքն ալ):

ՊՕՆՖԻԼ. Վստահութիւն ունեցէք իմ վրաս:

ԱՆՏՐԵՎ. Մայլորտ, ձեզի միայն կ'ապաւինիմ. իմ աղղաւտո՛ցմիս անունը Անարեւ չէ, այլ Բրիտանիոյ թագաւորութեան ապստամբ մի եմ, ու անունս կոմս Տօսթինկ է:

ՊՕՆՖԻԼ. Ի՛նչպէս, դուք կոմս Տօսթինկն էք:

ԱՆՏՐԵԱՎ. Այո, տէր իմ, երեսուն տարի է հիմա որ ես
 Անդղիոյ վերջին ապստամբութեան ժամանակ խռովարարաց
 գլխաւորներէն մէկն էի. ընկերներէս ոմանք բռնուեցան ու
 գլխատուեցան, ոմանք ալ օտար երկիրներ փախան. ես ա-
 նապատ լեռներու վրայ պատսպարուեցայ, ու հետո ունեցած
 քիչ մը ստակովս անձանօթ ու ապահով ապրեցայ. տասը
 տարի ետքը՝ երբ խռովութիւնները խաղաղեցան ու հալա-
 ծանքը դադրեցաւ, բարձր լեռներէն վար իջայ ու բլրակի
 մը վրայ բնակեցայ, ուր աւելի քիչ նեղութիւն կը կրէի,
 և մնացած քիչ մը ստակովս մաս մը երկիր ծախու առի, և
 զան մշակելով իմ գերդաստանիս ապրուստը կը հոգայի և
 մինչև Սկովտիա իմ խիստ սիրելի կնոջս ալ կը զրկէի. սա-
 կայն սիրելի լծակիցս նախամեծար համարելով իր աղքատ ա-
 մուսինը իր մեծատուն ազգականներէն, ու իմ խաղաղ կե-
 նացս առանձնութիւնն ալ աւելի գեղեցիկ ու պոյծաւ ցու-
 ցընելու համար՝ թողուց զանոնք ու իմ քովս եկաւ միատեղ
 ապրելու. երկու տարի ետքը՝ աղջիկ զաւակ մը ունեցանք,
 որ է սիրասնունդ Բամէլաս: Չեր բարեպաշտ մայրը, որ շատ
 անգամ իր ազգականներուն հետ մեղի մօտ գիւղերը դըօտանքի
 համար կու գար, խնդրեց ինձմէ որ Բամէլան իրեն հոգա-
 տարութեանը յանձնեմ. տասը տարեկան էր այն ժամանակը,
 երեակայեցէք, տէր իմ, ինչպէս չուզելով ու սրտի ցաւով
 թողուցի որ հեռանայ ինձմէ իմ մէկ հատիկ զաւակս ու միակ
 միւրիթարութիւնս այս աշխարհիս մէջ. բայց ինչ ընեմ, խըղճ
 մըտանքս հանդիստ չէր թողուր զիս, որ ազնուական օրիորդ
 մը զեղջիկարար աւետառի մը մէջ պահեմ: Աւ հիմա Բամէլային
 վրայ ունեցած հայրական սէրս ու ձեր տուած գեղեցիկ յոյս
 սերը կը պարտաւորեն զիս որ յայտնեմ այնպիսի դադտնիք
 մը, որ մինչև ցայսօր ամենայն զգուշութեամբ կը պահէի.
 վասն զի թէ որ իմ ո՛վ ըլլալ թաղաւորին կողմնադահներէն
 մէկը իմանայ, անշուշտ կեանքս կ'որսնցընելու եմ. միայն մէկ

բարեկամ ունէի Լօնտրա, որ երեք ամիս առաջ մեռաւ : Հիմա միայն ձեզի կը վստահիմ, տէր իմ, ձեզի, որ ասպետ էք, և կը յուսամ թէ ձեր վեհանձնութեամբը Բամէլային հօրը վրայ ունենալու էք այն դուրը, որով կը սիրէք զինքը :

ՊՕՆՖԻԼ. (Կը կանչէ) . Իսահակ, հոս եկու : (Իսահակ ներս կը գրնէ) . Գնա ըսէ Բամէլային որ իսկոյն հոս գայ, ու ետքը տիկին Տաուրէին գնա ու ըսէ որ շնորհք ընէ հոս դալու :

(Իսահակ կը գնի) :

ԱՆՏՐԵՎ. Տէր իմ, դուք բան մը չէք ըսեր ինծի :

ՊՕՆՖԻԼ. Կարճ խօսքով կ'ըսեմ ձեզի որ ձեր այս խօսքերը շատ մտիթարեցին զիս . խօսք կու տամ որ թաղաւորէն ձեր ներողութիւնը կ'ընդունիմ, և Բամէլան, իմ ամենասիրելի Բամէլաս ինձ հարս ընելու եմ :

ԱՆՏՐԵՎ. Ո՛հ, տէր իմ, սաստիկ ուրախութենէս չեմ կրնար արտասուքս զսպել :

ՊՕՆՖԻԼ. Սակայն ի՞նչ ապացոյցներ կրնաք տալու ձեր ուժը լլալնիդ յայտնելու համար :

ԱՆՏՐԵՎ. Այս սպիտակացած մօրուքս տեսնելով պէտք էիք իմ հաւատարմութեանս վրայ չկասկածիլ . վասն զի ես չեմ ուզեր խաբեբայ անունով մեռնիլ : Փառք Աստուծոյ որ պահած եմ քովս այնպիսի գանձ մը, զոր քանի որ կը տեսնեմ այս աղքատութեանս մէջ մեծ մտիթարութիւն կու տայ ինձ . ահա այս մագաղաթեայ թերթերուն մէջ արձանագրուած են իմ բուն տիտղոսներս, կորսնցուցած պաշտօններս, ու ազգատոհմիս շարակարգութիւնը, որ Սկովաիոյ մէջ ամենէն երեւելի ներէն մէկն էր : Ահա ատոնցմէ ղառ երկու նամակ ալ ունիմ իմ վախճանեալ բարեկամէս Գուլիէլմոս Արդուրէն, որ ընդ յոյս կրու տային ինծի ներողութիւնս ստանալու . բայց դժբաղդբար բարեկամիս տարածամ մահը՝ իր կեանքը խլեց իմ յոյսերուս հետ մէկ տեղ :

ՊՕՆՖԻԼ. Հանդուցեալ Գուլիէլմին աղան Մայլորտ Արդուրը կը ճանչնաք :

ԱՆՏԲԵՎ. Մանկութեան ժամանակը տեսեր եմ զինքը, կ'ուզէի հետը խօսիլ. ո՞վ զիտէ որ իր հայրը զիս իրեն յանձնարարութիւն ըրած չէ:

ՊՕՆՖԻԼ. Մայլորը առաքինի ասպետ մ'է ու իմ հաւատարիմ բարեկամս. բայց, ո՞վ երկինք, ո՞րքան կ'ուշանայ Բամէլան. իր քովը երթանք որ տեսնենք զինքը: (Որհէլէն):

ԱՆՏԲԵՎ. Տէր իմ, ձեզի կ'ապաւինիմ, անձս վտանգի մէջ չգնէք, իրաւ է որ ձեր եմ, ու քիչ ժամանակ ունիմ ապրելու. ի վերայ այսր ամենայնի չեմ ուզեր որ Թաղաւորական սրով մեռնիմ:

ՊՕՆՖԻԼ. Իմ տունն կրնաք աներկիւղ ապրիլ, վասն զի հոս մարդ մը չճանչնար զձեզ և ոչ մէկը ո՞վ ըլլալնիդ զիտէ:

ԱՆՏԲԵՎ. Բայց միշտ պահուած ապրելու եմ, ես սովորած եմ ընդարձակ դաշտերուն օդը վայելելու:

ՊՕՆՖԻԼ. Երբեք կ'ընեմ իմ անձնական պատուոյս վրայ, որ ամեն կերպով պիտի աշխատիմ որ ձեր առջի ունեցած աշատութիւնը ընդունիք:

ԱՆՏԲԵՎ. Վեհափառ Թաղաւորին քով խօսքերնիդ կանցնի արդեօք:

ՊՕՆՖԻԼ. Որքան որ կարելի է պիտի աշխատիմ հարկաւոր միջոցներով Թաղաւորին ղթութիւնը ու ողորմութիւնը ընդունելու ու պաշտօնատարաց սէրը շահելու Մայլորտ Արդուրին հետ միատեղ աշխատելով զձեզ պաշտպանելու համար:

ԱՆՏԲԵՎ. Աստուած տար որ Մայլորտ Արդուր իմ վրաս այնքան սէր ունենար, որքան որ իր հայրը զիս կը պատուէր:

ՊՕՆՖԻԼ. Շատ կ'ուշանայ Բամէլան, վաղենք զան դիմաւորելու:

ԱՆՏԲԵՎ. Ես չեմ կրնար վաղելու:

ՊՕՆՖԻԼ. Տուէք ինձ ձեռքերնիդ:

ԱՆՏԲԵՎ. Ո՛հ, օրհնեալ է Աստուած:

ՊՕՆՖԻԼ. Սիրելի Բամէլաս, հիմա ձեռքէս չպիտի փախչիս ամենալով:

(Անոր ձեռքէն հեռ կ'երթայ):

ՏԵՍԱՐԱՆ Է.

ԲԱՄԻԼԱ՝ Հաճեալսն ու Անգղիական Յեռմ Գործի Գլխաւորն է,
ՏԵՂԻՆ ԵՎԻՆ.

ԵՎԻՆ. Հաւատով երթանք, Բամէլա, Մայլորտը զքեզ կ'ուզէ :

ԲԱՄԻԼԱ. Աւելի ազէկ է որ Մայլորտը չտեսած մեկնիմ :

ԵՎԻՆ. Մայլորտի աչքերէն կը վախնամ :

ԲԱՄԻԼԱ. Բարկացած ատենը զիս կը զարհուրեցընէ :

ԵՎԻՆ. Ուրեմն անպատճառ պիտի մեկնիս :

ԲԱՄԻԼԱ. Հայրս յատկապէս զիս հետը տանելու համար
եկած է :

ԵՎԻՆ. Սիրելի Բամէլա, ասկէ ետքը ե՞րբ զիրար տես-
նելու ենք :

ԲԱՄԻԼԱ. Կ'աղաչեմ, ալ ասոր վրայ մի խօսիր, հիմա պիտի
լացընես զիս :

ՏԵՍԱՐԱՆ Ը.

ՊԱՐՈՆ ԼՕՆԿԱՆՆ ԵՒ ՆՈՅՆԻ.

ԼՕՆԿԱՆՆ. (Կամայ ինչ կ'ու գայ հայեւում թէ Մայլորտը հոն է) :
Բամէլա :

ԲԱՄԻԼԱ. Ի՞նչ կ'ուզես :

ԼՕՆԿԱՆՆ. Պիտի մեկնիմ :

ԲԱՄԻԼԱ. Այո :

ԼՕՆԿԱՆՆ. Ե՞րբ :

ԲԱՄԻԼԱ. Այս գիշեր :

ԼՕՆԿԱՆՆ. Ո՛հ :

ԲԱՄԻԼԱ. Ազօթք ըրէք ինծի համար :

ԼՕՆԿԱՆՆ. Խեղճ Բամէլա :

ԲԱՄԻԼԱ. Զիս պիտի յիշէք արդեօք :

ԼՕՆԿԱՆՆ. Ամենեւին մոռնալու չեմ զձեզ :

ԵՎՐԷ. Պարոն Լօնկման, Բամէ լային աղէկ ըլլալը կ'ուզե՞ս :
 ԼՕՆԿՄԱՆ. Տիկին, ես Բամէ լան բոլոր սրտովս կը սիրեմ :
 ԵՎՐԷ. Խեղճ մարդ, Բամէ լային հետ ամուսնացիր :
 ԼՕՆԿՄԱՆ. Ո՛հ :

ԵՎՐԷ. Ի՞նչ կ'ըսես, Բամէ լա, կ'ուզէ՞ր :
 ԲԱՄԷԼԱ. Տիկին, ներէ, անանկ բան մը կը խօսիս, ու
 բուն համար պատասխան չեմ կրնար տալ :

ԵՎՐԷ. Գոնէ դուն ի՞նչ կ'ըսես, պարոն Լօնկման :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Լուէ, տիկին, թէ որ Մայլըրտը հիմա հոս
 գայ, վայ կը բերէ գլխուս :

ԵՎՐԷ. Գժուարս կու գայ որ առաջէն չմտածեցինք, ժա-
 մանակ ունինք դեռ, Բամէ լա, այս բանիս վրայօք հօրդ պիտի
 խօսիմ. ի՞նչ կ'ըսես, պարոն Լօնկման :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Ո՛հ, տիկին եմբէ, չեմ գիտեր ի՞նչ ըսեմ :

ԵՎՐԷ. Թէ որ Բամէ լան մեկնի, իմ սիրտս ալ իր հետը
 պիտի տանի :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Իմ հոգիս ալ իր հետը պիտի առնու :
 ԵՎՐԷ. Եւ ի՞նչ արարիր :

ՏԵՍԱՐԱՆ Թ.

ՄԱՅԼՈՐՏ ՊՕՆՓԻԼ ՈՒ ՆՈՅՆԵՐԸ :

ՊՕՆՓԻԼ. Բամէ լա :

ԲԱՄԷԼԱ. Տէր իմ :

(Լօնկման կ'ուզէ Երեւալ առանց բան ըսելու) :

ՊՕՆՓԻԼ. (Լօնկմանին). Ո՛ւր կ'երթաս :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Տէր իմ. . . :

ՊՕՆՓԻԼ. (Բաղդրոմէոսի), Բարի ծեր, Բամէ լան սիրտը
 գրաւած է :

ԼՕՆԿՄԱՆ. Ներեցէք, տէր իմ : (Կը մեկնի) :

ԵՎՐԷ. (Կամայ ըլլա Բամէ լային). Մայլըրտը ուրախ կ'երևի :

ԲԱՄԷԼԱ. (Կամայ ըլլա Երեւալ). Իմ երթալուս վրայ ուրախ է :
 համբերու թիւն :

ԲԱՄԷԼԱ. Ձձեզ ուրախ տեսնելով ուրախութենէն կու լամ :
 ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛հ, եւրէ, որքան զեղեցիկ է իմ կոմսուհիս :
 ԵՎԲԷ. Աստուած տար որ այնքան ալ բարեսիրտ ըլլար :
 ՊՕՆՖԻԼ. Շատ բարեսիրտ է :

ԵՎԲԷ. Խեղճ Բամէլա, հիմա, հիմա հոս պիտի մեռնի :
 ՊՕՆՖԻԼ. Գիտե՞ս ինչ է անոր անունը :

ԵՎԲԷ. Անշուշտ ես չեմ գիտեր :

ՊՕՆՖԻԼ. (Եւրէին). Գեռ ժամանակը չէ որ գիտնաս, գնա :
 ԵՎԲԷ. Տէր իմ :

ՊՕՆՖԻԼ. Գնա կըսեմ :

ԲԱՄԷԼԱ. Տիկին, սպասեցէք ինծի :

ՊՕՆՖԻԼ. Թող որ երթայ, դուն հոս կեցիք :

ԲԱՄԷԼԱ. Ի՞նչ պատճառաւ, տէր իմ :

ՊՕՆՖԻԼ. (Եւրէին). Ըսածս ըրէ :

ԵՎԲԷ. (Իւրեւրէն). Սիրելի Բամէլա, Աստուած քեզ ողորմէ :
 (Կը շէկնի) :

ՏԵԱՄԱՐԱՆ Ժ.

ՄԱՅԼՈՐՏ ՊՕՆՖԻԼ ԵՒ ԲԱՄԷԼԱ.

ԲԱՄԷԼԱ. Ո՛վ երկիրք :

ՊՕՆՖԻԼ. Կ'ուզե՞ս իմանալ իմ հարսիս անունը :

ԲԱՄԷԼԱ. Ձեզի հնազանդելու համար կ'ուզեմ :

ՊՕՆՖԻԼ. Անոր անունը Բամէլա է :

ԲԱՄԷԼԱ. Տէր իմ, դուք զիս ծաղր կ'ընէք ու ոչինչ տեղը
 կը չարչրէք զիս :

ՊՕՆՖԻԼ. Տուր ձեռքդ ինծի :

ԲԱՄԷԼԱ. Տէր իմ, կը զարմանամ այս բանին վրայ :

ՊՕՆՖԻԼ. Դուն իմ խիստ սիրելի կենակիցս պիտի ըլլաս :

ԲԱՄԷԼԱ. Տէր իմ, կը սխալիք թէ որ կը կարծէք թէ այս
 խօսքերով զիս պիտի խաբէք :

ԲԱՄԷԼԱ. Ձձեզ ուրախ տեսնելով ուրախութենէն կու լամ :
 ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛հ, եւրէ, որքան զեղեցիկ է իմ կոմսուհիս :
 ԵՎԲԷ. Աստուած տար որ այնքան ալ բարեսիրտ ըլլար :
 ՊՕՆՖԻԼ. Շատ բարեսիրտ է :

ԵՎԲԷ. Խեղճ Բամէլա, հիմա, հիմա հոս պիտի մեռնի :
 ՊՕՆՖԻԼ. Գիտե՞ս ինչ է անոր անունը :

ԵՎԲԷ. Անշուշտ ես չեմ գիտեր :

ՊՕՆՖԻԼ. (Եւրէին). Գեռ ժամանակը չէ որ գիտնաս, գնա :
 ԵՎԲԷ. Տէր իմ :

ՊՕՆՖԻԼ. Գնա կըսեմ :

ԲԱՄԷԼԱ. Տիկին, սպասեցէք ինծի :

ՊՕՆՖԻԼ. Թող որ երթայ, դուն հոս կեցիք :

ԲԱՄԷԼԱ. Ի՞նչ պատճառաւ, տէր իմ :

ՊՕՆՖԻԼ. (Եւրէին). Ըսածս ըրէ :

ԵՎԲԷ. (Իւրեւրէն). Սիրելի Բամէլա, Աստուած քեզ ողորմէ :
 (Կը շէկնի) :

ՏԵԱՄԱՐԱՆ Ժ.

ՄԱՅԼՈՐՏ ՊՕՆՖԻԼ ԵՒ ԲԱՄԷԼԱ.

ԲԱՄԷԼԱ. Ո՛վ երկիրք :

ՊՕՆՖԻԼ. Կ'ուզե՞ս իմանալ իմ հարսիս անունը :

ԲԱՄԷԼԱ. Ձեզի հնազանդելու համար կ'ուզեմ :

ՊՕՆՖԻԼ. Անոր անունը Բամէլա է :

ԲԱՄԷԼԱ. Տէր իմ, դուք զիս ծաղր կ'ընէք ու ոչինչ տեղը
 կը չարչրէք զիս :

ՊՕՆՖԻԼ. Տուր ձեռքդ ինծի :

ԲԱՄԷԼԱ. Տէր իմ, կը զարմանամ այս բանին վրայ :

ՊՕՆՖԻԼ. Դուն իմ խիստ սիրելի կենակիցս պիտի ըլլաս :

ԲԱՄԷԼԱ. Տէր իմ, կը սխալիք թէ որ կը կարծէք թէ այս
 խօսքերով զիս պիտի խաբէք :

ՊՕՆՖԻԼ. Գուռն կոմսուհի Տօսբինկն ես :

ԲԱՄԵԼԱ. Ո՛հ տէր, խիստ կը ծաղրէք զիս :

(Կ'առէ «Ենեակն» դուրս ելլելն) :

ՏԵՍԱՐԱՆ ժԱ.

ԱՆՏՐԵՎ ԵՒ ՆՈՅՆԵՐ.

ԱՆՏՐԵՎ. Աղջիկս, ո՛ր կ'երթաս :

ԲԱՄԵԼԱ. Ո՛հ, հայր, երթանք ասկից շուտով :

ԱՆՏՐԵՎ. Ո՛ր :

ԲԱՄԵԼԱ. Հեռու այս տունէն :

ԱՆՏՐԵՎ. Ի՞նչ պատճառաւ :

ԲԱՄԵԼԱ. Մայրըսը խաբէութեամբ իմ պատիւս ոտքին տակը առնել կ'ուզէ :

ԱՆՏՐԵՎ. Մայրըսը :

ԲԱՄԵԼԱ. Այո՛ :

ԱՆՏՐԵՎ. Գիտես դուռն Մայրըսին ո՛վ ըլլալը :

ԲԱՄԵԼԱ. Այո՛, գիտեմ, իմ տէրս է. բայց հիմա . . . :

ԱՆՏՐԵՎ. Ո՛չ, Մայրըսը քու ամուսինդ պիտի ըլլայ :

ԲԱՄԵԼԱ. Ո՛վ երկինք, հայր, ի՞նչ կ'ըսես :

ԱՆՏՐԵՎ. Այո՛, աղջիկս, ահա այս էր քեզ յայտնել ուզած զաղանիքս. ես Տօսբինկի կոմսն եմ, դուռն իմ աղջիկս ես. իմ դժբաղդութիւններս զիս անտառը աքսորեցին, բայց չփոխեցին երակներուս մէջէն այն աղնուական արիւնը, որ քեզի կենդանութիւն տուաւ :

ԲԱՄԵԼԱ. Ո՛վ սքանչելեացս, միթէ կրնամ հաւատալ :

ԱՆՏՐԵՎ. Հաւատա իմ ծերութեանս ու այս հայրական արտասուացս որ կուրծքս կը թրջեն :

ՊՕՆՖԻԼ. Բամէ լա, դարձուր անդամ մը երեսդ ինծի :

ԲԱՄԵԼԱ. Ո՛վ Աստուած, ի՞նչ է արդեօք անդամներուս մէջ զգացած այս դողդոջմանս պատճառը, ո՛հ, ի՞նչ է այս երակներուս մէջ արեանս սառելուն պատճառը, և ինչպէս սառելէն ետեւ իսկոյն նորէն հրատապ կ'ըլլայ, պիտի մնանք իմ արդեօք :

ՊՕՆՖԻԼ. Սիրելի Բամբլա, ինքզինքիդ եկու, մի վախճար
դու շարժանաւորութեանդ համեմատ երջանիկ պիտի ըլլաս :

ԲԱՄԲԼԱ. Ողորմած տէր, կը խնդրեմ թողուցէք զիս որ
վայրկեան մը առանձնանամ, մէկէն 'ի մէկ շատ տեսալ ու
բախութիւններով զիս մի գարհուրեցրնէք. որոնց ամեն մէկը
զիս մահուան դուռը տանելու զօրութիւն ունի :

ՊՕՆՖԻԼ. Այո, իրաւունք ունիս, սիրուն հողիս, զնա իմ
խուցս վայրկեան մը հանդէ :

ԲԱՄԲԼԱ. Գորովազուծ հայր, մի թողուր զիս : (Կը Ֆէնէ) :

ԱՆՏՐԵԱ. Շատ աղէկ, սիրելի աղջկիս : — Տէր իմ, նե-
րեցէք ինծի :

ՊՕՆՖԻԼ. Այո, դացէք մի թարեցէք Բամբլան և սիրտ տուէք
անոր. համոզեցէք որ ասկէ ետքը գողալով երեսս չնայի :

ԱՆՏՐԵԱ. Ա՛հ, տէր իմ, դուք երկու խօսքով աւելի կրնաք
համոզել զան, քան թէ ես հարիւր խօսքով :

ՊՕՆՖԻԼ. Բամբլային առաքինութիւնները ու ազնիւ վար-
մունքը անշուշտ պիտի հիայրենէին զիս թէ որ ազնուական
արիւնք չըլլար : (Անդրէվ կը Ֆէնէ) :

ՏԵՍԱՐԱՆ ԺԲ.

ԻՍԱՀԱԿ, ԵՊԻՔ՝ ՄԱՅԼՈՐՏ ԱՐԴՈՒՐ և ՊՕՆՖԻԼ.

ԻՍԱՀԱԿ. Տէր իմ, Մայլորտ Արդուրը եկաւ :

ՊՕՆՖԻԼ. Թող զայ : (Իսահակ կը Ֆէնէ, Արդուր կը Դոնէ) :
Ո՛հ, ինչպէս երջանիկ եմ ես հիմա, և ինչպէս բազմաւոր
է իմ սէրս, կ'աղաչեմ, պատուական բարեկամ, եկէք ինծի
հետ ուրախանալու :

ԱՐԴՈՒՐ. Իմացուցէք ինծի ձեր ուրախութեան սլառձառը
որ ես ալ ձեր հետը ուրախանամ :

ՊՕՆՖԻԼ. Քիչ ժամանակէն Բամբլային հետ ամուսնացած
պիտի տեսնէք զիս :

ԱՐԴՈՒՐ. Մնաք բարեաւ : (Կ'ուղէ երթալ) :

ՊՕՆՖԻԼ. Կեցի՛ք, կեցի՛ք :

ԱՐԴՈՒՐ. Դուք կը ծաղրէք զիս :

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛հ, սիրելի բարեկամ, մտիկ ըրէք որ ըսծմ ես հիմա ամենէն երջանիկ մարդն եմ աշխարհիս վրայ. վասն զի մեծ գաղտնիք մը երևան հանեցի, որ ինծի կենդանութիւն տուաւ. Բամէլան Սկովտիացի ասպետի մը աղջիկ է:

ԱՐԴՈՒՐ. Ձեր կիրքերը զձեզ կը շողոքորթեն:

ՊՕԼՖԻԼ. Ո՛չ, վասն զի իր հայրը յայտնեց ինձ, և ահա անոր վաւերական վկայութիւնները որ ձեր հօրը երկու նամակներն են:

(Գէրբը կը ցոյցնէ անոյ):

ԱՐԴՈՒՐ. Ի՛նչպէս, կոմս Տօքինկը:

ՊՕՆՖԻԼ. Այո, ձեր բարեյիշատակ ծնողաց բարեկամը. դուցէ դուք վերահասու եղած ըլլաք անոր դիպուածներուն:

ԱՐԴՈՒՐ. Այո, վերահասու եմ անոր ամեն դիպուածներուն. հայրս երեք տարի աշխատեցաւ անոր ներողութիւնը ստանալու համար, ու հօրս մեռնելէն քանի մը օր առաջ՝ արքայական ներողութեան հրամանը ելլելու էր:

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛վ երկինք, ուրեմն կոմսին ազատութիւնը շուտհասեցաւ:

ԱՐԴՈՒՐ. Այո, հօրս կիսկատար նամակէն իմացայ որ պէտք էր հրովարտակը ղրկուիլ, բայց կոմսին ո՛ւր բնակիլը չէի գիտեր որ անոր լուր տամ:

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛հ, այս միայն կը պակսէր իմ կատարեալ երջանկութենէս:

ԱՐԴՈՒՐ. Այո, հիմա ես ալ համոզուած եմ ու իրաւամբ ձեր հետը պիտի ուրախանամ:

ՊՕՆՖԻԼ. Այսուհետեւ ես երջանիկ եմ:

ԱՐԴՈՒՐ. Ահա ձեր առաքինութիւնը իր փոխարէնը ստացաւ:

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛չ իմ առաքինութիւնս, այլ Բամէլային առաքինութիւնը դովութեան արժանի է, որ կըցաւ իմ կիրքերուս շիմանալ:

ԱՐԴՈՒՐ. Ձեր առաքինութիւնը ևս առաւել դովութեան արժանի է, որ կըցաք զսպելու ձեր ներքին կիրքերը: Բայց հիմա որ ամեն կերպով դո՛հ ու երջանիկ էք, զձեզ նախատող ասպետ Էրնօլտի գէ՛մ՝ ատելութիւննիդ կը դադրեցընէք:

ՊՕՆՖՈՒ. Կը խնդրեմ, մի խօսիք ինծի անոր վրայ :

ԱՐԴՈՒՐ. Ասպետը արդէն զղջացած է զձեզ տղիտութեամբ զայրացընելուն համար :

ՊՕՆՖՈՒ. Ասպետը զիս, բամբլան ու տիկին Եվրէն իմ տանս մէջ նախատեց ու պատիւս ոտքի տակ տուաւ :

ՏԵՍԱՐԱՆ ԺԳ.

ԻՍԱՀԱԿ, ՄԱՅԼԵՏԻ ՏԱՌԻՐԷ ԵՒ ՆՈՅՆՔ

ԻՍԱՀԱԿ. Տէր իմ, Մայլէտի Տառերէն եկաւ :

ՊՕՆՖՈՒ. Թող ներս գայ : (Իսահակ իւր Դիմի) :

ԱՐԴՈՒՐ. Մայլէտին իր ազգանիւնին համար ձեզ խօսեցուցիւ զայ :

ՊՕՆՖՈՒ. Ես հրաւիրեցի զան որ հոս գայ :

ՏԱՌԻՐԷ. Մայլորտ, գիտեմ որ բարկացած էք ինծի դէմ, քայց զիս կանչել տալով՝ չեմ նարձեր որ նախատելու համար հոս բերէք զիս :

ՊՕՆՖՈՒ. Զձեզ կանչեցի որ ուրախութեան լուր մը տամ :

ՏԱՌԻՐԷ. Զիս կը խաբէք :

ՊՕՆՖՈՒ. Ոչ, ստուգիւ կ'ըսեմ, իմ հարսանեացս լուրը իմ տամ ձեզ :

ՏԱՌԻՐԷ. Որո՞ւ հետ :

ՊՕՆՖՈՒ. Սիովաիացի օրիորդի մը հետ :

ՏԱՌԻՐԷ. Ո՞ր գերդաստանէն :

ՊՕՆՖՈՒ. Կոմս Տօսրինկին :

ՊՕՆՖՈՒ. Շատ ուրախ եմ, խնամութիւնը ձերք կատարեցիք :

ՊՕՆՖՈՒ. Այսօր :

ՏԱՌԻՐԷ. Ե՞րբ պիտի գայ հարսը :

ՊՕՆՖՈՒ. Հարսը հեռու տեղ չէ :

ՏԱՌԻՐԷ. Շատ կը փափաքիմ զան տեսնելու :

ՊՕՆՖՈՒ. Մայլորտ, կ'աղաչեմ, շնորհք ըրէք, կոմսուհի հարսս քորջս ցուցըցէք ու ճանչցուցէք անոր՝ կոմսուհիս ազնուական արիւնէ ըլլալը, համոզեցէք քոյրս, որպէս զի ինքն ալ մեզի հետ գոհ ու ուրախ ըլլայ :

ԱՐԴՈՒՐ. Այո, պատրաստ եմ ձեր այդ խնդիրը ուրախութեամբ կատարելու : (Կը Դիմի) :

ՏԱՌԻՐԷ. Բայց ինչպէս կ'ըլլայ որ հարսը Լօնարա ըլլա՞յ
ու ձեր տանը մէջ, և ես ապագածներէն լուր մը չունենամ:
ՊՕՆՖԻԼ. Գոհ եղիք պսակուելէս առաջ այսչափ դիտնալու:
ՏԱՌԻՐԷ. Այո, շատ գոհ եմ, բաւական է որ ազատիս ան-
շնորհ Բամէ լայէն:

ՊՕՆՖԻԼ. Բամէ լային վրայ յարդանօք խօսեցէք:

ՏԱՌԻՐԷ. Բամէ լան նուաստ ազատին մ'է:

ՊՕՆՖԻԼ. Դուք չէք դիտեր անոր ո՞վ ըլլալը:

ՏԵՍԱՐԱՆ ԺԳ.

ՄԱՅԼԱՐՑ ԱՐԴՈՒՐ, ԲԱՄԷԼԱ ՈՒ ՆՈՅՆԵՐԸ.

ԱՐԴՈՒՐ. Ահաւասիկ Բամէ լան, իմ բաղուկս չհաճեցաւ ըն-
դունիլ:

ՊՕՆՖԻԼ. Սիրելի Բամէ լա, կարծեմ թէ պատուելի հարսի
մը ամօթ չէ պատուաւոր ասպետի մը բազուկը քնդունիլ:

ԲԱՄԷԼԱ. Տակաւին հարսերնիդ չեմ:

ՏԱՌԻՐԷ. Ի՞նչ է այս, ինչ կը լսեմ. ձեր հարսը Բամէ լան է:

ՊՕՆՖԻԼ. Այո, պատուեցէք զան, որ կոմսուհի Տօսթինկն է:

ՏԱՌԻՐԷ. Բամէ լան կոմսուհի ո՞վ ըրաւ, դձիք ըրիք:

ՊՕՆՖԻԼ. Կոմսուհի է իր աղնուական արիւնին իրաւուն-
քովը. Մայլորտ Արդուրը կրնայ ձեզ հաւատացնել:

ԱՐԴՈՒՐ. Մայլէտի, հաւատացէք, իմ պատուոյս վրայ կ'երգ-
նում որ ստոյգ է:

ՏԱՌԻՐԷ. Կոմսուհի, ներումն կը խնդրեմ զձեզ չճանչնալով
ըրա՞ծ նախատանայս համար, քանզի պատիւս պահպանելու հա-
մար բարկութենէս ու առեւթելութենէս էր. կը յուսամ որ կա-
րեկից կըլլաք ինձ այսօր՝ որ ձեր համեստութեամբը ու գո-
վելի առաքինութիւններով ձեր քաղցր սրտին ամենապեղեցիկ
սէրը վայելեցիք:

ԲԱՄԷԼԱ. Այո, Մայլէտի, կարեկից եմ ու կը գովեմ ձեր
փափկութիւնը, գեղջիկուհի Բամէ լան կրնար ձեր աղնուական
արիւնին յարդը վատթարացնելու պատճառ ըլլալ, բայց
հիմա որ իր վիճակը փոխուեցաւ, անշուշտ ձեր բարեբարու-
թեանը կը վստահանայ:

ՏԱՌԻՐԷ. Այո՛, ղձեղ իմ բարեկամուհիս կը կոչեմ, ու գրկախառն համբուրի եղբօրս կ'ինը կ'անուանեմ:

ԲԱՄԵԼԱ. Այդ ազնիւ ու քաղցր անունը՝ որ ինձ կու տաք, գեռ չպատշաճիր ինձ:

ՏԱՌԻՐԷ. Ի՞նչ կը պակսի ձեզ այն քաղցր անունը վայելելու համար:

ԲԱՄԵԼԱ. Ո՛վ երկինք, ձեր սիրելի եղբայրը պէտք է որ այս մասին ապահովցնէ զիս:

ՊՕՆՖԻԼ. Սիրելի Բամէլաս, ահա կու տամ քեզի իմ ձեռքս:

ԲԱՄԵԼԱ. Ո՛հ, բաւական վստահութիւն չէ այդ ինծի:

ՊՕՆՖԻԼ. Հապա ի՞նչ կ'ուզես ասկէ աւելի:

ԲԱՄԵԼԱ. Ձեր սիրտը կ'ուզեմ:

ՊՕՆՖԻԼ. Սիրաս քեզի շատունց տուած եմ:

ԲԱՄԵԼԱ. Դուք ինծի սիրտ մը տուիք որ ձերը չէր, ու ես ալ դո՛հ չեմ ըլլար այն ինծի տուած սիրտէն, վասն զի այն սրտին նպատակը իմ կործանումսն էր, եթէ Վերին Նախախնամութեան օգնութիւնը չհասնէր ինձ. տուէք ինձ հաւատարիմ փեսայի սիրտը, համեստ սիրականի անկեղծ սիրտը, այն միակ անդին պարզեւ, որ կը հաճի վեհանձն ու ազնուական ասպետ մը դժբաղդ ու աղքատիկ օրիորդի մը շնորհելու, որուն օժիտը ուրիշ բան չէ, բայց միայն մեծահարուստ համեստութեան գանձը:

ՊՕՆՖԻԼ. Այո՛, սիրելի Բամէլաս, կու տամ քեզի այն սիրտը որ կ'ուզես: — Մայլէտի, կ'աղաչեմ ճանչցէք այս առաքինի անձը, զոր դուք համարձակեցաք նախատելու. ահա այս է այն համեստ երիտասարդուհին որուն ձեր յադուգն ազգականը զարշնչի նախատիքներ ըրա: Ասկէ ետքը չեմ ուզեր ղձեզ տեսնել, ու ասպետը իր յանդդնութեան պատիժը պիտի ընդունի:

ՏԱՌԻՐԷ, կը խնդրեմ, մէկդի թողուցէք ռին ու առելու թիւնը, թէ որ իմ ազգականս ղձեզ նախատեց, պատրաստ է ներում խնդրել ձեզմէ:

ԱՐԴՈՒՐ, Սիրելի բարեկամ, ասանկ ուրախութեան օր մը

Բիւթիւնդրու թեան մատմունքն երով տխուր օրի մի դարձնէք :
 Կը խնդրեմ, ասպետին զղջումը ընդունեցէք :

ՊՕՆՖԻԼ. Ոչ, կարեկից եղէք ինծի :

ԲԼՄԷԼԱ. Մայլորտ :

ՊՕՆՖԻԼ. Ասանկ պապուանունով պիտի չկանչէք զիս ատէ՛
 ձեքը :

ԲԼՄԷԼԱ. Սիրելի ամուսինս, շնորհք ըրէք ինծի, կ'աղա-
 չեմ. որովհետեւ բարեբաստիկ կնոջ մը երջանկութեանը հա-
 մար այսօր այսքան պարզէներ բաշխեցիք, պարզե մ'ալ կը
 խնդրէ՛ ձեզմէ որ ձեր բարերարութիւնները ասով լմնան :

ՊՕՆՖԻԼ. Ոչ, դուն ինձմէ ասպետին ներողութիւնը պիտի
 խնդրէք :

ԲԼՄԷԼԱ. Այո, ասպետին համար ներում կը խնդրեմ ես,
 դուցէ խնդրածս ձեզի անպատուութիւն բերէ, բայց ներելը
 մեծահոգի ու վեհանձն դործ մ'է, որով մարդ վեհագոյն կ'ընէ
 մարդկութեամբը :

ՊՕՆՖԻԼ. Ասպետը զքեզ նախատեց, ու դուն իմ կեանքէս
 դերազանց ես ինծի համար :

ԲԼՄԷԼԱ. Թէ որ զիս նախատելուն համար է, ուրեմն կրկին
 կ'աղաչեմ որ մոռնաք :

ՊՕՆՖԻԼ. Վեհանձն սիրտ մը ունիս, Բամէլա. քու սիրոյդ
 համար կը ներեմ ասպետին :

ԲԼՄԷԼԱ. Բաւական չէ ասպետին ներելնիդ. պէտք է որ
 սիրելի քոյրերնիդ ալ ձեր առջի մտերմութեամբը սիրէք :

ՊՕՆՖԻԼ. Այո, առ ալ կ'ընեմ. թող տեսնէ ամեն մարդ թէ
 որքան կը սիրեմ, կը պատուեմ ու կը պաշտեմ զքեզ : Մայ-
 լէտի, ամեն անցածները կը մոռնամ Բամէլային սիրոյն հա-
 մար : Զարմացէք անոր առաքինութեան վրայ, և նմանեցէք
 անոր թէ որ կրնաք :

ՏԱՌԻԲ. Սիրելի եղբայր, կրնայի անոր նմանիլ ուրիշ ա-
 մեն պարագաներուն մէջ, միայն թէ ձեր բարկութեան չեմ
 կրնար համբերելու :

ՊՕՆՖԻԼ. Միթէ ձեր բարկութիւնը պահած է իմնէս :

ՏԵՍԱՐԱՆ ԺԵ.

ՊԱՐՈՆ ԼՕՆԿՄԱՆ, ԻՍԼԱԿ ԵՒ ՆՈՅՆԲ.

ԻՍԼԱԿ. Տէր իմ, Էրնօլտ ասպետը կ'ուզէ զձեզ տեսնել և ՊՕՆՖԻԼ. Թող զայն, եթէ կէս ժամ առաջ գար՝ պիտի չընդունէի:

ԼՕՆԿՄԱՆ. Տէր իմ, ուրախալի բաներ լսեցի:

ՊՕՆՖԻԼ. Բամէլան տիրուհիդ է ասկէ ետքը:

ԼՕՆԿՄԱՆ. Երանի թէ ողջ մնայի, ու իմ խոնարհ ծառայութիւնս ու հնազանդութիւնս արժանաւորապէս իրեն յույսընէի:

ՊՕՆՖԻԼ. (Դէպքով). Լօնկմանը բարի մարդ մ'է:

ՏԵՍԱՐԱՆ ԺԶ.

ՏԻԿԻՆ ԵՎՐԷ, ԵՒ ՆՈՅՆԲ.

ԵՎՐԷ. Արդեօք տան վաղեմի աղախնոյ մը ներելի չէ՞ մասնաւորից ըլլալ այսքան ուրախութեանց:

ՊՕՆՖԻԼ. Ո՛հ, Եվրէ. ահա քու ամենատիրելի Բամէլացի:

ԵՎՐԷ. Ո՛վ երկինք, ինչ միտքարութիւն է այս, օրհնեալ ըլլաք միշտ: (Բամէլացի). Թողուցէք որ ձեռքերնիդ համբուրեմ:

ԲԱՄԵԼԱ. Ոչ, սիրելիդ իմ, համբոյր մի առ ինձմէ:

ԵՎՐԷ. Դուք իմ տիրուհիս էք այսուհետև:

ԲԱՄԵԼԱ. Ես կը սիրեմ զքեզ իմ մօրս պէս:

ԵՎՐԷ. Սաստիկ ուրախութենէ՞՞ շունչս կ'արդիլուի:

ՏԵՍԱՐԱՆ ԺԷ.

ԱՍՊԵՏ ԷՐՆՕԼՏ ԵՒ ՆՈՅՆԲ.

ԷՐՆՕԼՏ. Մայլորտ, նախասենեակը տարօրինակ բաներ լսեցի, որոնցմով սիրտս ուրախութեամբ լցուեցաւ. կեցցէ՛ ձեր հարսը, կեցցէ՛ կոմսուհի Տօսբինկը. ո՛հ, ներեցէք ինձ, տիկին, որ յարգանքս մատուցանելու համար ձեռքերնիդ համբուրեմ:

ԲԱՄԵԼԱ. Ինձի համար այդ յարգանքը անսովոր բան է:

ԷՐՆՕԼՏ. Ո՛հ, ներեցէք որ խօսիմ, ես որ ճամբորդուե-

թիւն ըրեր եմ, տեսած չեմ երբէք որ ասանկ դիւրութեամբ
ձեռք համբուրել չթողուն :

ԲԱՄԵԼԱ. Ինչ որ հասարակութիւնը կընէ տեղ մը , ուրիշ
տեղ մ'ալ չկրնար հաճելի ըլլալ :

ԻՐՆՕԼՏ. Ձեռք համբուրելը յարգանաց նշան մ'է :

ԲԱՄԵԼԱ. Իրաւ է ձեր ըսածը . սակայն զաւակները իրենց
ծնողաց , ու ծառաները իրենց տիրոջը ձեռքը կը համբուրեն :

ԻՐՆՕԼՏ. Դուք իմ տիրուհիս էք :

ՊՕՆՖԻԼ. Ասպետ , հերիք է այսքանը :

ԻՐՆՕԼՏ. Մայրորտ , չեմ ուզեր ամենեւին ձեզ դժգոհու
թիւն տալու . մանաւանդ որ չուզելով ու չմտածելով ձեզ
տուած դժգոհութեանցս համար ներում կը խնդրեմ ձեզմէ :

ՊՕՆՖԻԼ. Խեղացի մարդը պէտք է որ առաջ մտածէ , որպէս
զի ետքը ներում խնդրելու չպարտաւորի :

ԻՐՆՕԼՏ. Ասկէ ետքը պիտի ջանամ բուն Անդղիացի ըլլալ :

ՊՕՆՖԻԼ. Սիրելի Բամէլա , երթանք ամեն կերպով միտի
թարելու քու բարի ծնողքդ , ու դուն ասկէ ետքը այս տանը
տիրուհին ես , ուր աղախինի պէս ապրելու այնքան համբե
րութեամբ յանձն առիր :

ԲԱՄԵԼԱ. Աղախինէն տիրուհիի փոխուելովս , հաւատացէք
ինծի , տէր իմ , որ ամենեւին ոչ մեծամտութիւն , ոչ հպար
տութիւն , և ոչ ալ ինքնահաճութիւն կ'ըզգամ : Դուք էք
միայն իմ երջանկութեանս պատճառը . կը յարգեմ իմ աղ
դատոհմս պատիւը , որ արժանի կ'ընէ զիս ձեզի հետ ամուս
նանալու : Թող օրինակ առնէ ինձմէ ամեն մարդ . ու աղէկ
միտքը տպաւորէ որ երբէք առաքինութիւնը չկորսուիր , թէ
պէտէ կը պատերազմի ու կը տառապեցընէ մարդս , բայց
վերջապէս յաղթող է ամեն մոլութեանց , ու փառաւորապէս
կը պսակուի աստ և 'ի հանգերձելուն :

ՊԵՐՁ

7/11. 1922

ИМЕНА, МЯСНИКОВА

ԱՅԾԱՆԿՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ

2697

2013

